העולם הזה

בעיקבות יוזמת השלום
של המלך חוסיין
נאלץ דיין לגלות
את קלפיו:

התוכנית האמיתית של דיין

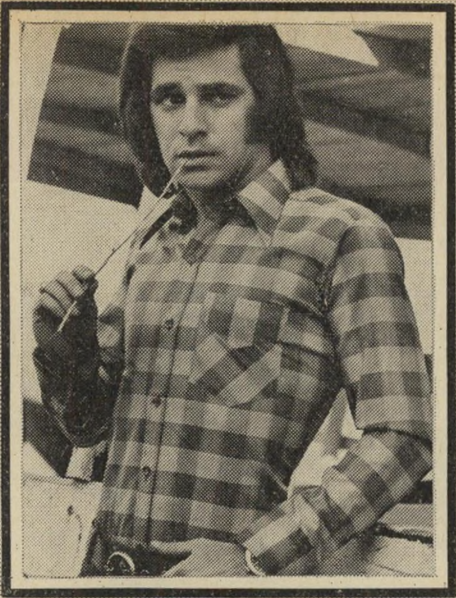

MINNESOTA

בלהב - האופנה היא צעירה

החולצה לגבר הספורטיבי 1972

מאריגי האיכות

Diolen® cotton

ATOMIC

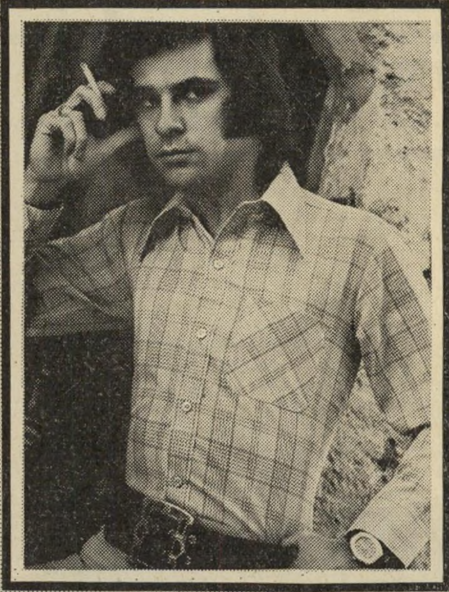

SALERNO

אריג זה מיוצר אקסקלוסיבית עבור להב ע"י

בית הטקסטיל

בית הטקסטיל TEXTILE HOUSE

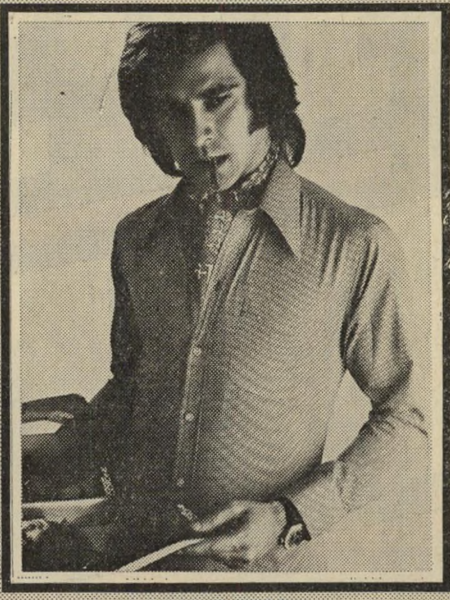

BRAZIL

להב

להב-החולצה מדיאולן המלהיבה כל גבר ואשה

® reg. trademark Enka Glanzstoff Group

פרסום מלניק צלומים: ס. בן־גד י.אש"ם

קורא יקר

בפסח מלאו 22 שנים ליום בו עבר העולם הזה לידי המערכת הנוכחית. 22 שנים, 1154 גליונות.

כאשר חתמתי, ערב פסח תש"י, על הניירות שהולידו גוף זה, לא היו עדיין בחיים רבים מקוראי הגליון הנוכחי. וכמה מן המשתתפים בו היו עוד בחיתוליהם.

יורשה לי להגיד כמה מלים לרגל יום־שנה זה, אם כי איני, אולי, המבקר האובייקטיבי ביותר של עיתון זה.

■ ■ ■

אפשר היה לחשוב שאחרי זמן כה רב יהיה העולם הזה מוסד ממוסד, עיתון מיושב ומשולב, מקובל על הבריות, מין דבר שבהרגל, שמתייחסים אליו באדישות כלשהי.

זכורני היטב שכך ניבאו לנו בהתחלה.

„נו טוב, תרעישו עולמות. תסיתו נגד המוסדות הלאומיים. (אז עוד לא ידעו מה זה „מימסד"). כמה זמן? שנה, שנתיים. כבר ראינו גיבורים כמוכם. אחרי כמה זמן תסתדרו, תשמינו, כמו כולם."

עברו שנה, שנתיים. פי עשרה.

והנה, בפרוס השנה ה־23, קשה מאד לתאר גוף הרחוק יותר מן התיאור הנ"ל. התדמית של העולם הזה אינה מזוהה עם שמות־תואר כגון „ממוסד", „מיושב", „משולב", „מקובל". לא התרגלו אליו.

ואין איש במדינה המתייחס אליו באדישות.

■ ■ ■

שאל אותי ידיד אמריקאי, שביקר לאחרונה בפעם הראשונה בארץ: „תסביר לי, מה יש בעיתון שלך שהוא כל־כך מיוחד?"

שאלתיו למה כוונתו. הידיד, שאינו יודע עברית, ושאינו מתעניין בפוליטיקה, השיב: „זה מוזר מאד. בכל פעם שאני מוצא את עצמי בחברה של ישראלים, ומזכיר את שם העולם הזה, החדר מתפוצץ."

אמרתי לו שאי־אפשר להסביר. כדי להבין זאת, עליו להבין תחילה את הישראלים ואת העולם הזה.

מפני שאין בעולם ציבור הדומה לישראלים, ואין בעולם דבר הדומה ל„העולם הזה".

■ ■ ■

בשנה שחלפה אמרו ש„העולם הזה חידש נעוריו."

איני אוהב הגדרה זו. העולם הזה לא השתנה במשך השנים, אם כי היו לו שנים סוערות יותר וסוערות פחות.

השנה ה־22 היתה סוערת מאוד־מאוד.

בשנה זו, כמו בשנה הראשונה, היתה מערכת זאת גוף לוחם, מעז, מקדש מלחמה ומשיב מלחמה שערה, תוקף יעדים ברורים, לוחם למען רעיונות ברורים.

לא סיקרנו רק מאורעות. יצרנו מאורעות.

כמה פעמים במשך השנה גרמו פירסומי העולם הזה למשברים בממשלה ובצמרת השילטון.

לא תקפנו אנשים קטנים ועלובים. תקפנו השנה את האיש החזק והפופולרי ביותר במדינה, שהעמיד את עצמו מעל לחוק, ולמעשה מעל למדינה ולחברה. קרב זה, הגדול ביותר בתולדות העיתון, לא הוכרע עדיין. יתכן שלא הגיע עדיין לשיאו.

חזרנו להיות „השבועון המסויים". כל כלי־התיקשורת — העיתונות כולה, הרדיו והטלוויזיה — עשו יד אחת כדי להשתיק את גילויי השבועון הזה, בשעה שלא היה אף אזרח אחד במדינה שלא דיבר עליהם. כאשר לא היה מנוס מלהזכירם, נעשה הדבר ברמזים.

שבועון מסויים פירסם גילויים מסויימים על איש מסויים.

נעשה נסיון לחדש את החרם הכלכלי הטוטאלי שהוטל על השבועון לפני 22 שנה, ושנשבר פה ושם. אלא שמבחינה זאת ישראל של 1972 אינה ישראל של 1950.

בין השאר, הודות לשבועון המסויים עצמו.

■ ■ ■

נפגשנו השנה שוב עם כמה מן הטיפוסים, שנתקלנו בהם במהלך מלחמותינו.

קודם כל, ה ט ר ו ר י ס ט.

ידענו במשך השנים כמה וכמה מעשי־אלימות.

הפצצה של 1952 במערכת, שפצעה את דוש (שהיה הקאריקטוריסט שלנו, ושביטא אז רוח שונה מאד מזו שהוא משמש לה יד כיום).

ההתנפלות של 1953, שבה נשברו שתי ידי (ושעד היום לא ברור אם נועדה לחטוף אותי, או לגרום לי חבלה חמורה יותר, לולא הופרעו המתנקשים על־ידי כיתת צנחנים, בראשות ירמי האגדתי).

הפצצה של 1955 במערכת (שלפי מימצאי מעבדת המישטרה, לא התפוצצה בגלל תקלה טכנית בלתי־מתוכננת. אילו התפוצצה כמתוכנן, יכלה להרוג עשרות דיירים, וביניהם נשים וילדים).

הפצצה בדפוס, כעבור שבועיים, שפצעה פועל.

פרשת אלי תבור ב־1958.

אך אף אחד מאלה לא היה זדוני ופחדני כמו הצתת המערכת בנובמבר 1971.

יש מכנה משותף למעשה זה, ולכל מעשי־האלימות הקודמים נגד „העולם הזה": הפושעים לא נתפסו, לא הועמדו לדין, לא הורשעו.

בכמה מן המיקרים הקודמים, שיתפה צמרת המישטרה בגלוי פעולה עם הפושעים, על־ידי כך שחיפתה על מעשיהם. הדבר המריץ אותנו לחקור את הנעשה בצמרת המישטרה, לחשוף לעיני כל את שחיתותה, ולהביא, במערכה ממרשכת, לסילוקה ולהרשעת ראשה.

צמרת המישטרה של 1972 אינה מושחתת, ואינה מחפה על המציתים. אבל היא חסרת־אונים.

כשאני כותב דברים אלה, במערכת מפויחת, ללא חלונות, בין קירות שחורים המעלים עדיין ריח של שריפה, ארבעה חודשים אחרי המעשה — מזדקרת לעיני העובדה המכרעת: המישטרה נכשלה כליל בגילויי המציתים.

אנחנו יודעים, כמובן, מי הם, וידנו תשיגם.

■ ■ ■

על הטיפוס השני קשה לומר שנתקלנו בו שוב. כי מעולם לא עזב אותנו.

זהו הטיפוס של ה מ ש מ י ץ.

אנו רגילים להתבטא, במיקרה הצורך, בסיגנון חריף, ואף חריף ביותר. לא היה עולה על דעתנו להתלונן על מי שמשיב לנו מנה אחת אפיים.

אולם התקפותינו, גם החריפות ביותר, קשורות בהאשמות ברורות, הצמודות לעובדות. אין אנו משתמשים בלשון ילדים: „קאקא — פישה — תחת".

אך מה לומר על סיגנונה של ראש־הממשלה, האומרת על „העולם הזה": „זהו סמרטוט שאני אף פעם לא לוקחת ביד!"

אסכולה זו של הגברת גולדה מאיר — מבחינת המגמה ומבחינת הרמה התרבותית — מוצאת לה מחקים רבים.

בארץ ובעולם מתנהלת נגדנו מערכת־השמצה בלתי־פוסקת.

מי שאינו מקבל את כל החומר, אינו יכול לתאר לעצמו מהי עוצמתה והיקפה של מערכה זו, המלווה אותנו בדרכנו מזה 22 שנים רצופות. היא מקיפה כתבי־פלסתר עובדתיים־כביכול של כתבלבים ישראליים, דברי־פרשנות של שקרנים־בשכר, קללות המתעטפות באיצטלה של דברי־הגות.

אחד המיגזרים של מערכה זו היא בחו"ל. שם מופיעים עשרות עיתונים של המימסד היהודי, המודרכים על־ידי סוכני המימסד הישראלי. עיתונים אלה לא יזכירו לעולם את שם העולם הזה מבלי להוסיף לו שם־תואר כגון „השבועון הפורנוגראפי הידוע" או „עיתון־המין־והפשע". (דווקא בשטח זה נפל העולם הזה בשנתו ה־22 משבועוני המישפחה השיגרתיים של ארצות־הברית וגרמניה.)

מעולם לא התרגשנו בגלל תופעה זו.

מי שהורג פרות קדושות, מי שפוגע באינטרסים המשוריינים של המימסד ובשקרים המוסכמים של הציבור — מוכרח לקחת בחשבון תגובה של שינאה אי־רציונלית, ארסית, ולעיתים מטורפת.

לנו משמש הדבר מקור לעידוד, כי הוא מהווה מעין מודד ליעילות פעולתנו ולדיוק הפגיעה של פגזינו.

■ ■ ■

רק טיפוס אחד שבו פגשנו השנה היה חדש לגבינו.

הטיפוס של ה ב ו ג ד.

טיפוס זה מוכר היטב, בהיסטוריה ובספרות. תהיה הסיבה למעשהו כאשר תהיה — תחושת נחיתות, תאוות־נקם, רדיפת־בצע — התופעה עצמה היא, ביסודה, טראגית.

כי הבוגד זוכה תמיד בבוז. מוכנים להשתמש בו, לשלם לו תמורת סחורתו העגומה — אך גם המנצלים אותו מתעבים אותו, ומוכנים להפקירו.

אוייבים מכבדים זה את זה, ולא פעם עושים שלום ביניהם. הבוגד נעלם בתהומות הנשייה, מבלי שאיש יזיל על כך דימעה.

■ ■ ■

הכלבים נובחים, השיירה עוברת.

הטרוריסטים ביקשו להנחית עלינו מכת־מוות. אך הם לא עיכבו אף את הופעתו של גליון אחד. במישרדים הרוסים, בלי ארכיון־צילומים, המשיך העיתון להופיע, ונכנס מייד למערכה הגדולה ביותר של תולדותיו.

המשמיצים השמיצו והבוגדים בגדו — מבלי שהדבר פגע בנו כהוא זה. דברי ההסתה והנאצה אך הגבירו את העניין בעיתון, הפכוהו שוב נושא לשיחות ללא־ספור. כמעשה בילעם, התוצאה הפוכה מן הכוונה.

כי עיתון זה מוקף אהדה, שעומקה מפתיע מדי פעם.

אהדה זו אינה בולטת כאשר שט העיתון על מי־מנוחות (יחסית). אך כאשר צפוייה לו סכנה, כאשר גוברות ההתנכלויות וההסתה, לובשת אהדה זו לפתע צורה מעשית ביותר.

ראינו זאת כאשר רצו לחסל את השבועון המסויים באמצעות חוק לשון הרע המקורי. התוצאה ידועה.

חשנו בכך שוב למחרת השריפה הגדולה. הוצפנו בהצעות לעזרה, בגילויי אהדה, ואף של אהבה ממש.

וכאשר הגיעה מערכת ההשמצה נגדנו לשיאה, בלט חוסר־האונים שלה.

■ ■ ■

זוהי, אולי, אחת המעלות הגדולות של גיל.

עיתון הממלא את ייעודו מזה 22 שנה, מעשיו ידועים, מלחמותיו כבר נכנסו לפולקלור, יעדי מאבקו ברורים.

אוהדי העולם הזה ושונאיו מכירים אותו, את מעשיו ואת רעיונותיו. (נדמה שאויביו רמי־הדרג מעריכים אותו לא פחות מאוהדיו, ומכבדים אותו כמוהם.)

הרי עיתון — כל כולו פועל באור. מטרתו היא לפרסם, לגלות, להביא דברים לידיעת הציבור הרחב ביותר. אוהדים ומתנגדים, אוהבים ושונאים, תומכים ויריבים — בלב כולם יש זה מכבר תדמית ברורה של השבועון המסויים, לטובה או לרעה, לחיוב או לגנאי.

לא ראש־הממשלה, עם כל הכבוד הראוי לה, ולא כתבלבים מכורים, עם כל הבוז הראוי ל ה ם, ישנו תדמית זו אחרי 22 שנה.

■ ■ ■

טבעי שנשאל את עצמנו ביום ההולדת ה־22: האם זה היה כדאי?

כדי למצוא תשובה אובייקטיבית, כדאי

להפוך את השאלה על פיה: מה היה קורה בארץ ב־22 השנים האחרונות, ל ו ל א היה „העולם הזה" קיים?

לאן היו מגיעים כיום ממדי השחיתות, הכפייה הדתית, השרירות הביורוקרטית?

היכן היינו עומדים עתה במאבק הגורלי בין מלחמה ושלום, בין לאומנות ומוסר לאומי?

ההתקוממות של תלמידי הגימנסיות בימי פרשת גולדמן, ההתקוממות של בני קיבוצי הדרום נגד ההתנחלות והנישול בדרום, הגילויים האזרחיים של מלחמה בשחיתות ובכפייה הדתית — האם לא הושפעו מן העובדה שהשתתפו בהם אנשים שגדלו על ברכי העולם הזה ממש, שינקו את רעיונות השבועון המסויים.

ומעבר למאבקים המקומיים — דמותה של המדינה בעיני מיטב הנוער הלוחם בחו"ל, ואף בארצות־ערב. מזה שנים אינו מופיע כימעט ספר חשוב על ישראל בעולם שאינו מזכיר את העולם הזה ואת רעיונותיו. כשמזכירים את הלאומנות הגואה בישראל מצד אחד, מופיע שמו של העולם הזה כהוכחה לקיומם של כוחות נגדיים חשובים.

■ ■ ■

כל זה מסביר מדוע שונאים אותנו שונאינו, וגם מדוע אוהדים אותנו אוהדינו. ובעיקר, מדוע ממלאים אנחנו את תפקידנו.

לנו ברור כי זהו תפקיד חשוב מאין כמוהו. הכרה זו היא בסיס עבודת־הצוות של מערכת זו, על כל חבריה, הנושאים בעול היומיומי הכבד — אף שלעולם איננו מדברים על כך. הדבר מובן מאליו לכולנו.

בפרוס השנה ה־23 עומדת לנגד עינינו הסיסמה, שאותה טבענו בפרוס השנה הראשונה:

בלי מורא, בלי משוא־פנים.

אורי אבנרי

תשקיף

אמת מאחורי הקלעים:

מדוע התנפלה גולדה על חוסיין

ההתנפלות הקיצונית של גולדה מאיר על תוכנית חוסיין, שזכתה לביקורת כללית (מאחורי הגב) גם בקרב צמרת המערך, נבעה מסיבה ריגשית.

האמריקאים מסרו לישראל מראש על כוונותיו של חוסיין, והשיגו מעין הסכמה אילמת בין הצדדים.

מדיווח האמריקאים שוכנעה גולדה, כי חוסיין מת־כוון להזכיר בפירוש שהוא מוכן למשא־ומתן ישיר עם ישראל, לשם השגת שלום נפרד. גולדה חשבה גם שהמלך יודיע שהמשא־ומתן יהיה בלי תנאים מוק־דמים (מצד ירדן).

כששודרה הודעת המלך, שהיתה מכוונת לעולם הערבי, לא היה בה זכר לשלום ולמשא־ומתן ישיר. לעומת זאת הודיע המלך שירושלים תהיה בירת החבל הפלסטיני.

גולדה ראתה בכך רמאות, לקתה בהתקפה של זעם ומסרה את הודעתה הקיצונית בכנסת, מבלי להמתין להסברים על מהלכי המלך.

אולם המלך לא התכוון להפר את הבטחתו, אלא רק לווסת את העיתוי. הודעו־תיו השבוע באמריקה מהוות את מילוי הבטחתו, מאחר שמסר בהן את כל ההצהרות שהוסכם עליהן.

החלום שהתגשם

"נפשות מתות" השתתפו בבחירות לוועידת מק"י

ח"כ שמואל מיקוניס, אסתר וילנסקה ואליעזר („שומרניק") פיילר, יחליטו ה־שבוע אם להשתתף בכלל בוועידת מפלג־תם או להחרים אותה, ולהביא על־ידי כך לפילוג דה־פקטו של המפלגה עוד לפניה.

הסיבה לצעד זה: אנשי הרוב במק"י, „החיו" רשימות חברים שעזבו את המפלגה בשנת 1968 ולפניה, והם משתמשים ברשימות אלה כדי להגדיל באופן מלאכותי את מיכסת הצירים של כל סניף, ועל־ידי כך לבחור במיספר צירים גדול יותר, שייצג את עמדת הרוב.

במקביל פתח ח"כ מיקוניס בצעדים כדי לנפץ את תדמיתו של ד"ר משה סנה המנוח. מיקוניס הודיע כי אינו מכיר בצוואה הפוליטית של סנה. בפגישות פרטיות הוא סיפר כי היה זה הוא שבלם בזמנו את סנה, כשהלה כתב ספר קיצוני נגד הציונות.

תא כתבי התעופה יטוס שוב

תא כתבי התעופה שליד אגודת העי־תונאים, מתכנן את נסיעתו השלישית בי חודשים האחרונים לחו"ל.

לאחר שתי הנסיעות, האחת לקנדה והשנייה ל־סיאטל שבארצות־הברית, עומדים תריסר חברי התא לטוס לדרום־אמריקה, גם הפעם חינם.

התירוץ לטיסה זו: פתיחת קו תעופה של „אל־על" לארצות אלו.

בנקים נגד בנק ישראל

תתחיל מערכה נגד בנק ישראל מצד קיבוצים, תעשיינים ויצרנים, בטענה שבנק ישראל מייקר את הריבית.

בין היתר יצטרפו ל־מערכה גם בנקים, הטוע־נים שהם מוכנים להו־ריד את הריבית על ה־אשראי לציבור ב־3%, אם בנק ישראל מצידו יוריד את הריבית שהוא משלם על מילווה קצר־מועד, ה־נושאות כיום ריבית נטו של 11%.

הבנקים טוענים שאם בנק ישראל ישלם פחות, יוכלו גם הם לשלם פחות למפקידים כספים ב־בנקים, ולכן להלוות כספים אלו בריבית יותר נמוכה.

הבנק להון חוזר - לא יוקם

ילד טיפוחיו של שר־האוצר פינחס ספיר, הבנק החדש להון חוזר, לא ייוו־לד, כנראה, למרות שכבר הוצאו כס־פים רבים להקמתו.

הקמת הבנק החדש נומקה על־ידי ספיר בצו־רך למשוך משקיעים מ־חו"ל, והוא הצביע על־כך שבנק אמריקאי בינו־ני עומד להשקיע 26 מיל־יון דולר בהון המניות של הבנק החדש.

עתה מסתבר כי האמ־ריקאים תובעים מהאוצר שיפקיד בבנק החדש מיליארד לירות. לזאת לא יכול שר־האוצר להסכים. בלי המשקיעים האמריקאים, יקשה על ספיר להצדיק הוצאה של 180 מיליון לירות על הקמת בנק חדש.

שר־התחבורה נזף בדובר משרדו

שר־התחבורה שמעון פרס נזף בדובר משרדו, יחיאל אמיתי, בגלל הצהרה שמסר לעיתונות בקשר לקסדות־המגן של רוכבי האופנועים והקטנועים.

סיימון טמפלר ייפגש עם ראשי המדינה

רוג'ר מור, גיבור סידרת הטל־וויזיה „המלאך", העומד להגיע החו־דש לביקור בן ארבעה ימים בישראל, מצפה סדר־יום גדוש ביותר. מלבד הראיונות הפומביים, בהם ישתתף, והמדריונים בדמותו המוכרת מהטל־וויזיה שיחלק לקהל, ייפגש מור עם השרים הבכירים, חברי־כנסת וקציני צה"ל בכירים, ויערוך סיורים בבסיסי צה"ל.

בהתאם לאותה הכרזה החליט השר, בתקופת החי־למתו של סגנו גד יעקבי, להקפיא את התקנה הקשו־רה בחבישת קסדות, שנתקבלה על־ידי המטה למל־חמה בתאונות בראשותו של יעקבי.

סגן־השר ראה עצמו נעלב בגלל ההצ־הרה, והיחסים בין השר וסגנו הורעו.

מי יהיה רב ראשי של תל־אביב?

בקרב אישים בצמרת המפד"ל גוברת הדאגה נוכח האפשרות שלא יימצא מועמד מתאים מטעמה, שיתמודד עם הרב ידידיה פרנקל, שיציג את מועמדותו למישרת רב ראשי אשכנזי לתל־אביב, עם בחירתו של הרב שלמה גורן לכהונת הרב הראשי לישראל.

אף כי חברי הסניף התל־אביבי של המפד"ל, בראשותו של פנחס שיינמן, תומכים במועמדותו של פרנקל, אין דעתם של אישים אחרים במפלגה נוחה ממועמד זה, הידוע בקירבתו לגח"ל.

כמועמדים אחרים אפשריים למישרה מזכירים רבנים ראשיים המשרתים בחו"ל.

בוריס רפופורט יפרוש מתפקידו כשופט פלילי

שופט בית־משפט השלום בתל־אביב, בוריס רפו־פורט, עומד להפסיק לדון בתיקים פליליים ויעבור לשפוט בתיקים אזרחיים.

רפופורט התפרסם בעונשים הכבדים שהטיל, והמישטרה תנסה להפעיל לחץ כדי למנוע את פרי־שתו מהשטח הפלילי.

זהו אחד התקדימים הבודדים ששופט עוזב את השטח הפלילי כדי להתעסק בי משפטים האזרחיים, המשעממים בדרך־כלל. העולם התחתון הכריז מלחמה על השופט ואיים עליו.

עם פרישתו של רפופורט מתפקידו, יחמיר המצב בשפיטה הפלילית — עקב יציאתם הקרובה לפנסיה של השופטים יוסף קירטוני ויהודה טרייביש.

מכתבים

■ **דירות**

בשפע

שר־השיכון מציע לבנות בתי מגורים גם באדמה חקלאית.

שר־השיכון מציע ועדת בניין אחת.

שר־השיכון מציע אישור לבניה תוך שבועיים כמו באירופה, ולא תוך עשרה חודשים כמו אצלנו.

אדוני השר, מהצעות ודיבורים לא תצמח הישועה. קום נא ועשה משהו. תודה.

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

■ **המיתוס של**

גרישא פייגין

„העולם הזה" 1799, „אני יושב — אך לא בבית־סוהר", גילגולו של העולה מברית־המועצות, גרישא פייגין.

והנה גיבור חיל ענוד תהילה, שהיה לאגדה חיה במלחמת העולם השנייה, יושב בסניף מפלגת העבודה כבשר ודם. ציוני עשוי לבלי חת, אשר הרים בברית־המועצות נס המרד; המעפיל, שהנוגעים בדבר הצליחו להפליג בשיבחו עד בלי די. בימים טרופים אלה בין שביתות ובין שחיתות. טוב שאיש צבא יושב לבטח בציון.

והאיש בן 43 סך הכל! אם כן, בעת שהגרמנים פלשו לרוסיה וגרישא אז בן 12, עדיין לא סיים בית־ספר יסודי. כך גם אירע בתנ"ך: „בן שנה שאול במלכו, ושתי שנים מלך על ישראל..."

מרשים ביותר שהנער היהודי היה חולשתו של הרודן החשדני. והא ראייה: הוא אשר העניק לבן־חיל תשע תעודות ציון לשבח! „כך יעשה לגרישא שסטאלין חפץ ביקרו!" — התלחשו לוחמי הצבא האדום, אכולי קינאה.

מה טיבה של תעודת ציון לשבח, בחתימת ידו של המארשל סטאלין? האם צל"ש של צה"ל וצל"ש של הצבא האדום חד הם?

תוהה אני ולא מעט על עלייתו של מר פייגין בסולם הדרגות. בלי־ספק שהמאיור פייגין היה בבחינה יוצא־דופן בצבא האדום. עד כאן המיתוס.

ומכאן ואילך החל המאיור בדימוס חיים רגילים כקצין בפועל בסולל־בונה. כל הכבוד ויישר כוחו.

א. רודניצקי, גבעתיים

■ **ארמון**

השלום

„העולם הזה" 1752, „ישראלים בחו"ל — שמעון לוי מתחרה ביארינג על פרס נובל", על ארמון השלום שהקים הישראלי שמעון לוי בהולנד.

נבחרתם על־ידי מבקרי ארמון השלום לייצג אותנו באשר לרעיון השלום באזור-

ישראלית ומצרי ב„ארמון השלום"
בעד השלום

נו ובעולם כולו.

הבוחרים הם מבקרים מכל ארצות העולם, כולל ישראלים וערבים, כפי שתוכלו לראות בתמונות שאני מצרף.

ארמון השלום זוכה להצלחה והתענינות בלתי רגילים מצד אוכלוסיית הולנד על כל הזרים היושבים והמבקרים בה, נציגי ישראל ומדינות ערב, נציגי העיתונות, הרדיו והטלוויזיה המקומית.

שמעון לוי,
יו"ר ארמון השלום, הולנד

■ **מכתב גלוי**

לגד יעקובי

מעסקן קטן של מפלגה דיאונוזרית גדולה, עליתה לדרגת סגן שר. עם קצת ערמומיות, קשרים וכו' הצלחתה והגעת כמעט לפיסגה. אך גם כאן נשארתה מתוסכל.

נתקלת בבעיות גדולות ורציניות מדי. משרד־תחבורה אינו עסקנות מפלגתית של ליגה ג' או ב': חוק כהנוביץ (בתיאוריה בלבד), ת"א גדושה וסתומה, תחבורה

מאיר מטלון
נגד הקסדות

ציבורית קלוקלת של קבוצות לחץ שקשה להלחם בהן.

נשארה קבוצה אחת קטנה וחלשה. כאן החלטתה להוכיח פעילות שנשתתקה, תיסכול ואכזבות מבעיות רציניות.

רוכבי הקטנועים — קבוצה של נערים צעירים (בעיקר) מעוטי יכולת (ברובם) מחוסרי בסיס של קבוצת לחץ גדולה (שבפניה נכנעתה).

הזמנת קבוצות עיתונאים והכרזתה שחוק קסדות המגן יבוצע.

אך ברצוני להודיעך מראש שאינני מתכוון לבצעו. כרוכב קטנוע ותיק לא נזקקתי לכובע מגן בשטח עירוני. הכובע לוחץ ומפריע (בנסיעה איטית בעיקר). לך יש רכב צמוד מסוג אחר ובטוחני שלא התעסקת בשטויות של רכיבה על קטנוע, ולכן אינך מכיר בעייה זו.

מאיר מטלון, רמת־גן

■ **צבא**

למען חיילים

כידוע, חיילי צה"ל בשירות קבע נהנים מחופשה שנתית של 30 ימי עבודה לפחות.

נראה לי שכדאי לנסות ולהתרים מכל חייל בשירות קבע מספר ימי חופשה למען הוועד למען החייל. לדעתי זו דרך מכובדת להגדלת המחזור השנתי של האגודה הנ"ל במאות אלפי לירות.

רם ברמן, רמת־גן

■ **עתיד**

המדינה

כל המנגנון המשפטי־צבאי כפוף לשר־הביטחון שהוא בעצמו עבריין שיש להעמידו לדין בגלל החפירות, סחר עתיקות, העלמת מיסים וכו'.

אנו אזרחים המדברים רבות אודות הנ"ל ובלב כבד אנו רואים שהדימוקראטיה במדינת־ישראל בסכנה!

זה לא רק עניין של משה דיין וממשלת ישראל. זה העתיד של מדינתנו.

אנו שואלים את ראש ממשלתנו, את מזכיר מפלגת העבודה, את חברי הכנסת, את בית־המשפט העליון: האם ישראל היא מדינת חוק?

קבוצת אזרחים, אי־שם

■ **קרני**

של דיין

„העולם הזה" 1798, „בצעדים בטוחים לקראת ממלכת הבאקשיש", הנהלת חשבונות של דן

(המשך בעמוד 6)

תשבץ העולם הזה 1805

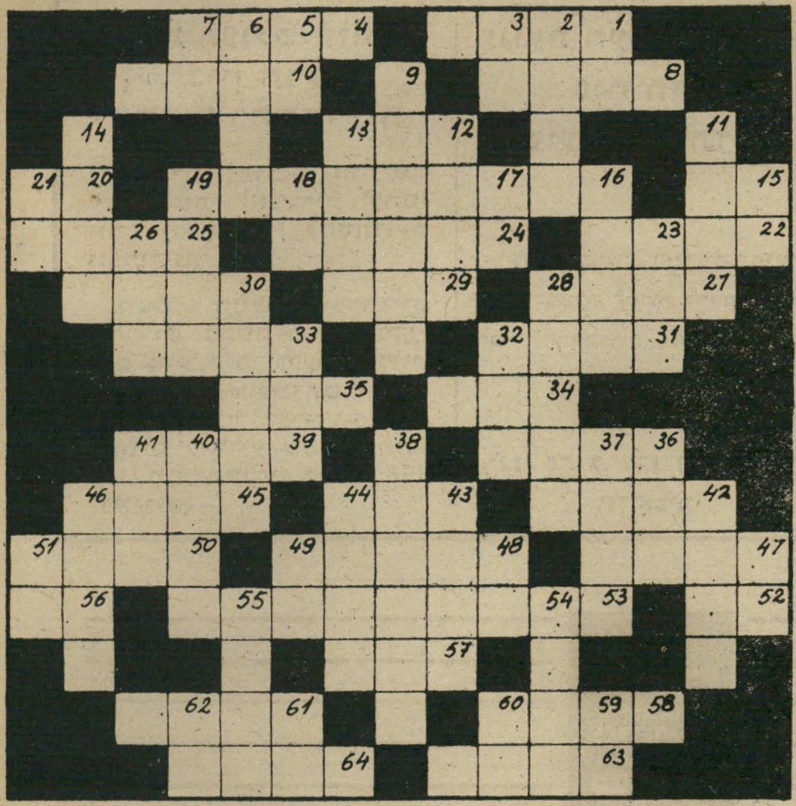

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1805". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן: 1) מעשר המכות; 4) התחזקות, התגברות; 8) רך, מפונק; 10) חיה טמאה; 12) אילן סרק גבה גזע; 15) מקום עמוק באדמה; 16) הנהיג את העם במדבר; 20) פלא; 22) מאכל הונגרי; 24) דרך הוצאה להורג המוזכרת במקרא; 25) שר; 27) סוג ספורט; 29) שילם; 30) אליל מצרי קדום; 31) מדינה ערבית; 33) מין מסמר; 34) שלא בא בבריתו של אברהם אבינו; 35) בעל חי צעיר; 36) תואר אצולה; 39) צד; 42) אלסטי; 43) נבואה, חזון; 45) לשון ים; 47) שן פיל; 48) אדם הנוהג בסבר פנים בזולת; 50) אחד האבות; 52) חזק; 53) יצירה המספרת ביציאת מצרים; 56) מצבה; 57) מחצית היממה; 58) חבל ארץ במרכז הארץ; 61) סוג אקדח; 63) ממלכי ישראל, שמלכותו ארכה שבוע אחד; 64) גיבור ספרותי שיוצרו הוא יאן פלאמינג.

מאונך: 1) איבר בפה; 2) כינוי לתורה; 3) גיל מצווה; 5) בן משפחה; 6) מרפא; 7) שייטת אניות, אני; 9) בת אגריפס הראשון, אהובתו של טיטוס; 11) חלוקת דברים או אנשים על פי חשיבותם או רמתם; 12) האבר הזכרי בפרח; 13) נסתר, לא ידוע; 14) כינוי לעשרה אנשים הדרושים לתפילה בציבור; 15) תקרה; 16) מספרי התנ"ך; 17) שקט; 18) מילת שאלה; 19) אדם שפרש מהיהדות; 21) תואר כבוד אנגלי; 23) פי החיה; 26) צמד; 28) רמש העוקץ ומנתר; 30) מאביזרי הכוהן הגדול; 32) קו אור; 33) נהר ברוסיה; 36) מזבח אלילי; 37) נערה; 38) קרני המשוש וההרגשה של חרקים; 40) צמח העולה בשדה בלי זריעה, מהגרעינים שנותרו בעת הקציר; 41) מדינה; 42) ארכיון 43) עומד בראש מוסד; 44) חלש, מסכן (תהילים ו', ג'); 46) חרב, ללא מים; 47) אציל; 48) בגד עליון; 49) מפתן; 51) משתחווה; 54) גדול מעל מידתו הנכונה; 55) תכשיר רחצה; 59) סוד; 60) אבי שר צבא שאול המלך; 61) מספר הצדיקים; 62) אחד השבטים.

חשבץ 1805

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וכפל, יש למצוא איזו סיפרה בדיוק כל סמל של ריבוע.

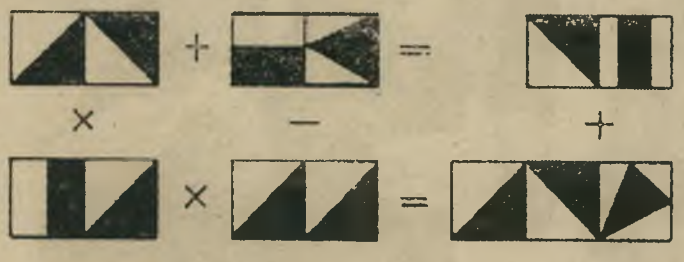

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א. ולציין על־גבי הגלוייה: „חשבץ 1805". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 5.4.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

תנועת העולם הזה — כוח חדש הסיעה בהסתדרות

הוועדה המרכזת החליטה על בדיקת האפשרות להשתתף בבחירות להסתדרות הפקידים.

חברי תנועה ואוהדיה, החברים בהסתדרות הפקידים והיכולים לפעול בגלוי, להגיש את מועמדתם ולהשתתף במערכת הבחירות, מתבקשים להודיע שמם, כתובתם, מס׳ הטלפון לת. ד. 136 (פקידים).

תנועת העולם הזה — כוח חדש הסיעה בהסתדרות

חברי התנועה ואוהדיה הרוצים לעזור בפעולת הסיעה בהסתדרות — חברי ההסתדרות, הרוצים בעזרת הסיעה בענייניהם:

יפנו לת. ד. 136 (הסתדרות) תל־אביב

• בחיפה ובקריות

ביום א׳, 9.4.72, שעה 20.30, אצל א. אלינג, רחוב התכלת 21, קריית־מוצקין, תתקיים פגישת חברים ואוהדים.

על סדר היום:

א) התגובות לסיפוח טריטוריה פלסטינית (עזה),

ב) השחיתות ואפשרויות המלחמה בה (הפותח יוסף אלבגלי),

ג) דו״חות מן המוסדות ומן התנועה לשלום ובטחון.

חברים ואוהדים מוזמנים

KENT

WITH THE FAMOUS MICRONITE® FILTER

איזה רגע נאה להנאה מהטעם המרענן של קֶנט

קופסא קשה, קינג־סייז, באורך 100 מ״מ ובטעם מנטול

מכתבים

(המשך מעמוד 5)

בן־אמוץ בעיקבות פירסומיו על משה דיין.

דן בן־אמוץ שואל בתרעומת לא מועטה מדוע זה אין לזעקתו הדים להם ציפה בעניין הגילויים על השר דיין, וזאת — למרות שלדבריו עשה כל שהיה מוטל עליו לעשות כאזרח נאמן.

ברשותך האדיבה אעמיד אותך על התשובה, שהרי פשוטה היא.

תסכים עימי דן שלוא נושא של „מה בכך" (כלומר חסר חשיבות לכשעצמו) היה מועלה על־ידי „האי גברא רבא" — היה העניין נידון מיד בכל העיתונות ונדוש בפי כל. מאידך, אפילו נושא חשוב שיועלה על־ידי כל „ארחי פרחי" ידעך בטרם ימצא הדים ראויים או שיישאר בתחום ד׳ אמותיו של יוזמו.

איני מתכוון חלילה לפגוע בך אישית או באישיותך, אדרבא, אני מוקירך כעיתונאי וסופר נכבד שהייתי נהנה מכתבותיו לוא פורסמו בבמה נכבדה יותר. וכאן הנה אני מגיע לתשובה לשאלתך: נתעלם לרגע מכל הביטויים של עיתון רפש, גייס חמישי וכו׳, אבל תסכים עימנו שעל עיתון חלה החובה לרחוש את אמון ציבור קוראיו.

עיתון סקנדליסטי, בעל רמה מוסרית שנוייה במחלוקת, המביא סיפור מפיה של זונה ובת־זונה, כיצד יכול או מסוגל להשפיע ברשימה כנ״ל על דעת הקהל והקוראים, או אפילו להוריד במלוא נימה את קרנו של דיין?

נטע גיא, סיאול, קוריאה

■ סוני

מרביץ

„העולם הזה" 1802, „חפשע המאורגן בא לישראל" על הסרט „דון קורליאונה איש המאפיה".

פרוסק

הסרט מוצג עתה בניו־יורק. ראיתי אותו. הצילום שהופיע בעיתונכם בו אתם מסבירים כי אילו סוני מרביץ לגיסו בגלל שהלשין על דון קורליאונה, לא נכון. הוא הרביץ לו בגלל שהוא היכה את אשתו שהיא אחותו של סוני.

סוני מרביץ לגיסו
מכות לאחות

הסרט עצמו גדול. הרבה טיפוסים אמיתיים היו בפתיחה.

במוקדם או במאוחר זה יכול לקרות גם בארץ, בגלל השילטון.

בצלאל פרוסק, ניו־יורק

■ ביעור

חמין

היה לי סיפוק עצום להאזין בגלי־צה״ל (ביום ה׳, 16.3.72) לדו־קרב מילולי בין שולמית אלוני לבין אחד מנציגי הכפיה הדתית. היא הצליפה בו קשות, באומץ ובתבונה בלתי רגילים. כמובן שהוא לא

(המשך בעמוד 10)

ח"כ מיקוניס השתתף בגניבת האפיקומן ואסי דיין ב„סדר היתומים"

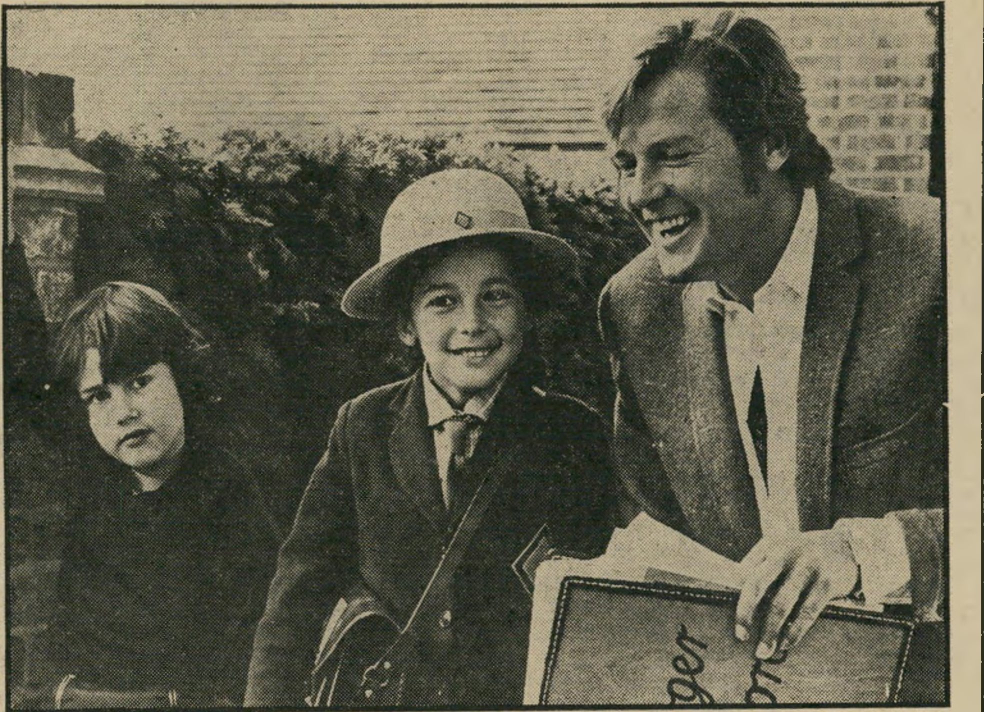

רוג'ר מור המפורסם יותר כסיימון טמפלר „המלאך", עומד להגיע בעוד שבועיים לביקור בישראל בחברת אשתו וילדיו. מור, שאשתו הראשונה היתה המחליקה על הקרח גילדה דורן שהתגוררה זמן מה בישראל, ואשתו השנייה היתה הזמרת דורותי סקוויירס המבוגרת ממנו בכמה שנים טובות, נשוי עתה לשחקנית האיטלקייה לואיזה מאטיולי, שהיא אם שני ילדיו: הבן ג'פרי והבת דבורה (איתו בתמונה) שנולדו בתקופה שלואיזה היתה הידועה בציבור שלו. כשבני הזוג נישאו, שודר טכס הנישואין בטלוויזיה ובין הצופים היו גם שני ילדיהם. כשחזרו ההורים הביתה אחרי הטכס, פרצה הילדה בבכי, ואמרה לאביה: „למה התחתנת עם אמה! אני רציתי להתחתן איתך!"

■ בסדר־פסח שנערך בביתו של העיתונאי **אריה אבנרי**, נכח בין השאר גם ח"כ מק"י **שמואל מיקוניס** שסירב לחבוש כיפה בנימוק שלא חבש כיפה מימיו. רק לאחר הפצרות מרובות נכנע וחבש כיפת ילד־טוב־ירושלים. כטוב ליבו של מיקוניס ביין, למרות הנסיונות הנואשים של אשתו **סלבה** למנוע ממנו את המשקה, כדי שלא יגלה בהשפעתו סודות מן החדר של מק"י, פצח הח"כ בזמירות חסידיות ובשירי העלייה השנייה, ניהל ויכוח על קפיטליזם עם בנקאי עשיר מסקוטלנד שהיה אורח בסדר, תירגם לעברית את שיריה של המשוררת היהודיה־צרפתיה **דירה טיטצבאום** שקראה באותו ערב את שיריה באידיש. מיקוניס גם קיים את מיצוות גניבת האפיקומן, בעזרתו של **רועי**, בנם בן השנתיים של **זיווה** ואריה אבנרי. כשנפרדו האורחים ממארחיהם, גילתה סלבה מיקוניס בסוד כי הכינה 10 לחמים לתקופת הפסח.

■ סדר־פסח אחר נערך בבית־החולים שערי־צדק בניצוחו של הרב **שמואל הכהן אבידור**, כשחלק מהמסובים עובר במהלכו עירוי־דם. את האפיקומן לא הצליחו החולים הלבושים בפיג'מות לגנוב, אבל זה לא מנע מהם לבקש בריאות ואריכות ימים.

■ השיא הארצי בעריכת סדר שייך ללא ספק לזה שנערך בביתה של בעלת הבוטיק הירושלמית **ליזה**. הוא נמשך שבע דקות בדיוק וקראו בו מילים נבחרות מההגדה. ואילו בסדר היתומים — שנקרא כך מפני שהמשתתפים בו היו חבר'ה שלא רצו ללכת לחגוג עם הוריהם — השתתפו. בין השאר, בניו של שר־הביטחון **משה דיין, אהוד ואסי**, ובן־דודם **יהונתן גפן**, שהשתתפו קודם לכן בסדר שערך אלוף פיקוד המרכז **רחבעם** (גנדי) **זאבי**, במצודת כפיר. בסדר היתומים היה אורח הכבוד עולה חדש מברית־המועצות שישב על כסא אל־דומי ולא הורשה לקום ממנו עד סוף הערב. כאשר המסובים עברו להמשך החגיגה לביתו של הבמאי **דן בירון**. אצל בירון השלימו הנוכחים אחד מי יודע היתולי שכתבו **דן בן־אמוץ** ו**חיים חפר** לפני מספר שנים, ושהלך כך: אחד הוא רב גורנינו / שניים תותבות / שלושה אלוהינו, אלוהינו אלוהינו / הרבעה מלכותית / חם־אישה תזוזי קצת / שיעשע אותי מאוד / שיבעה ירחי לידה / שמונה ירחי לידה (לפעמים) / תישע־ק לי בתחת / עשה־רע מאוד מאוד / אחד־השר הביטחון.

■ הסדר בו נכח יו"ר הנהלת תנועת החרות **עזר וייצמן** לא היה סדר כהילכתו. המסובים שכחו לגמרי להחביא את האפיקומן. אך האלוף במילואים השמיע בכל זאת בקשה. לכתבת העולם־הזה ששאלה אותו מה ביקשו עבור האפיקומן, השיב: „אני מבקש עכשיו: שתצליחי בעבודתך בהעולם־הזה."

■ סדרים אחרים: אצל ח"כ לשעבר **שולמית אלוני** לא היה אפיקומן, דבר שלא מנע מהילדים לשמוח ולצהול. אצל השחקן **שלמה בר־שביט** הילדים עדיין חושבים מה לבקש. ביקשו ארכה של שבועיים למחשבה. האמרגן **גיורא גודיק** לא ערך סדר — ולכן לא היה צורך באפיקומן.

■ לזוג הארכיטקטים בעלי הפאב התל־אביבי **פרדריקה** ו**דב סגל** לא היו בעיות אפיקומן. מלבדם נכח בסדר רק הכלב שלהם, ובכלל „בעלי ואני ילדים גדולים. אנחנו אמנם גונבים — אבל לא מבקשים כלום בשביל זה."

■ מי שנדפק הכי קשה הפסח היה במאי הקולנוע **דויד גרינברג**. את האפיקומן, שהיה מוחבא מאחורי הכר של הספה, גנבה בת אחותו — שביקשה מכונית תמורתו. „עוד לא החלטנו אם לקנות לה מרצדס או מכונית ספורט."

■ גם בסדר שערך עורך־הדין **חיים משגב** ביקשו מכונית. גיסו של משגב, שגנב את האפיקומן, ביקש אחת עבור אשתו, מרצה באוניברסיטה, כדי שיהיה לה במה להגיע לעבודה. משגב הבטיח לו מכונית מופעלת על־ידי קפיץ. בנו של עורך־הדין, **מודי**, חלה ערב הסדר, נאלץ לשאול את הקושיות בטלפון.

■ מדוע מרבה ח"כ חרות **בן־ציון קשת** (קצנלבוגן) לקרוא ספרי בלשים? כשהיה נער בבית"ר בחוץ־לארץ, ביקר **זאב ז'בוטינסקי** בעיירה שלו. בן־ציון הצעיר, שכבר אז היה מגודל־מידות, נבחר לכהן כשומר־ראשו, והוצב לפני דלת חדרו בבית־המלון. פעם קרא לו ז'בו להיכנס לחדר, כדי לסדר משהו. בן־ציון מצא את מנהיגו הדגול שוכב במיטה, וקורא בלש. מאז שוכנע שמותר.

■ בתוכנית גלי־צה"ל, יום עם שמעון פרס, סיפר שר־התחבורה והתקשורת על בעיות התחבורה של תל־אביב. כשנשאל על־ידי עורכי התוכנית, **אפרים סטן** ו**דני כהן שגיא**, על פקקי־התנועה המידיים בצמתות המרכזיים של העיר, סיפר להם פרס את הסיפור הבא: אב יהודי בא אל שדכן כדי שזה ימצא חתן לבתו. הביא השדכן אברך צעיר שאמר מייד בהיכנסו בוקר־טוב בגימגום בולט. גירש האב את החתן בבושת־פנים. „וכי לא אמרתי לך שהוא מגמגם?" היתמם השדכן. „כן," השיב האב, „אבל אילו היה חכם, היה מתחיל לומר את הבוקר־טוב עוד כשעלה במדרגות." מסקנתו של פרס: כך צריכים גם אנחנו להיות חכמים, להתחיל בפתרון בעיות התנועה שלנו עוד לפני שאנו מגיעים לצמתים.

■ עקרות הבית שהחלו דורשות בתוקף את המיניקאט בחנויות ובסופרמרקטים לא ידעו כי האמא של המיניקאט מלבד היותה אם ל־3 ילדים היא עקרת בית בכבודה בעצמה. **זהבה הררי**, ממציאה לעת מצוא, נעזרה בבעלה **משה**, כאשר החליטה לפתור בעייה שהציקה לה כל בוקר: איך לפתוח את שקית החלב שהמתינה לה ליד הדלת. הפתרון: מיניקאט.

חוזה פליסיאנו הזמר הפורטוריקני העיוור הגיע השבוע לסידרת הופעות בארץ. בנמל־התעופה לוד הגישה לו אשת יחסי הציבור מירי זכרוני זר פרחים, אליו צורף פתק כתוב בכתב ברייל: „ברוך בואך לישראל."

אודטה זמרת שירי העם הכושיים, בפגישה היסטורית בעולם הפופ, בנמל־התעופה לוד, יחד עם להקת הקצב „האקספשן". הזמרת והלהקה נחתו בהפרש של 10 דקות ונפגשו בחדר האנשים החשובים. זהו ביקורה השלישי של אודטה בארץ והראשון של „האקספשן".

הלנה רובינשטיין מאמינה ביופיך - בכל גיל

בגיל הנעורים, בגיל
העמידה, בכל גיל. עם כל
סוג של עור: יבש, שמן
או רגיל ועם כל סגנון של
יופי. הלנה רובינשטיין
מאמינה כי את יכולה להיות
יפה יותר. וכבר עכשיו.
תמצאי כאן ארבע קבוצות
שונות של תכשירים,
לארבע קבוצות גיל שונות,
וארבעה מצבי עור שונים.
לאחר סיום הקריאה
תווכחי כי יש לנו פתרון
גם עבור עורך.
נסי כבר עכשיו את אחד
מתכשירי היופי של
הלנה רובינשטיין.
כולם כאחד
בעלי השפעה יוצאת
מהכלל.

יפה בגיל 30 עם Skin Life של הלנה רובינשטיין

סקין לייף מחייה ממשית את עורך. תרכיביו הביולוגיים המאוזנים בצורה מדעית מזרזים היווצרותם של תאים חדשים בעור וממריצים את פעילות התאים העייפים. סקין לייף מחזיר לעורך את גמישותו, את חיותו. יום אחר יום — עורך מתחדש.

שורת תכשירי הטיפוח סקין לייף כוללת:

Skin Life Emulsion
נוסחה ביולוגית מחייה, לשמוש בשעות היום, מזינה ומגנה על העור מתחת לאיפור.

Skin Life Cream
קרם לילה מיוחד העוזר וממריץ את חידוש תאי העור הודות לתרכיביו הביולוגיים.

Skin LIfe Extrait
תמצית ממריצה ומחדשת את נעורי עור הפנים והצואר, מביאה לחידוש דרמתי של עורך ולזוהר נעורים.

Skin Life Cleanser
תכשיר ביולוגי לנקוי העור.

Skin Life Honey Tonic
טוניק ביולוגי ממריץ

Skin Life Eye Cream
קרם ביולוגי לאזור העיניים

Skin Life Body Treatment
קרם ביולוגי לגוף

Skin Life Mask
מסכת יופי ביולוגית בלתי נראית.

Skin Life Throat Firming Treatment
קרם ביולוגי מרכך ליצוב הצואר.

יפה בגיל 20 עם Skin Dew של הלנה רובינשטיין

הנעורים חולפים. עורך עשוי לאבד מגמישותו, להפוך יבש וקמוט. למניעת או האטת תהליך זה יצרה הלנה רובינשטיין את סקין דיו. סקין־דיו מכיל תרכיזי חלב המאזנים את הלחות החיונית בעורך ומונעים מתוך כך היווצרותם בטרם עת של קמטים זעירים בפניך.

שורת תכשירי הטיפוח של סקין דיו כוללת:

Skin Dew Emulsion
בסיס לאיפור מוסיף־לחות, מכיל תרכיזי חלב המאזנים את תכולת הלחות בעור.

Skin Dew Cream
קרם לילה המכיל תרכיזי חלב, נלחם בהיווצרות קמטים ושומר על ייצובו הרך של העור.

Skin Dew Emollient Cleanser
תכשיר נוזלי מוסיף־לחות לנקוי העור.

Skin Dew Cleanser and Eye Make Up Remover
קרם מרוכז מאד לנקוי העור והסרת איפור העיניים.

Skin Dew Freshener and Toner
טוניק ורוד להמרצה ורענון העור.

Skin Dew Herbal Lotion
טוניק חסר־אלכוהול מיוצר מתמציות צמחים ריחניים.

Skin Dew Eye Cream
קרם מזין לרקמות העדינות באזור העיניים.

Skin Dew Hand Cream
קרם ידיים לא שמנוני.

יפה בגיל 16 עם Bio Clear של הלנה רובינשטיין

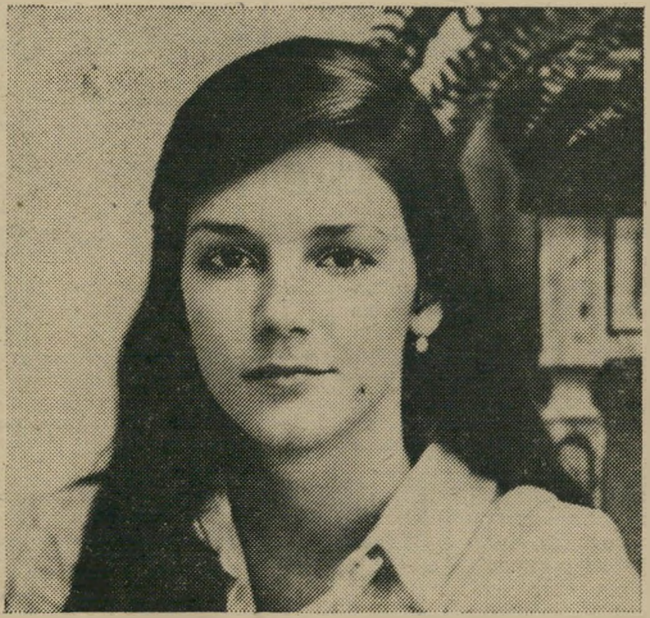

ביו־קליר היא שורת תכשירים אשר נוצרו במיוחד לטיפוח עור צעיר, שמן ומשובש. ביו־קליר מונע היווצרות פגמים בעור ופועל להעלמם של פגמים קיימים ולטיהור העור.

שורת תכשירי הטיפוח ביו־קליר כוללת:

Bio Clear Wash
קציפה מיוחדת המנקה את העור לעומק ומסלקת את הנקודות השחורות הסותמות את הנקבוביות.

Bio Clear Cream
הקרם הראשון מסוגו המכיל סולפיד אורגני, משמש ליבוש וקילוף העור הפגום, לטיפוח והבהרת העור.

Bio Clear Mask
מסכת טיפוח להפחתת שומניות העור.

Bio Clear Pore Lotion
טוניק מרענן לכווץ הנקבוביות.

Bio Coverfluid
קרם איפור מטפח.

Bio Clear Compact
אבן איפור בנוסחת טיפוח לעור שמן.

Bio Shampoo
שמפו לשער שמן.

יפה בכל גיל עם Skin Balance של הלנה רובינשטיין

לרוב הנשים, מכל הגילים, בעיית עור שמן המשבש אף את האיפור המושלם ביותר. על כן יצרה הלנה רובינשטיין את סקין בלנס. כל תכשירי סקין בלנס פועלים כמאזנים ומחזירים לעור פנים שמן או שמן בחלקו את איזונו הטבעי. סקין בלנס משפר את רקמת העור, מחזיר לפניך את הזוהר והרעננות שנדמה היה כי לא ישובו.

שורת תכשירי הטיפוח סקין בלנס כוללת:

Skin Balance Normalizing Granules
תכשיר מיוחד לעידון העור, להסרת התאים המתים, לנקוי העור מהנקודות השחורות ומהחלב המצטבר בנקבוביות.

Skin Balance Pre-Makeup Normalizer
קצף מותז המועלה מתחת לאיפור ומשמש כסופג־שומן בלתי נראה. האיפור נשאר רענן ומושלם במשך כל היום.

Skin Balance Normalizing Gel
מרענן ומטהר, סופג עודפי שומן בעור. לשמוש בבקר ובערב.

Skin Balance Normalizing Cleanser
תכשיר מקציף לנקוי עמוק ואיזון העור.

Skin Balance Normalizing Toner
טוניק מרענן וממריץ

Skin Balance Clearing Cream
קרם מטפח לעור שמן.

Skin Balance Normalizing Masque
מסכה מטפחת לאיזון העור.

Skin Balance Normalizing Shampoo
שמפו לשער שמן

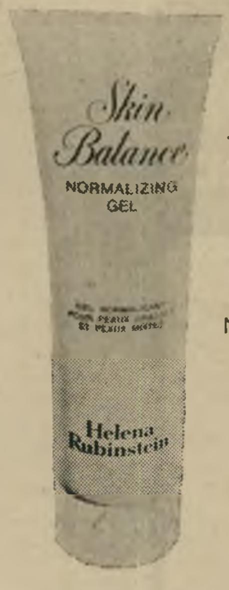

דיילות היופי של הלנה רובינשטיין בבתי הכל־בו ובתמרוקיות המאושרות ע"י הלנה רובינשטיין תשמחנה לעזור לך לבחור את הטיפוח המתאים ביותר לפניך. הטיפוח אשר יחזיר לעורך את מראהו הצעיר. הזוהר. הרענן. יעוץ והדרכה בכל בעיות היופי ניתנים חינם גם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין שדרות קק"ל 94 ת"א. בימים שני ורביעי בשבוע בין השעות 3.30-6.00 אחה"צ.

הצעה מיוחדת לתקופה מוגבלת בלבד.
בכל אחת מארבע השורות של מוצרי טיפוח - מערכת של שנים או שלושה מוצרים במחיר של מוצר אחד.
פני עוד היום לתמרוקיה שלך.

הלנה רובינשטיין - השם העומד במקום הראשון בטיפוח העור ובאיפור. משאל דעת קהל 1972.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
נכנע לה. תאוות שילטון, כמו תאוות מין, לעולם אינה נכבשת.

לתאוותני השילטון הדתיים יש יתרון גדול: הם מזויינים בנשק סודי, יעיל ומפחיד ושמו „אלוהים".

זוהי המצאתם הגאונית של הפיקחים, מכל העמים ובכל הזמנים, לרכב על טיפשים. משה עשה את הדבר לבני ישראל: הוא עשה להם „טובה" גדולה, בשם ה׳ כמובן, ושיחרר אותם מעבדות כדי להמיתם במדבר. והם באמת מתו שם. התורה שהוא כתב (עם האצבע של אלוהים) הוכיחה כישלון גמור: העולם, כאז כן היום, שורץ מיפלצות רצחניות המכונות „בני־אדם", הטורפות הכל בתאווה שטנית.

יש רק פתרון יעיל אחד לחיסול הזוועה האנושית: מלחמה אטומית עולמית. יהיה זה ביעור חמץ יסודי לכדור־הארץ.

אני מתנדב, בעונג, ללחוץ על הכפתור.

חנן גולדגרט, חולון

לחג הפסח

הקרב ובא

אני ההלך הקטון, שכיר היום, איש המילואים הקבוע, הוד נאלמותו משלם המיסים אשר לדעתו לא שואלים, החי וקיים עדיין, מבקש להשמיע מהירהורי ליבי.

אין לי כל התנגדות שאלופים־רב"טים יישמיעו את דיעותיהם. התנגדותי מתחילה ברגע שהם מנסים ליישם אותן על יסוד מרת־עוני ותשתית רבת־עוגי.

עצמים היינו — עתה בני חודים.

יהושע יעקבי, חיפה

הערה

עקרונית

„העולם הזה" 1802, „תנועות — הפלישה למען נישואין אזרחיים", על פעולותיהם של „הישראלים החופשיים" נגד הכפייה הדתית.

יחד עם התודה להעולם הזה על הכתבה האוהדת אודותינו, הישראלים החופשיים, עלי לבקשכם לפרסם, כי דברים שצוטטו בה מפי, כביכול, לא נאמרו על־ידי. כוונתי במיוחד, להערה עקרונית שלי, כי שני „הממזרים" המפורסמים לא פעלו כיאות כאשר פנו לראש הממשלה להתערב בדיון המשפטי בעיניינם (פנייה שגררה את פרשת גולדה—אונטרמן—גורן המוזרה שעודנה נמשכת). במקום זאת יכלו לפתוח במאבק רציני ע"י שביתת־שבת — למשל במשרד הפנים — עד שיירשמו נישואיהם. לשביתה כזו היו חברינו בוודאי מצטרפים.

מנר

הערתי זו הפכה איכשהו לתכנית אופרטיבית לכיבוש ביניני משרד הפנים ברחבי הארץ, תכנית מעניינת עליה נודע לי לראשונה מקריאה בהעולם הזה.

אני מקווה שהממונה על שרותי הביטחון לא החליט מייד להציב יחידות אבטחה מיוחדות בכל לישכות משרד הפנים. אם אמנם עשה זאת, הוא יכול לחסוך מעתה את כספי־כספנו.

מיכאל מנר, תל־אביב

שימוש

חינם

„העולם הזה" 1797, „כך נולדה רוולית", על הלידה בקפה „רוול".

תינוק הנולד בשרות תחבורה, זוכה לשימוש חינם לכל חייו באותו שרות.

אני מציע להעניק על אותו בסיס לרוולית, התינוקת שנולדה בשרותים של קפה רוול, זכות שימוש חינם בשירותים של בתי־הקפה של תל־אביב.

יצחק נתני, יבנה

●

קוראים השולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

שבוע איפור בישראל

בית הספר לקוסמטיקה של

ד"ר איבן לאטור מפריס

מארגן שבוע איפור בבית ציוני אמריקה תל־אביב, מתאריך 23 לאפריל עד 2 למאי.

הקורס מיועד לקוסמטיקאיות ולמאפרות בישראל.

Monsieur CHRISTIAN CHAUVEAU

מנהל הקורס, יבוא במיוחד למטרה זו.

מר CHRISTIAN CHAUVEAU הנו מנהל האיפור בבית הספר של ד"ר לאטור פריס וכן מוכר על ידי משרד החינוך הצרפתי ומרצה בבית הספר הלאומי לקולנוע, טלויזיה וצילום.

ההשתתפות בשבוע האיפור תאושר ע"י תעודה או ע"י **דיפלומה בינלאומית של ד"ר לאטור.**

מספר המקומות מוגבל.

לפרטים והרשמה נא לפנות:

לגב' הלן פוגל

רח' פרופ 5, תל־אביב, טלפון 232378.

בימים א', ב', ג', ד' בשעות 12—9, 7—5.

התיאטרון הקטן מציג:

דליה פרידלנד (הבימה) **זאב רווח** (הקאמרי)

בוטיק השקרים*

כתב וביים: יואל זילברג

*עפ"י י. וולטר

ירושלים, מיטשל,
יום ד' 5.4 ב־8.45.
אשקלון, רחל,
יום ה' 6.4 ב־8.30.
גבעתיים, שביט,
יום ו' 7.4 ב־9.00.
תל־אביב, בית המורה,
מוצ"ש 8.4 ב־7.30 וב־9.30.
תל־אביב, בית־ארלוזורוב,
יום א' 9.4 ב־8.30.
חיפה, שביט,
יום ג' 11.4 ב־9.00.
קרית־שמונה, שניר,
יום ה' 13.4 ב־8.45.
הרצליה, דוד,
יום ו' 14.4 ב־8.45.
תל־אביב, בית־ארלוזורוב,
מוצ"ש 15.4 ב־7.30 וב־9.30.
כרטיסים ת"א — לאן, רוקוקו וביתר המשרדים.

מפיק: יצחק בן־ניסים (זיטו), טל. 244044

טיכויין גדולים יותר בטפסים שיטתיים

8 סימנים
28 צירופים אפשריים
9 סימנים
84 צירופים אפשריים
10 סימנים
210 צירופים אפשריים

פרטים בכל תחנות האיסוף של **טוטו**

תמרורים

נישאו. בבית סוקולוב בתל־אביב, בנוכחות כ־300 אורחים, הפירסומאי **דני צימט** (27) והסטודנטית למדעי המדינה **שרקה דנציג** (22).

נישאו. השחקנית **תיקי דיין** ו־איש הטלוויזיה **יאיר אחי־אילן**, השניים נפגשו לראשונה לפני כחצי שנה.

עומדים להינשא. לאחר שלוש שנות חיים משותפים שבמהלכם נולדה להם בת, בטקס שיערך בתחנת הרכבת הגדולה בפריס, השחקנית־זמרת

גינצבורג וברקין
נישואין אחרי 3 שנים

ג'יין בירקין והמלחין־זמר־משורר **סרז' גינצבורג** (40). את מקום הטקס הסבירה ג'יין: „הבניין יפה והמקום מעורר בי זיכרונות נעימים.”

נולדה. לכוכב הסרט רומיאו ויוליה של זיפרלי, **ליאונרד ויטינג**, ולרעייתו הדוגמנית לשעבר **קאטי דאמאן**, בת בכורה. השניים נישאו לפני שנה וחצי, אך שמרו על הנישואים בסוד, אותו גילו רק כשקאטי היתה בהריון.

נבחר. במיכרז, לראש אגף כוח אדם והדרכה ברשות הנמלים, אל"מ (מיל.) **עמיחי לוי** שהיה קצין בכיר בצנחנים וכיהן בחודשים האחרונים כסמנכ"ל משרד השיכון לענייני מינהל.

נפצע. בתאונת־דרכים ליד שועפאת, מפקד חטיבת ירושלים **דוד הגואה**, ש־נפצע לפני כחודש בתאונת־דרכים בדרך לירושלים.

מצפה לתינוק. אחרי 10 שנות נישואין לשחקן **מיכאל וילס**, השחקנית הבריטית **סוזאנה** (משחקיה של ז') **יורק**.

עומדים להתגרש. אחרי 18 שנות נישואין ובת בגיל 17, המלחין־זמר יהודי־צרפתי **ג'ורג' מוסטאקי** ורעייתו **אניק**. בשנים האחרונות חי הזוג בנפרד ומוסטאקי ניהל רומנים רבים, ביניהם עם ז'אן מורו.

נהרג. בתאונה שאירעה בכביש עפולה—טבריה, **בנימין גלעד־פוזננס־קי** (55) ממייסדי תנועת מחנות העולים, חבר קיבוץ בית־השיטה, עסק בעיקר ב־טיפול בנוער במיסגרת הקיבוץ המאוחד.

נפטר. בירושלים, בגיל 72, הרב **שהים נתן רענן קוק**, חתנו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק שהיה הרב ה־ראשי של ארץ־ישראל. יליד ליטה, עלה לארץ ב־1924, נשא ב־1928 את בתו של הרב קוק, עמד במשך 40 שנה בראש ישיבת מרכז הרב בירושלים וקיבל לפני שנתיים את התואר יקיר ירושלים.

נפטר. בבית־החולים הדסה בירוש־לים, משטף־דם במוח, בגיל 79, הרב ה־ראשי של ירושלים **אליהו פרדס**, שהיה תלמיד המחזור הראשון של האוניברסיטה העברית ועסק בהוראת תלמוד ומיקרא.

נפטרה. בבית־החולים איכילוב ב־תל־אביב, בגיל 89, מייסדת בית־הספר ה־חקלאי בנהלל **חנה מייזל־שוחט**. ילידת אודיסה, ממנהיגות תנועת פועלי ציון ב־גרודנו, עלתה לארץ ב־1909 ועבדה ב־סג'רה, ייסדה ב־1911 את חוות הלימוד לנערות בכינרת וב־1926 ייסדה את בית־הספר החקלאי בנהלל.

סיקורת

העיתון הפריסאי **לה מונד** מספר ששעות לאחר סיום הפגנה שמאלנית, בשבוע ש־עבר, בפריס, הסתובבו במקום שוטרים כדי למנוע התקהלויות. גברת שעברה במ־קום, ושהתנהגות המישטרה לא מצאה חן בעיניה, פנתה לאחד השוטרים ושאלה או־תו: „איפה חופש הפרט?”

תשובת השוטר: „גברת, תחפשי אותו במקום אחר.”

ספרים

דון מאיר, איש הסינדיקט

„לנסקי”, מאת הנק מסיק — הוצאת שוקן 1972, 209 עמודים.

אילולא החליט מאיר לנסקי, בערוב ימיו, שחופי תל־אביב והרצליה עדיפים בעיניו על חוף פלורידה, יש להניח שמעטים היו האנשים בארץ שהיו מגלים את קיומו. כי מאיר לנסקי, הידוע כאישיות האפורה השליטה בעולם הפשע האמריקאי, אינו אוהב פירסומת.

מזה 50 שנה הוא בונה בשקדנות את האימפריה שלו, בוחר בקפידה את הצדדים החזקים אליהם הוא מצטרף, מנצל לסי־רוגין את היובש באמריקה ואת מישחקי־המזל, את הברחות הסמים ואת בתי־הזו־נות, משתף פעולה עם ה„מאפיה”, אבל נשאר עומד איתן, שעה שמנהיגיה מגו־רשים או מסולקים מן העולם (בדרך כלל בעזרתו שלו), יוזם אירגון־גג לפשע הא־מריקאי, שדרכו ירוויחו כולם יותר, ומו־כיח ברוב המקרים שהשוחד עדיף כאמצעי שיכנוע על כדורי עופרת. באלה יש להש־תמש רק כאשר כלו כל הקצין.

אם כל העובדות שמביא מסיק בספרו, נכונות הן, הרי שלנסקי הוא איש אדיר־כוח, בעל השפעה בכל חוגי המימשל, ער־מומי ופיקח יותר מכל אלה שניצבו מולו.

לנסקי
אפור, אפור

אשר לממלכתו של לנסקי, זו מטילה אימים, בתיאוריו של מסיק. נדמה כאילו אין אדם אחד בכל רחבי ארצות־הברית שאינו נתון להשפעת סינדיקט־הפשע.

וזה, בעצם, הצד הפחות משכנע ב־סיפור. מסיק שידע, כנראה, כי אפרוריותו המכוונת של לנסקי חסרה את מינהגי האצולה וגינוני הטכס של „הסנדק”, בחר להעמיס על ספרו כמות עצומה של עוב־דות, אשר חלקן אמנם יוצרות תמונה שלמה של עולם תחתון, אולם חלק אחר, הנותר תלוי באוויר, משאיר ספקות ב־קשר להתנהגותם של רבים מאנשי הציבור באמריקה, מבלי להוכיח הלכה למעשה, שאכן יש בהם דופי.

גם סיגנונו של מסיק אינו מעורר הת־פעלות יתרה. הוא מרבה בזריקת שמות, מפציץ בפרטים ביוגרפיים על המוני גנגס־טרים, מדלג בזמן קדימה ואחורנית בלי הרף, ועושה כמיטב יכולתו כדי לבלבל את הקורא התמים, שאינו בקיא בעוללות העו־לם התחתון האמריקאי.

אבל למרות כל זאת, את מטרתו הוא משיג. מי שחשב כי רק בני סיציליה מסו־כנים לציבור, יכול להרגע. בני עמנו מסוכנים עוד יותר, והראייה לכך — לנסקי ונושאי כליו.

עברית מדוברת לא נורמלית

מאת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

אוקידוק הבעת הסכמה, נתינת אישור. סינונימים: בס, אוקיי, סמוך, עלא ראסי, מאה אחוז.

א: „ואם יתחשק לך לבוא למסיבה, תן צל־צול לאלבלק.” ב: „אוקידוק!” ✶ א: „הדלת תהיה פתוחה ואני כבר אהיה במיטה.” ב: „אוקידוק.”

יכל פ' רשאי, מותר.

א: „אני יכול לעשן?” ב: „תנסה.” ✶ א: „אני יכול לתת לך נשיקה?” ב: „אני בטו־חה שאתה יכול, אבל אני לא מסכימה.”

טיטל ש' תואר הנספח לשם המשפחה והמעיד על השכלה גבוהה, דרגה צבאית או מעמד חב־רתי.

„עזר וייצמן מלא טיטלים. עד עכשיו היה אלוף מיל. ושר התחבורה מיל. ועכשיו, אחרי שדיין התגרש הוא גם גיס מיל.” ✶ „מה איכ־פת לי הטיטל, העיקר המשכורת.”

נון ש' ז' / נון פראי ש' ז' היכשלות, החטאה, כישלון, שגיאה, עשיית טעות. סינוני־מים. פקשוש, פספוס, חרבון, דפיקה, זמבור, זיון, הרס.

„בהתחלה עשה רושם טוב אבל בעבודה הוא לא הוכיח את עצמו. הסתבר שהוא לא סתם נון אלא נון פראי ממדריגה ראשונה.” ✶ „כמפקד חיל האוויר הוא היה מאה אחוז. כשר תחבורה הוא היה לא רע, אבל כמנהיג בגח"ל הוא נון גמור.”

פה־גדול 1) פטפטן, דברן, רכלן, אדם שאי־נו יודע לשמור סוד.

„מילה שלא תגיד לו! יש לו פה גדול ומחר תדע על זה כל הארץ.” ✶ א: „את רואה את הג'לוב הזה שמנפח את השרירים ועושה גוף משולש? ציפי היתה איתו והיא אומרת שיש לו פוסטוק.” ב: „היא מוכרחה לפתוח את הפה הגדול שלה? גועל נפש בחיי.”

2) חסר נימוס, גס רוח, תוקפן, בעל־ריב.

„אל תתחיל איתו. הוא יפתח עליך את הפה הגדול שלו — לא תצא ממנו!” ✶ „הוא העיר לה איזה הערה קטנה, אז היא פתחה עליו לפ־ני כולם את הפה הגדול שלה. הוא לא ידע איפה לקבור את עצמו מרוב בושה.”

ירד לו האסימון קלט, תפש, הבין סוף־סוף. סינונימים: נפל לו הגרוש, בוקר טוב, בו־קר טוב אליהו, גוטשאבס, הצתה מאוחרת.

„אמרתי לו שאני לא עושה שום דבר בערב ושאני פתוחה להצעות. חצי שעה עברה עד שירד לו האסימון לפלגמט הזה!” ✶ א: „אתה רוצה להגיד לי שהממשלה לא מעוניינת לצייר מפות מפני שהיא בעצם מבסוטה מהמצב כמו שהוא?” ב: „מזל טוב. סוף־סוף ירד לך ה־אסימון!”

דאנטה — שמאנטה!

שלא נדע!

תמות איך שהוא מנגן

אודרוב!

תקליטים

הרוזן שאינו מזדקן

„איחולים ליום נאה” — קאונט באסי ותזמורתו, דייברק 2005.

ויליאם באסי, המכונה „קאונט” (הרוזן), עומד בראש תזמורת ג'אז מפוארת מאין כמותה. אמנם, חבריה משתנים תמיד, אבל זה שלושים שנה שצלילה אינו משתנה כלל, ומי שרוכש תקליט של באסי אינו יכול להיכשל אף פעם. יש לפסנתרן ותיק זה רמה משלו, ממנה אינו יורד לעולם.

הוא מצליח להפיח בנגניו נעורים ניצ־חיים קצב ומרץ, ואין פלא שכבר מזמן כינו את תזמורתו „התזמורת המדברת בשאגה”.

תקליט חדש זה של באסי, בן ה־68, אינו שונה מטעמים אלה מכל קודמיו. מבחינה טכנית הוא עדיין מלוטש, ואם כי לנגניו חסר אולי, הברק המדהים שהיה לכמה מ־סולניו בעבר, הם אנשי מקצוע עד קצה אצבעותיהם, ומתמזגים להפליא עם עי־טוריו הפסנתרניים של המנצח הוותיק.

סאמי נסטיקו כתב 10 קטעים המצטיינים בכך שאין בהם שום דבר מיוחד, פרט למיגוון המשרת את התזמורת. זה מזכיר המוני קטעי סווינג מימים עברו, מבלי שזה יהיה, חס ושלום, פלגיאט. זה נעים מאד לשמיעה, זה מצלצל יפה, אבל מי שיש לו כבר כמה מתקליטיו של באסי, לא ימצא כאן שום סיבה מספקת לרכישת תקליט נוסף.

■ ■ ■

המכנה המשותף

1. סן רמו 72' — אר.סי.אי. 72 עם ניקולא די־בארי, נאדה, ג'יאני מוראנדי, דומניקו מודוניו, לוצ'יו דאלה ואחרים.

2. סן רמו 72' — סי.בי.אס 64945 עם ג'יליולה צ'ינקטי, מארצ'לה, רוברטו קארלוס, ג'יאני נאצארו ועוד.

הנוהג המקובל קובע שלאחר כל פסטי־בל בסן־רמו, יוצאים כל מביני הדבר ב־זעקות רמות על הבושה הנוראה שהושמ־עה ברדיו והתגלתה בטלוויזיה. כל פסטי־בל זוכה בערב הופעתו לתואר „הפסטיבל הגרוע ביותר שהיה אי־פעם,” וכאילו כדי להוכיח את אמיתות הדבר, כל פסטיבל מכניס למחרת אותו ערב, את מחצית המשתתפים בו ישר לרשימת רבי־המכר.

כך היה גם השנה. שעה שהעיתונות ה־איטלקית קבעה בפסקנות שהיתה זאת תחרות בין „פזמונים ללא זכות קיום מוסיקלי או תוכניתי,” תחרות שחיזרה אחרי „המכנה המשותף הנמוך ביותר ב־טעם הקהל,” התמלאו מצעדי־הפזמונים ב־להיטי סן־רמו. אמנם הכל ידעו לספר ש־

(המשך בעמוד 12)

סיקורת

(המשך מעמוד 11)
אין בין ז'ואהל **של הדליריום לבין שירם** הקודם שירת הושענא **כל הבדל** מהותי, **אבל התקליט נימכר תוך שבוע אחד ב־למעלה מ־200 אלף עותקים. וכדי להוכיח שגם בארץ שלנו, איננו משוחררים מ־השפעת עיירת הקיט האיטלקית, כבר יצאו שני תקליטים ממבחר שירי הפסטיבל.**

הוצאת אר.סי.אי. **המציעה בין 14 ה־פזמונים שהיא כוללת את הביצועים המקו־ריים של השיר שזכה בפרס הראשון,** ימים של קשת בענן **(ניקולה די־בארי) והפרס השני,** מלך המטבעות **(נאדה), ואילו את ה־שיר שזכה בפרס השלישי, של פפינו גא־ליארדי,** כמו הסגוליות, **משמיע שוב די־בארי (הטוען בבדיחות הדעת שיש קשר הדוק בינו לבין גליארדי: שניהם זמרים מכוערים להפליא). נוסף לכך, אפשר עוד למצוא כאן את ג'יאני מוראנדי הממשיך להתלוצץ בנוסח צ'לנטאנו בקשר למוסר העבודה האיטלקי, את דומניקו מודוניו ה־יוצא לשחק כדורגל, את לוצ'יו דאלה, ה־איש שמכר את מספר התקליטים הגדול ביותר לפני** שנה משירי סן רמו **(הוא כתב**

ניקולה די־בארי
הפרס הראשון

ושר את 4 למרץ 1943**) ואת ריטה פאבונה. לכל מי שאוהב זמר איטלקי ורוצה להאזין לפסטיבל, זאת בהחלט נבחרת משכנעת, העולה בהרבה על התחרות שיצאה לה כבר בשוק הישראלי.**

התחרות, בדמות תקליט מתוצרת סי.בי.אס.**, המתקשט באישיותה החביבה של ג'יל־יולה צ'ינקטי** (האהבה סובבת)**, ולצידה רוברטו קארלוס, ג'יאני נאצארו, ובביצוע המקורי של** הרים ירוקים **(מארצ'לה) ש־למרבה הפלא נופל מן ההעתק שמציע** אר.סי.אי. **(בדמות זמרת בשם גרציאלה). מול הקונקורנציה, זה רק ליגה ב'.**

■ ■ ■

אלן קליין, האמרגן היהודי המתדיין כבר זמן רב עם שלטונות מס־ההכנסה באמריקה על חובות, שלדעתו אינם קיימים, ושהת־פרסם לאחרונה כמי שפירק את **החיפושיות**, וממשיך לייצג רק שלושה מהם (מקרטני הוא לדעתו נבזה ועלוקה), ידוע בכשרונו לעורר שערוריות.

אבל אפילו לגבי קליין, היתה מסיבת ה־עיתונאים שערך לאחרונה בניו־יורק, בגדר הישג מיוחד. קודם כל, הוא הזמין את נציגי עיתונות המחתרת לשעות הצהריים, ואלה באו בהמוניהם, מתוך תקווה לארוחת־חינם. אלא שבמקום מזון התקבלו העיתונאים ב־יחס חשדני. קליין סילק מן המשרד כל חפץ נייד בעל ערך כלשהו, מתוך חוסר־אמון בולט בהגינות אורחיו.

אם לא די בכך, פתח פיל ספקטור, מפיק תקליטים מפורסם העובד בשביל קליין, ב־סידרת גידופים מדעיים, על אחד הנוכחים, שכמעט והסתיימה בקטטה. ואילו הקטטה עצמה פרצה לאחר זמן קצר, כאשר אחד העיתונאים המורעבים הפריע לקליין בלי הרף. זה נתן הוראה להוציא אותו מן ה־מקום, העיתונאי התנגד, והמסיבה הפכה לשדה קרב.

והיום מדברים בניו־יורק, על כך שעי־תונאי **פופ** חייב להצטייד, לפני כל מסיבת עיתונאים, בתריסר סנדוויצ'ים, בתרגום אנגלי לאוצר הקללות של דן בן־אמוץ ו־כמה שיעורי ג'ודו.

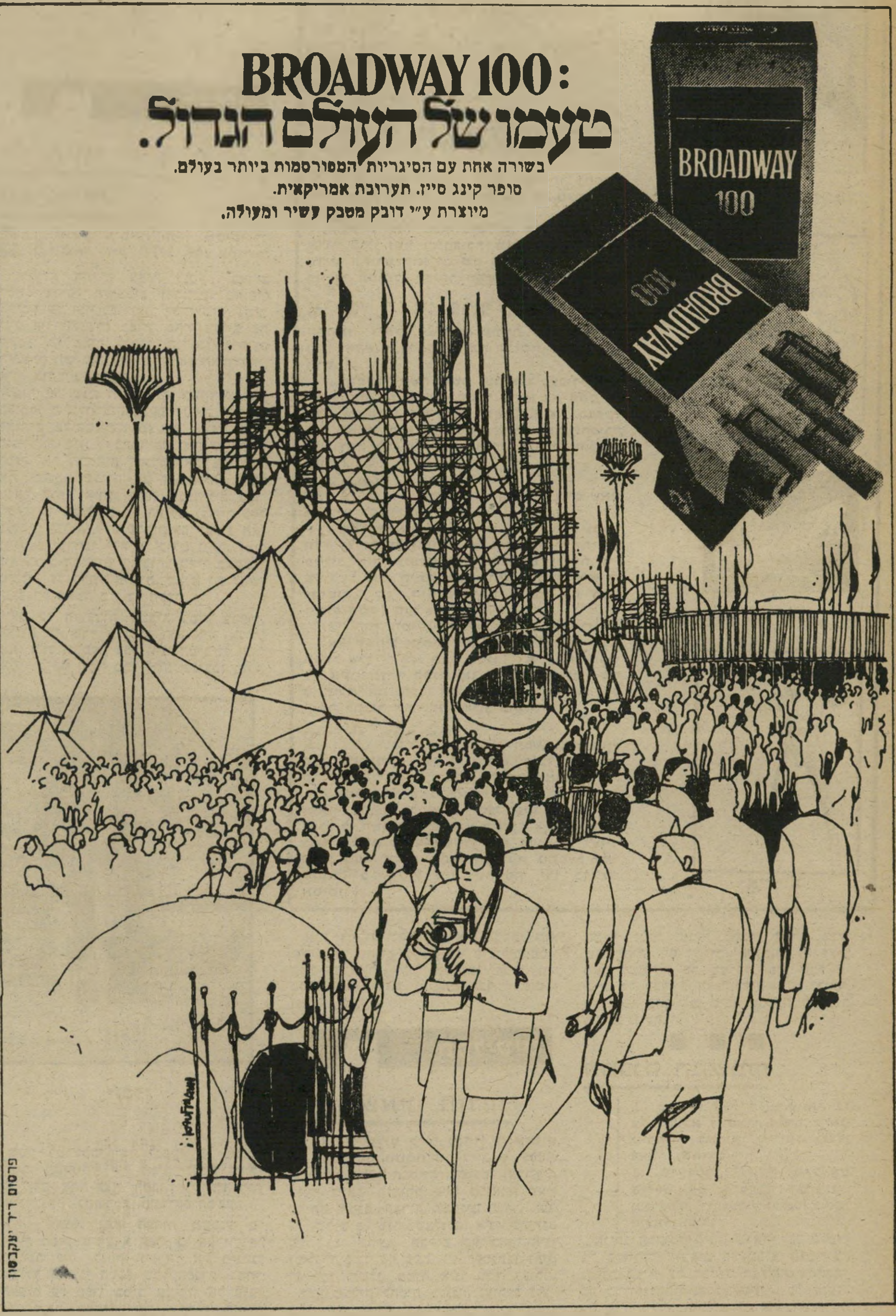

מתן בסתר

דרוש מאמין ניכר כדי להתרגש מן הגילוי שיצחק שובינסקי נתן „תרומה" בסך מאה אלף לירות למפלגת־העבודה.

קצת מצחיק לראות את עסקני המיפלגות (המיפלגות האחרות) מרימים את ידיהם אל על בתדהמה מזועזעת, וזועקים אי־איי־איי.

ובאמת, היכן נשמע כדבר הזה?!

היכן נשמע שפינחס ספיר ירים את שפופרת הטלפון ויגיד לבעל־מיפעל, שכל קיומו תלוי במישרד־האוצר: „שמע, איציק (או יענקל), אנחנו רוצים ממך מאה אלף!"

היכן נשמע שפלוני, — אביר, דוכס או רוזן — יבוא ויגבה את הכסף?

היכן נשמע שבעל־המיפעל ירשום את ההוצאה בצורה כוזבת, כדי לנכות אותה ממיסי החברה?

לא, לא ייאמן, מעולם לא קרה כדבר הזה עד היום.

■ ■ ■

אני מודה שאינני מסוגל להכריח את עצמי להתרגש באותה מידה. וזאת בגלל סיבה פשוטה: הרי זהו דבר של יום־יום.

אין זה חריג. זהו הכלל. כל מיפלגות המימסד, בקואליציה ובאופוזיציה, מתקיימות על „תרומות" אלה.

כשמיפעל תלוי במישרד ממשלתי — מצפים ממנו להרים תרומה למיפלגה אשר אותו מישרד מסור בידיה, כאחוזה פיאודלית.

אם המיפעל תלוי בשני מישרדים — ירים תרומה לשתי מיפלגות.

שובינסקי, למשל, היה תלוי גם באוצר וגם במישרד־התחבורה. האוצר היה שייך למפא"י, התחבורה לאחדות־העבודה. על כן הרים שתי תרומות נאות: 100 אלף לקיבוץ של אחדות־העבודה, 100 אלף למפלגת העבודה. פייר.

טוב שזה מתגלה דווקא בוועדת־הכלכלה. כי לוועדה זו יש נסיון היסטורי בנושא זה. היה זה היו"ר הקודם של הוועדה, אף הוא איש מיפלגת חרות, שהלך לקואופרטיב דן וקיבל תרומה שמנה למיפלגתו. הקואופרטיב ידע, כמובן, כי ועדת־הכלכלה אחראית בכנסת לענייני התחבורה, ומשפיעה על תעריפי־הנסיעות.

בפרשת תל־גיבורים עבר כסף של קבלני בית־חולים למיפעל של המפד"ל, שהחזיקה אז במישרד־הבריאות. ואני מקווה שבעלי בתי־המלון, אשר להם אושרה זה עתה העלאה עצומה ובלתי־מוצדקת של מחיריהם, לא ישכחו בבוא היום שקיימים גם ליברלים עצמאיים.

כמו באופרה המפורסמת: „כולן עושות זאת".

■ ■ ■

כך פועלת הדמוקרטיה (אם זוהי המילה הנכונה) הישראלית.

המיפלגה מחזיקה מנגנון שכיר גדול, מיפעלים ומוסדות, כדי לפטם את אורדיהן. זה עולה בכסף רב.

ביום הבחירות, היא מביאה את האוהדים האלה אל הקלפיות. גם זה עולה בכסף רב.

הקולות האלה מבטיחים את ייצוגה בכנסת. בעזרת ייצוג זה, היא מקבלת את חלקה בקואליציה: כמה מישרדים ממשלתיים.

היא משתמשת במישרדים אלה כדי לסחוט מקבלנים, מקבלי־רשיונות ומכל מי שתלוי בהם, „תרומות" למיפלגה.

כך נסגר המעגל.

למיפלגה הנשארת מחוץ לקואליציה, אין זה סוף העולם. היא מקבלת את חלקה בצורה אחרת. למשל, על־ידי תרומה ממיפעלים שגם מפלגת־אופוזיציה גדולה יכולה לעשות להם צרות. (פרשת דן). או על־ידי „תמיכה" ממשלתית ב„רשת־חינוך" עצמאית, המפרנסת את המיפלגה (אגודת־ישראל).

כל זה, כמובן, בנוסף על ההקצבות הישירות והמוסוות מן הקופה הגדולה של הסוכנות היהודית, המהווה כל־כולה צינור להעברת כספים מכיסי העם היהודי לכיסי המפלגות הישראליות, ממפ"ם ועד המרכז החופשי.

זוהי הדמוקרטיה בפעולה — הדמוס משלם בשביל הקראטיה. העם בשביל השילטון.

■ ■ ■

כל עסקן המעמיד פנים כאילו אינו יודע זאת, וכאילו פרשת שובינסקי מחדשת לו משהו, הוא שקרן. בייחוד אם הוא שייך, או היה שייך, לאחת מאותן מפלגות העוסקות בכך בממדים נרחבים.

אבל אין צורך ביידע מוחשי. די בהגיון מופשט.

בארץ אין כימעט זכר ל„דמי חבר". אין אף מיפלגה המכסה בדמי־חבריה יותר מאשר חלקיק מהוצאותיה.

אם כן, מניין בא הכסף לקיומה היומיומי?

האם הציפורים מביאות אותו, האם פייה נדיבה מייצרת אותו במטה־קסמים?

חלק מהוצאות־הבחירות שולם, בפעם האחרונה, מקופת־המדינה. אך מניין בא כל השאר — הוצאות הבחירות, השכר החודשי של המנגנונים העצומים, הכסף לקיום סניפים ומוסדות ומיפעלים?

שובינסקי וחבריו אינם דומים, אולי, לפייה — אבל הם עושים את מלאכתה.

■ ■ ■

מי שפרשת אוטוקראס מתחילה לשעמם אותו, יכול למצוא עניין בפרשת איי־טי־טי, המזעזעת מזה כמה שבועות את ארצות־הברית.

איי־טי־טי היא החברה הבינלאומית לטלפון ולמיברקה, חברת־ענק פרטית. מסתבר כי חברה זו הבטיחה למיפלגת הנשיא ניכסון תרומה נאה בסך 400 אלף דולאר — מיליון ו־680 אלף ל"י — לכיסוי הוצאות הוועידה הארצית הקרובה, שבה ייבחר ניכסון כמועמד המפלגה הרפובליקאית.

נדיבות יפה זו לא היתה מושכת תשומת־לב מיוחדת, לולא היה תלוי ועומד נגד אותה חברה מישפט חמור בעוון הפרת חוק הקארטלים. מסתבר כי מישפט זה חוסל מחוץ לכתלי בית־המישפט, בעזרת אותו פקיד שסידר את התרומה.

גם שם רבה ההתרגשות, ומתנהלת חקירה של הסינאט, ורוועדות אמות הסיפים.

■ ■ ■

צביעותם של עסקני המיפלגות האמריקאיות אינה נופלת מזו של עמיתיהם הישראליים.

גם שם מוציאות המיפלגות הון־עתק על קיום מנגנונים והכנת בחירות. וגם שם אין הכסף נופל מן השמיים — אלא אם כן הוא בא מידי מיפעל־מטוסים, המבקש לקבל הזמנה ממשלתית שמנה.

מניין בא הכסף?

הוא בא כימעט כולו ממקורות של שחיתות — כלומר, מכיסיהם של בעלי־הון התומכים במועמד מסויים, כדי שאותו מועמד יעשיר אותם עוד יותר אחרי בחירתו.

כך זה בצד הרפובליקאי. כך זה בצד הדמוקראטי.

אלא שהרפובליקאים הם מיפלגת העשירים, ואילו הדמוקראטים עשירים קצת פחות. אין הם מסוגלים לשלם את חובות־הטלפון שלהם מימי ועידתם האחרונה, וחברת איי־טי־טי (אותה איי־טי־טי) איימה לנתק את קוויה. כשם שדואר ישראל מאיים לנתק קווים בסניפים של מפלגת הח"כ ישעיהו.

לכן עלה בלבם של הדמוקראטים דווקא רעיון, שכבר התגשם בכמה ארצות אירופיות: להביא למימון ממלכתי של המיפלגות.

הם הציעו הצעת־חוק, אשר לפיה קובע הבוחר בשעת הבחירות לאיזו מיפלגה הוא מבקש להעביר חלק כלשהו ממיסיו.

אבל הרפובליקאים אינם טיפשים. הם יכלו לקבל טלפונים חינם, בעוד הדמוקראטים לא יכלו לשלם את חשבונותיהם. לכן הטיל הנשיא ניכסון וטו על ההצעה, והיא מתה באיבה.

כך ניצחה השחיתות האמריקאית מציפורני הרפורמה, טפו־טפו־טפו.

■ ■ ■

יש רק שיטה אחת לחיסול השחיתות המיפלגתית, לפחות בחלקה, באמריקה ובישראל.

היא מחייבת הטלת פיקוח מישפטי חמור על מקורות ההכנסה ודרכי ההוצאה של המיפלגות.

בצד ההכנסה, יש לאסור על המיפלגות לקבל כל תרומה מצד גוף כלכלי כלשהו — כי כל תרומה כזאת חשודה מראש כמעשה־שוחד. תרומות אישיות צריכות להיות מוגבלות לסכום סביר. כגון אלף לירות, ולהירשם בגלוי.

בצד ההוצאה, יש לאסור על המיפלגות להוציא כסף על דברים שאינם בתחום עיסוקן הלגיטימי: ההסברה והאירגון. כל פעולה מיפלגתית אחרת, בכלכלה או בשירותים, צריכה להיאסר.

זה יחסל במכה אחת את שיחות־הטלפון של שרי־ממשלה למיפעלים ולקבלנים, את סחיטת השוחד, את כל צורות האתנן הפוליטי.

■ ■ ■

שיטה זו כבר הופעלה פעם, לכמה שבועות: בימי הבחירות האחרונות לכנסת, כאשר המדינה הקציבה כחוק סכומים סבירים לרשימות, ומבקר המדינה הטיל פיקוח יעיל מאוד על הוצאתם.

נסיון זה הצליח, למרות העיוותים הרבים, שהתנגדנו להם בשעתו. אולם הוא היה חסר ערך ממשי, כי דבר לא הפריע למיפלגות לעסוק בשחיתות הרגילה לפני תקופת־הבחירות ולמחרתן.

כספי המס הפוליטי של ההסתדרות זורמים למיפלגות ללא שום פיקוח של ממש, וחלק מהם זורמים לכיסיהם של פיראטים מסוג חדש — בעלי „מיפלגות" פיקטיביות, שלא היו ולא נבראו.

אך חוק מימון הבחירות בישראל, כמו הצעת־החוק האמריקאית, מוכיח:

רק איסורים חוקיים חמורים, המופעלים באמצעות המישפט הפלילי, יכולים למנוע שחיתות.

כדי שהחוק יוכל לנתק את צינורות־האתנן, וכדי שמבקר־המדינה יוכל להטיל פיקוח יעיל, יש להחליף את המימון ה„פרטי" במימון „ממלכתי".

ההבדל בין „פרטי" ו„ממלכתי" הוא רק למראית עין. זה גם זה באים מכיסי הציבור.

ההבדל נעוץ בכך שבשיטה הראשונה עובר הכסף בגניבה, בחשאי, בצינורות של שחיתות ושוחד, ובדרך השניה הוא עובר בדרך ישירה וגלוייה, שניתן לפקח עליה.

במילים אחרות: תחת שקונה מכונית יממן את מפלגת־העבודה באמצעות עיסקות שובינסקי, ובמקום שנוסע „דן" יממן את מיפלגת חרות בדרך של מתן־בסתר, הם ישלמו את הדרוש לקיום חיים מיפלגתיים בצורה נקייה, ללא סרסורים־לדבר־עבירה וגובי־אתנן.

והאזרח עצמו יקבע, בצורה דמוקראטית, באיזו מיפלגה הוא רוצה לתמוך.

■ ■ ■

לכאורה היתה מיפלגת־העבודה צריכה להיות מעוניינת בשיטה כזאת. קופותיה ריקות באופן כרוני, מזכ"לה פושט־יד בחוצות, והשוקת שבורה.

אולם דווקא מיפלגה זו אינה מעוניינת בשיטה ממלכתית, מפני שהיא, כמיפלגת־השילטון העיקרית, נהנית, יותר מכל מיפלגה אחרת, משיטות השחיתות. היא סולדת מפיקוח מישפטי על הוצאותיה והכנסותיה, ומהגבלת עיסוקיה לתחום פוליטי לגיטימי.

היא מרגישה יותר מדי טוב בסתר. כי שם ניתן לקיים את הכביצה הענקית, המזינה את שילטונה מזה שני דורות.

שובינסקי ואיי־טי־טי ימשיכו „לתרום".

מאת אורי אבנרי

במדינה

העם

המשבר הגדול ביותר

מבחינה פוליטית, היתה זאת רק התקוממות בזעיר־אנפין. קולותיהם של חברי הקיבוצים של השומר הצעיר בנגב, מסע־מחאה ארצי של תנועות הדוגלות בשלום (ראה עמודים 19—18), כמה קולות בעיתונות ובכנסת, שהתנגדו לפעולות הגירוש והנישול ברצועה ובפיתחת־רפיח.

לעומת כוחו של המימסד, שנתמך גם על־ידי צמרת מפ״ם, היה זה כאין וכאפס.

אך מבחינה מוסרית, זהו משבר גדול — אולי החמור ביותר שפקד את המדינה מאז קיומה.

עזה ותל־אביב. הרחיק לכת הסופר עמוס קינן, כאשר אמר בפני משתתפי עצרת־המחאה בכרם־שלום: „אם אומרים שזכותי על עזה היא כזכותי על תל־אביב — אני מתחיל לפקפק בזכותי על תל־אביב!”

אולם גם מי שלא היה מוכן להגיע למסקנה זו, נאלץ לשאול את עצמו שאלות מכאיבות ביותר.

בפיתחת־רפיח קרה דבר פשוט וברוטאלי: אוכלוסיה בדווית, שישבה על

קינן בעצרת המחאה
אני מתחיל לפקפק

אדמתה, גורשה, בתיה פוצצו, בארותיה נסתמו. השטח גודר, ויועד להתנחלות ישראלית.

מיפנה או המשך? האם זהו תהליך חדש, או רק המשך תהליך קודם?

במלים אחרות: האם כל מיפעל ההתנחלות הישראלית בארץ, בשלוש הדורות האחרונים, התנהל באותה צורה?

הערבים טענו זאת תמיד. הישראלים הכחישו זאת. הם טענו כי בדור הראשון נקנו כל האדמות בכסף טוב, והערבים מסרו אותן מרצונם החופשי. יישוב עשרות ערים וכפרים ערביים נטושים, אחרי מלחמת תש״ח, הוסבר בבריחת הערבים „מרצון”, לפי הוראות מנהיגיהם.

הפעם, בפיתחת־רפיח, לא היה שום הסבר כזה. מעשי־האכזריות, שנחקרו וגונו על־ידי צה״ל, היו רק תופעת־לוואי של פעולת ההתנחלות, שהיתה תוצאה של החלטה מחושבת, שנתקבלה בדיעה צלולה.

לרבבות ישראלים, המתחבטים עדיין בבעיות של מוסר, ובייחוד לאלפי בני־נוער, לא היה מנוס מן השאלה: האם זוהי תופעה חדשה, מעבר ממדינה שוחרת־חופש למדינה קולוניאלית — או שזהו רק המשך גלוי ובלתי־מוסווה למה שאירע בארץ מאז ראשית המאה?

כדי להצדיק את עצמם, אימצו לעצמם מנהיגי המדינה את הגירסה השניה. בעשותם זאת, הם עלולים לגרום בנוער הישראלי למשבר מוסרי, הדומה לזה המקעקע את יסודות החברה האמריקאית בשנים האחרונות.

מפלגות

רק חצי מיליון דונם

מאיר יערי, בן ה־75, כוחו במותניו, בכל מה שנוגע לחידוש עלומיה של הסינתזה המפורסמת של השומר הצעיר, שהפיתגם היהודי נתן לה פירוש לא־מרכסיסטי כבר לפני שנים רבות: „אחד בלב ואחד בפה”. ימים אחדים אחרי הפגישה שלו ושל יעקב חזן עם ראש הממשלה גולדה מאיר, אמר יערי בראיון מקיף לעל המשמר: „מעולם לא אמרנו כי שלום קודם לשטחים.”

איזה שטחים וכמה שטחים, רוצה מנהיגה הקשיש של מפ״ם? את רמת הגולן פרט לקונייטרה, את רצועת־עזה כולה, ו„כל זה יחד אינו עולה אפילו על חצי מיליון דונם...”

נציגי מפ״ם בפאריס, ברומא ובניו־יורק, מנסים לשכנע את שומעיהם כי מפ״ם היא מפלגה המעדיפה „שלום על שטחים,” וכי רק סיבות טאקטיות מונעות מהם להסכים לניסוח של „גבולות ה־4 ביוני.” בא מאיר יערי ואומר בפירוש כי הוא אמנם מתנגד ליצירת עובדות מוגמרות, אך מפלגתו תובעת את סיפוח רמת־הגולן ורצועת־עזה, וכן „נוכחות ישראלית בשארם־אל־שיך.”

מאבק חברי. עוד צעירי מפ״ם משתעשעים באשליות על עמדתו האמיתית של מנהיגם הזקן בשאלות השלום והביטחון, בא מאיר יערי ומפזר את כולן: „גולדה מאיר השיבה לחוסיין תשובה מתקבלת על הדעת בכנסת. זה הגיע לו...”

בשאלות אחרות, כמו המשך השיתוף עם העבודה, לא השאיר יערי מקום לאפשרות כי בדעתו לפרק את השותפות עם גולדה מאיר וחבריה: „המערך הוא הכרח. הוא בכל פעם הכרח יותר גדול...”

גם מי שסבר כאילו רואה מאיר יערי בהתנחלות בפיתחת רפיח מעין מיבחן להמשך השותפות עם המערך, טעה: „בעניין פיתחת רפיח היה דיון בממשלה וחברינו התנגדו, אולם תמיד סבור הייתי שאין אנו צריכים לחרוג מעבר למאבק חברי תקין במוסדות המערך, ולהוציא את המאבק אל הרחוב...”

ויכוח רעיוני

והשמצות אישיות

שבועיים לפני הוועידה ה־17 של המיפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק״י) החריף בה הוויכוח הרעיוני, כשהוא מלווה במערכת השמצות אישיות חריפות.

חסידיו של ד״ר סנה המנוח מצאו עצמם לפתע ללא מנהיג, אך עם אהדה רבה בעיתונות הימין ותמיכה בלתי־מוגבלת מצידם של מנגנונים ממשלתיים, המסוגלים לדווח להם על מהלכי ומעשי המיעוט.

ותיקי מק״י, שמואל מיקוניס, אסתר ווילנסקה ואליעזר („שומרניק”) פיילר, נדהמו לשמוע בישיבות הלישכה הפוליטית, „דיווח” על פגישותיהם בשבועות שחלפו, על שיחותיהם וסדר יומם.

אנשי הרוב נפגשו עם עיתונאים מידיעות אחרונות ומעריב, סיפרו להם על „רמת־החיים הגבוהה” של שמואל מיקוניס, עד שאשתו, רופאת־השיניים ד״ר כלבה מיקוניס, היתה נאלצת להזמין עיתונאים לביתה כדי להראות להם את הריהוט הישן ומקלט הראדיו העתיק, מתנתו של יוסף סטאלין.

בצד מערכת ההשמצות, מתקיים גם דיון רעיוני, בצורת „במת דיון”, המתפרסם מדי שבוע בשבועון המיפלגה קול העם.

כתבה אסתר ווילנסקה, לשעבר חברת־הכנסת ועכשיו הלוחמת התקיפה ביותר לחידוש מקומה של מק״י באופוזיציה השמאלית לממשלה: „העיקרון החדש והשלילי בראשי הפרקים של הרוב („התייצבות מק״י בחזית ההגנה הלאומית־פוליטית ואידיאולוגית־מוסרית על ביטחון ישראל וזכויותיה”) הוא גריפת מק״י לחזית לאומית, אידיאולוגית ופוליטית־מוסרית, כלומר לחזית רעיונית עם הימין...”

איזו ממשלה? קובעת אסתר ווילנסקה, במאמרה „עצמאות רעיונית או חזית רעיונית עם הימין?”: „הממשלה כגוף שילטוני בעל אחריות קולקטיבית, מנהלת מדיניות סיפוחיסטית... ממשלת גולדה מאיר — הקו המדיני הכללי והקובע שלה, פועל בכיוון של התפשטות טריטוריאלית למעשה.”

ווילנסקה אינה נלחמת לבדה על גורלה של מק״י ועתיד המפלגה הקומוניסטית הוותיקה. המיעוט, שריכז שישה חברים בוועד המרכזי כנגד 15 חברי הרוב, מצ־

(המשך בעמוד 27)

אחרי חמש שנים הוריד

במשך כימעט חמש שנים, היה לכל אדם הדיין שלו.

בצד הדיין של שוחרי־הסיפוח ואנשי ארץ־ישראל השלמה, והדיין הדתי־לאומי של חובשי־הכיפות, היה קיים דיין של שוחרי־השלום, הדיין שהוא „היחידי המסוגל לדבר עם הערבים,” „דה־גול הישראלי שיגיע לשילטון בעזרת הלאומנים ואז יעשה שלום עם הערבים.”

השבוע מתו כל הדיינים האלה. הרג אותם דיין האמיתי.

בראיון שהזמין לעצמו בטלוויזיה, בתשובה לשאלה שהוא הכתיב למראיין, גילה משה דיין סוף־סוף מהי תוכניתו האמיתית לגבי עתיד השטחים המוחזקים.

הדברים נאמרו בסיגנון שקט, בלוויית החיוך הקפוא הסטנדרטי. אולם התוכן היה ללא כל הסוואה.

תוכנית דיין היא התוכנית הקיצונית ביותר שהושמעה אי־פעם על־ידי שר בממשלת־ישראל.

כדי לסלק כל ספק, הקדים דיין לדבריו כמה ניסוחים, שהבהירו את נקודת־המוצא שלו.

עיקרם: ישראל היא המנצחת, ויש עכשיו ביכולתה וברצונה לקבוע למנוצחים תנאי־תכתיב.

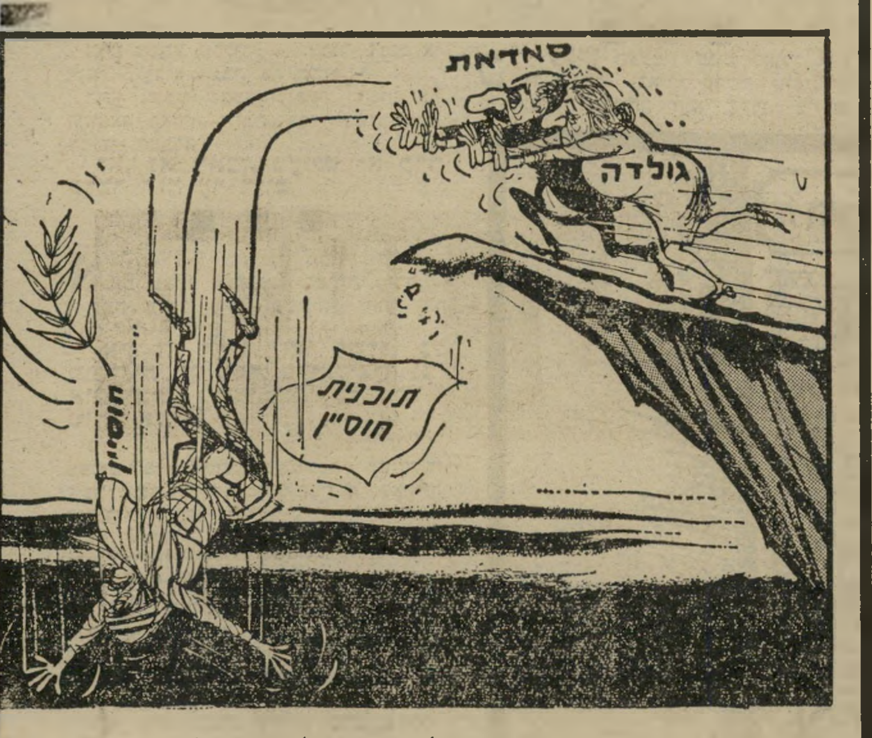

„סוף־סוף, שיתוף־פעולה ישראלי־מצרי!” *

חמשת עקרונות דיין

כך דרש דיין מהמלך חוסיין „להודות בטעות”, כלומר: להתנצל בפומבי על כי פתח באש ב־5 ביוני, כאשר עלו כוחות צה״ל על הצבא המצרי בדרום.

דיין התפאר בהצלחת אירגון הבחירות בגדה המערבית, פירש אותה כהסכמת תושבי השטחים המוחזקים לקיום „חיים נורמליים” תחת שילטון ישראלי. (תוך כדי כך העלים דיין את העובדה שבערי הגדה „נבחרו” מחדש ראשי־הערים הממונים של המלך חוסיין, אחרי שמתנגדיו הוכרחו להסיר את מועמדותם.)

דיין גם תבע מחוסיין להכיר ב„נורמליזציה” של החיים בגדה המערבית, תחת הכיבוש הישראלי, עד שיקום השלום.

מהו השלום שדיין מציע לחוסיין?

הוא עצמו הניח לו שלושה יסודות עקרוניים:

- **שליטת צה״ל** לא רק בביקעת־הירדן („תוכנית אלון”), אלא בכל רחבי הגדה המערבית, עם זכות חוקית להתערב שם בכל עת כדי להילחם ב„מחבלים”. הפירוש המעשי: כיבוש צבאי נצחי של הגדה בידי צה״ל.
- **חופש התנחלות** בכל רחבי הגדה. כלומר: התנחלות ישראלית בכל מקום, ללא צורך ברשות מן האוכלוסיה הערבית המקומית. דיין לא הציע זכות מקבילה לערבים בישראל.
- **„מערכת יחסים שונה”** בין ישראל והגדה המערבית. זהו נוסח סתום בכוונה, אך הכוונה ברורה: „שונה” מן היחסים בין ישראל ובין מדינות זרות. אפשר לנחש את צורת השוני: העסקת פועלי השטחים בישראל, מכירת סחורות ישראליות בגדה.

לעומת שלושה עקרונות אלה, הציג דיין שני עקרונות נוספים, כאילו היוו מישקל נגדי. תוכנם:

- **אי־הרצון לקלוט בישראל מיליון ערבים נוספים** (650 אלף בגדה ובירושלים, 350 אלף בעזה, נוסף על 360 אלף ערביי ישראל.)
- **מתן שיוויון מלא לכל האזרחים** שיהיו בתחום מדינת ישראל.

אולם למעשה אין בשני עקרונות אלה, כדי לרכך את התוכנית. להיפך: דווקא הם הופכים אותה למיפלצת.

כי צירוף כל חמשת העקרונות יחד יוצר מצב שאין כדוגמתו בשום מקום בעולם.

זה מכבר אמרה גולדה מאיר, כי „תוכנית־אלון” היא המינימום שמישהו בממשלה דוגל בה, וכי היא מכירה תוכניות קיצוניות הרבה יותר. ואכן, בהשוואה לתוכנית־דיין, תוכנית אלון ראוייה לפרס נובל לשלום.

אלון רוצה לספח שטחים נרחבים לישראל, אך להחזיר את השאר לירדן או למדינה פלסטינית. דיין אינו מתכוון להחזיר אף מילימטר מרובע אחד.

כי חמשת העקרונות אינם מאפשרים הקמת ריבונות ערבית — פלסטינית או ירדנית — בכל מקום שהוא בגדה.

שום צורה של ריבונות אינה יכולה להתיישב עם הזכות הישראלית לנהל באופן חופשי פעולות צבאיות בשטח, להתנחל בכל מקום שהיא מוצאת לנכון, ולקבוע בעצמה את טיב „היחסים” בינה ובין השטח.

תנאים אלה אינם מאפשרים החזרת השטח לידיים ערביות כלשהן. פירושם: החזקה נצחית של השטח בידי ישראל, אחרי השלום.

אולם אין פירושם סיפוח השטחים לישראל. זוהי ההתחכמות המיוחדת של דיין, המרחיקת לכת מכל כוונותיו התמימות של מנחם בגין.

בגין דוגל בסיפוח פשוט (אם כי אינו משתמש במילה זו). פירוש הדבר: ערביי השטחים יהיו תושבי ישראל. בגין אינו מציע להעניק להם אזרחות, כמו לערביי ישראל. אך ברור כי במוקדם או במאוחר לא יהיה מנוס מכך במדינת ישראל.

* קאריקטורה אמריקאית.

דיין את המסיכה מפניו - כדי לחסל את יוזמת־השלום של חוסיין

„שיהיה שקט!"

פירושה של תוכנית בגין: מדינה דו־לאומית, שבה יהוו הערבים מייד כ־35% מן האוכלוסיה.

דיין אינו רוצה בכך. הוא רוצה בכל השטח לצורכי התנחלות (עיקרון 2), ניצול כלכלי (עיקרון 3), ושליטה צבאית (עיקרון 1). אך הוא לא רוצה באזרחים ערביים נוספים בישראל (עיקרון 4), וגם לא בתושבים שמהם תישלל מראש ה־זכות להיות אזרחים (עיקרון 5).

מהו הפיתרון?

זוהי ביצת־קולומבוס של דיין, המשך נסיונו כראש המימשל ה־צבאי: לא לספח את השטח ל־ישראל רשמית, אלא לצרף אותו לישראל למעשה, מבלי שיהווה חלק ממנה. כלומר: כל זכויות השילטון, ללא חובות השילטון.

עזה: סיפוח וגירוש

איזה מין מישטר עומד לנגד עיניו של דיין? אין לו אח ורע בעולם. פירושו, למעשה, הפיכת הגדה המערבית למושבה, שבה יהיה השילטון הישראלי בלתי־מעורער, ושבה יוכלו ישראלים להתנחל ול־עשות כעולה על רוחם, כמו הבריטים בקניה, בשעה שזו היתה מושבה בריטית.

דיין ניתק את הקו

יהיה זה המיקרה הראשון בי־היסטוריה של החזקת מושבה ה־צמודה לארץ־האם.

ביתור הרצועה

אלה הן רצועות ההתנחלות, המתבצעת כבר כיום. מדרום לעזה אותר שטח גדול להתיישבות, שיחצוץ בין העיר ושאר הרצועה. החץ השני מראה על כפר־דרום, מוקד ניתוק נוסף. השלישי, מצפון לחן־יונס, מראה על שטח גדול נוסף שאותר להתנחלות. הרביעי מראה על אזור ההת־נחלות שיחצוץ בין חאן־יונס ורפיח. החץ הדרומי ביותר הוא של פיתחת רפיח, שתחצוץ בין כל הרצועה לבין סיני.

כל מה שמציע דיין לחוסיין הוא דבר חסר־ערך: אולי מעין מינהל ירדני אז־רחי ביישובים הערביים בגדה, או המשך אזרחותם הירדנית של תושבי הגדה. זה לא איכפת לדיין. אך ברור לגמרי מה אין דיין מציע לחוסיין: החזרת כל חלק שהוא של הגדה לריבונות ירדנית ממשית.

כל זה נוגע, לדברי דיין, רק לגדה המע־רבית, לא לרצועת־עזה.

ידוע כי האמריקאים פועלים למען סי־פוח הרצועה לירדן, יחד עם הגדה. חוסיין עצמו רמז על כך בנאומו, כאשר דיבר על „שטחים אחרים" של פלסטין, שירצו להצטרף לירדן.

דיין שם קץ לחלומות אלה. ב־קטע השני של ראיונו הבהיר החלוטין שהוא רוצה בסיפוח מוח־לט של עזה לישראל.

סיפוח זה יתחיל בהתנחלות ישראלית, שמגמתה ברורה לגמרי: לגזור את ה־רצועה מגוף סיני („פיתחת רפיח") ולב־תר את הרצועה עצמה בארבעה מקומות נוספים, שיפרידו בין ריכוזי־האוכלוסיה בה. כלומר: הפיכת הרצועה לארבעה גיטאות ערביים נפרדים, שכל אחד מהם יהיה מוקף מכל צד בגושי־התיישבות יש־ראליים.

איך מתיישבת תוכנית זו עם העיקרון של דיין, בדבר אי־הגדלת האוכלוסיה ה־ערבית בישראל?

גם על כך ענה דיין כימעט ב־כנות גמורה: על־ידי גירוש חלק מן האוכלוסיה.

דיין הזכיר בפירוש שאת הפליטים יש להוציא מן הרצועה. פליטים אלה מהווים כ־200 אלף מתוך 350 אלף תושבי הרצו־עה. לאן יובילו אותם? על כך לא ענה דיין. האפשרויות: אל מחוץ לארץ־יש־ראל, או אל הגדה, שם יצטרפו אל שאר הערבים שיהיו כפופים לשילטון המעשי הישראלי, מבלי להוות אזרחים ישראליים, כמו הגיבעונים שנדונו על־ידי יהושע בן־נון לשמש חוטבי־עצים ושואבי־מים.

כדי לוודא זאת, הציע דיין לנצל להתנחלות ישראלית את כל שט־חי־האדמה הבלתי־מעובדים ברצו־עה. כלומר: למנוע יישובם של הפליטים בשטחים אלה, כפי שהו־צע בתוכניות לפיתרון בעיית־הפליטים.

הסיכום הסופי: קיום השליטה הישרא־לית בכל רחבי ארץ־ישראל; צירוף ה־גדה למדינה, מבלי להעניק זכויות של אזרחות לתושביה; סיפוח עזה, בלי מר־בית תושביה, לישראל. לאוכלוסיית יש־ראל עצמה יתווספו, לפי תוכנית זו, רק 150 אלף הערבים המקומיים בעזה — אם ירצו להישאר במדינה בתנאים אלה.

תוכנית זו של דיין אינה חדשה. אין ספק שכל פעולות ההתנחלות וה־גירוש בעזה ובפיתחת־רפיח, שבהן הוחל עוד לפני שנתיים, מהוות ביצוע תוכנית זו, שגובשה לכל פרטיה כבר מזמן.

אולם עד השבוע היתה זאת תוכנית סודית. השבוע דאג דיין עצמו לפרסם אותה.

מדוע? מה גרם לעיתוי זה?

הדבר בא, בלי כל ספק, כדי להטביע את ספינת־השלום של חו־סיין, לפני שהספיקה עדיין לצאת מנמל־הבית האמריקאי.

כניעה במקום פשרה

תוכנית־חוסיין עובדה במשך זמן רב במישרד־החוץ האמריקאי, בידיעת ממשלת ישראל. לממשלה נמסרו מראש כל פרטיה (ראה תשקיף).

חוסיין עצמו חילק את יוזמתו לשתיים. השלב הראשון נועד להכשיר את הקרקע בעולם הערבי, ובו הכריז על „הממלכה הפדרלית הערבית", שבה יהיה לפלסטי־נים חבל אוטונומי־כביכול.

השלב השני מופנה לישראל. הוא הת־חיל השבוע, כשהמלך מסר לעיתונות ה־אמריקאית שורה של הצהרות, שהיוו את ראשיתה של תוכנית־שלום. בין השאר:

- **הבעת הנכונות להסדר נפ־רד בין ירדן וישראל.**
- **הבעת נכונות למשא־ומתן עם ישראל.**
- **הכרה בעיקרון ירושלים ה־מאוחדת,** תוך הפיכתה לבירה משותפת של ישראל והחבל הפלסטיני*.

צירוף זה של הצהרות אינו מיקרי. הצהרת דיין באה בתשו־בה להצהרת חוסיין.

אחרי שחוסיין קיים, למעשה, את אשר נדרש ממנו על־ידי יגאל אלון ואבא אבן, בשם ממשלת ישראל, בא דיין ותבע מן המלך כניעה גמורה — החל בהתנצלות פומבית על מעשיו בעבר, ושיתוף־פעולה עם המימשל הצבאי הישראלי בהווה, וכ־לה בהסכמה לשליטה ישראלית גמורה ב־גדה ובעזה.

„דה־גול הישראלי" מת

לפני קרוב לחמש שנים יצר משה דיין את אחת הסיסמאות המפורסמות שלו: „אני מחכה לטלפון מהמלך חו־סיין."

השבוע ניתק דיין את הקו. ה־מלך טילפן, והקול השיב: „המיס־פר שחייגת אינו מחובר."

נותרה השאלה: מדוע מצא דיין לנכון להוריד בעצמו את המסווה מעל פניו דווקא בשעה זו?

דיין משוכנע עתה כי עתידו טמון ב־התחברות עם הימין, וכי הימין נמצא בקו של עלייה. עם התמוטטות מפ"ם, פשיטת־הרגל של הכוחות המתונים ב־מיפלגת־העבודה, וחוסר־היכולת של מחנה השלום לגייס כוחות מדיניים יעילים, אין דיין חושש עוד מצד זה.

אותה שעה משוכנע דיין כי התפוררות האחדות הערבית, ההפוגה של עונת־ה־בחירות בארצות־הברית, וזהירותה של ברית־המועצות, יוצרות סיטואציה בינ־לאומית המאפשרת לו לגלות סוף־סוף את כוונותיו האמיתיות.

החל מהשבוע, דיין הוא המנהיג הגלוי של מחנה ארץ־ישראל השלמה, והאוייב הגלוי של מחנה השלום. הוא פיזר ב־עצמו, ובכוונה תחילה, את האשליות ש־סובבו אותו כמסך־עשן במשך חמש שנים.

„דה־גול הישראלי" מת. משה דיין, חוזה ישראל הקולוניאלית, חי מאוד.

---

* נוסח זה הועתק מילה במילה מתוכ־נית־השלום של העולם הזה — כוח חדש, מלפני ארבע שנים. אותה הסביר אורי אבנרי בשעתו לג'וזף סיסקו ולראשי מיש־רד־החוץ, האמריקאי.

INTEGRATED BRACELET

החידוש האחרון של טיסו:

הצמיד ובית השעון - גוף אחד

דגם 44746. המחיר: 238 ל"י

TISSOT SIDERAL AUTOMATIC

אוטומטי·תאריכון·צלילה

„השעון הצעיר"–לצעירים של ימינו

TISSOT

TISSOT WORLD SERVICE

לכל שעון תעודת אחריות בינלאומית, שכוחה יפה ב-156 ארצות, והוא נהנה מהשירות הבינלאומי של טיסו–ת"א: רח' הרב קוק 5; חיפה: רח' י.ל. פרץ 32

נמשך מבצע הפרסים הענק – פרטים בחנויות טיסו המוסמכות

הנהלת חשבונות

שיגמר כבר

די, נו! שיגמר כבר הפסח. אני לא יכול יותר.

אני רוצה לחמניות קלועות, מאורכות, עגולות. לחמניות עם פרג, עם קימל, עם כלום. אני רוצה לחמניות טריות, חמות, פריכות מבחוץ ורכות־רכות בפנים, לחמניות ריחניות ישר מהמאפייה. אח! לפרוס לחמניה לשתיים, למרוח בחמאה ו־גבינה לבנה — איזה חלום!

ל—חם עבודה! ל—חם עבודה! ל—חם עבודה! (טוב נו. לא חשוב „עבודה" — העיקר הלחם!)

אני רוצה לחם לבן, פומפרניקל, לחם־חי, לחם שיפון, לחם שחור, לחם קימל וחלות. אני רוצה חלות קלועות של שבת. אה לעזאזל! מה לא הייתי נותן כדי לפרוס עכשיו כמה פרוסות של לחם שחור וטרי ולהכין לעצמי סנדוויצ'ים של נקניק, גבינה צהובה, ביצה קשה, פרוסות עגבניה ומלפפון צעיר על חמאה מתוקה!

אני רוצה לחם! חצי לחם. רבע לחם. פרוסה — משהו!

די! אני לא יכול יותר! נמאס לי כבר פיתות בפסח! אני משתגע!

שיטת ההתעלמות

אחת משיטות הלחימה המקובלות ב־ארץ במאבקים פוליטיים, חברתיים ואפילו כלכליים היא שיטת ההתעלמות. שיטה זו מבוססת על ההנחה הילדותית ל־פיה התעלמות מיריב מבטלת את קיומו והתעלמות מדבריו מבטלת את השפעתם. טאקטיקה זו המקובלת מאוד על בנות היענה (אני לא רואה אותך לכן אינך קיים) נהוגה לא רק בקרב הילדים אלא גם בקרב אנשים מבוגרים ו„רצינים". כמה פעמים שמעתם מפי מכריכם משפטים כגון: „בשבילי הוא לא קיים." „לגבי הוא מת"? כמה פעמים ראיתם במסיבות ובאירועים חברתיים אנשים המתעלמים מ־קיומם הפיזי של יריביהם? כאשר יריב נקלע בדרכם הם מסתכלים דרכו במבט רחוק כאילו היה אוויר שקוף.

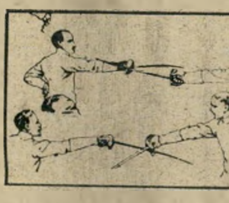

אנשים הנוקטים בשיטת לחימה (או יותר נכון: שיטת התגוננות) בלתי אמיצה זו, מאמינים שהדרך היחידה להגיב על דברי יריביהם (ויהיו אלה תוקפנים וחצופים ונבזיים כאשר יהיו) — היא לא להגיב עליהם כלל. את סרובם לצאת ל־התקפת־נגד ולמאבק גלוי הם מתרצים בדרך־כלל בחוסר רצון לרדת לרמתו של יריבם, בסרוב להענות לפרובוקציות („לא הוא יכתיב לי איך ומתי ואם בכלל להגיב על דבריו.") ובחוסר רצון לתת פירסום נוסף לדבריו על־ידי התייחסות כל־שהי אליהם.

התעלמות מוחלטת מקיומו של יריב וטענותיו נראית בעיני רבים כהפגנת זילזול ומשום מה נדמה להם שהזילזול הוא הנשק היעיל ביותר נגד יריב חזק. לו הוכיחה את עצמה שיטה זו כאפקטיבית באמת, לא היינו עדים למשפטי־דיבה, ה־חברה לא הייתה מוצאת עניין בחקיקת חוק־לשון־הרע, איש לא היה מוחה נגד דברי השמצה המוטחים בפניו ורשות ה־דיבור וההתקפה הייתה הופכת לנחלתם הבלעדית של המשמיצים.

שיטת ההתעלמות אינה נהוגה משום מה במאבקים פיזיים. בשטח זה שולטים החוקים הקדמוניים: „עין תחת עין ושן תחת שן", „הקם להרגך השכם והרגהו" וכדומה. כאן לפתע מתעורר רגש „הכבוד העצמי" של המותקף אשר בשום פנים ואופן אינו מוכן להתעלם מסטירה או דחיפה שקיבל. אנשים אלה מבינים מה זו סטירת־לחי רק כאשר הם חשים אותה על לחיים.

אך נעזוב לרגע את הדסרטציה הכללית ונעבור לדוגמאות ספציפיות. הארץ הזו מלאה יריבים בלב ונפש הנלחמים זה בזה מלחמות אכזריות על־ידי כך שהם מתעלמים זה מזה. בן־גוריון היה מכנה את בגין „האיש היושב ליד חבר־הכנסת באדר"; גולדה מתעלמת — או לפחות מעמידה פנים כמתעלמת — מקיומו של „העולם הזה"; (היא מצהירה שאינה רואה את השבועון אך יחד עם זאת היא מכנה אותו „רפש" ו„סמרטוט", דבר ה־מעמיד בספק כמובן את כנות הצהרתה) יריבי „העולם הזה" הקוראים אותו ב־דבקות זה שנים רבות מנסים להתעלם מקיומו על־ידי כך שהם מכנים אותו „ה־שבועון המסוים"; „מעריב" מתעלם מ־קיומו של „ידיעות אחרונות" וכמובן ש־„ידיעות אחרונות" לא שמע על עיתון ערב בשם „מעריב"; משה דיין מתעלם מהאשמות החמורות שהוטחו נגדו בפומבי והעיתונים המתחנפים אליו מתעלמים מ־קיומה של הכנסת ומזלזלים בכבודה כא־שר הם נמנעים לדווח על דברים שהושמעו מעל במתה נגדו; וכך הלאה.

שיטת ההתעלמות מעולם לא מצאה־חן ב־עיני. אני בהחלט תומך בניהול חשבונות ציבוריים ופרטיים ב־פומבי ובכל אמצעי ה־תקשורת ההמוניים. אני חושב שעיתון הנמנע מניהול חשבונות פר־טיים (שיש בהם עניין לציבור) עיתון המעמיד פנים כאילו אין לו כל חשבונות פרטיים במאבקים שהוא מנהל, הוא עיתון צבוע החייב במשך הזמן לאבד את אמינות קוראיו. עיתון כזה הוא גם עיתון אנמי, סטרילי וחסר־ביצים.

אני מוכן להתעלם מאדם המדבר ב־שבחי אף כי תגובה זו דורשת מאמץ נפשי שהוא בדרך־כלל מעל כוחותי (מ־אחר ומקרים כאלה נדירים ביותר אינני רואה שצפוייה לי סכנה של תשישות כ־תוצאה מהתאמצות־יתר) — אך בשום פנים אינני מוכן לעבור בשתיקה על דב־רים הנאמרים בגנותי. את שיטות הלחימה ובחירת כלי הנשק אני משאיר ב־דרך־כלל בידי יריבי. אני מדבר בנימוס לאנשים התוקפים אותי בנימוס. אני עו־שה מאמצים לענות בצורה אלגנטית ל־יריבים המסתערים עלי בצורה אלגנטית. אך אני שומר לעצמי את הזכות לבעוט מתחת לחגורה באנשים שאינם מסוגלים או אינם רוצים לפגוע בנקודת התורפה שמעל החגורה. לפעמים, ברגעים של חולשה והתקפה פתאומית של גודל־לבב אני מוכן להתעלם מסוג הנשק המצוי בידי יריבי אך בשום פנים אינני מוכן להתעלם מקיומם ומהתקפותיהם.

וכאן אני מגיע סוף־סוף לעצם העניין.

„העולם הזה" נלחם בכל הזדמנות ב־תופעה השלילית של התעלמות מקיומו וממאבקיו. רק לפני שבוע האשים מר אבנרי את העיתונות כולה אשר „עשתה יד אחת כדי לגנוז דברים שנעשו ונאמרו במליאת הכנסת, בפי שרים חשובים, מפני שהם נגעו בשר הביטחון." והנה קורה ל־עינינו דבר מעניין ביותר: עורך „העולם הזה" החליט להתעלם מספר מסויים ש־נושאו הוא שבועון מסויים ואשר מחברו הוא חבר־כנסת מסויים. אני חושב שזו שגיאה חמורה.

ברור ש„העולם הזה" אינו חייב להת־ייחס לכל ספר שיוצא לאור. ברור ש־עורך רשאי להתעלם מספר או מתופעה אשר, לדעתו, אין בהם עניין לציבור בכ־לל ובעיקר לציבור קוראיו. ברור שעורך אחראי רשאי לפסול רשימה מסיבות מק־צועיות (חוסר דיוק, פגיעה בחוק־לשון־הרע או סתם כתיבה גרועה) אך להת־עלם מספר העוסק בו ובשבועונו, ספר אשר נכתב על־ידי חבר סיעה לשעבר ו־אחד מעורכיו לשעבר של השבועון — זו שגיעה גסה לדעתי. אחרי הכל הספר אינו נטול עניין ציבורי גם עם המת־עניינים בו משפשפים ידיים בהנאה ומ־חכים לרגע בו יהיה בידיהם מספיק חו־מר כדי לסתום את הגולל מעל גיבורו הראשי של הספר. דברי המחבר (שערך מסיבת עיתונאים לרגל הופעת הספר ב־רחוב דיזנגוף, (בקטע שבין פרישמן ל־גורדון) צוטטו בהתמוגגות ניכרת על־ידי מרבית העיתונים. לא יתכן לדעתי להת־עלם מהספר ולהעמיד פנים כאילו הוא אינו קיים.

אינני תובע ממר אבנרי שיצא להת־קפת נגד ויענה לשלום כהן בשפתו וב־שיטתו. חס וחלילה. אינני חושב שאבנרי יעשה טוב אם יכתוב סידרת מאמרים ו־יגלה בהם את „כל האמת" על יריבו. אך לדעתי חייב מר אבנרי לקוראיו ול־תומכיו הודעה כלשהי אשר תבהיר לכו־לם שהוא קרא את הספר, שאין הוא מת־עלם ממנו, שאין הוא מפעיל לגביו את קשר השתיקה הפסול בעיניו כאשר עי־תונים אחרים מפעילים אותו, ושהספר מצא או לא מצא־חן בעיניו או בעיני ה־מבקר שנתבקש לכתוב עליו. למה, למ־של, שלא יופיעו במדור „סיקורת", מספר שורות לאקוניות מעין אלה: „יצא לאור ספרו של שלום כהן „העולם הזה". הספר מכיל כך וכך עמודים וכתוב בשפה קלה על נייר נטול עץ." אפשר לטפל בספר באחת מאלף דרכים ואין ספק שהומור היא אחת הדרכים האפקטיביות ביותר שבהן ניתן להגיב על ספר מעין זה. ב־רצון הייתי מגיב עליו לו נתבקשתי לע־שות זאת ולוא קראתי את הספר. לא מתוך לויאליות למר אבנרי ויתרתי על קריאת ספרו של שלום כהן. הנושא פשוט לא כל־כך מעניין אותי.

טענותי נגד אורי אבנרי כנראה אינן מבוססות מספיק אם רשימה זו בכל זאת רואה אור. אני במקומו הייתי פוסל או־תה, פשוט כדי להצדיק ולהודות בצדקת הטענות שאחד מכתבי השבועון מעלה נגד עורכו. הסתבכתי.

גולדה מחלקת ציונים

פעם — כך מספרת האגדה — נוהגת היתה גולדה מאיר להקשיב לדברי יריביה, לשקול בזהירות כל מילה שיצאה מפיה ואפילו להסביר ולנמק את קביעותיה באמצעי שכנוע הגיוניים. קשה להאמין בזה עכשיו, אני יודע. אבל זו עובדה. יש קבלות. אנשים המכירים אותה מקרוב מוכנים להישבע שרק לאחרונה, בעצם רק מאז שספיר מינה אותה לראש־ממשלה, נטלה לעצמה גולדה תפקיד של גננת לאומית המחלקת ציונים לילדיה הדפקטיביים מבלי לטרוח לנמק ולהסביר את נזיפותיה.

לא אחת, כאשר היא מודיעה לנו בכל אמצעי התיקשורת שהיא „מזועזעת", „מתביישת" ו„מתפוצצת", כאשר אני שומע אותה מכנה כל דבר פעוט שאינו מוצא־חן בעיניה כ„רוח רעה", „בושה", „חרפה", וסתם „אסון" — אני נזכר ב־אמי שניסתה לחנך אותי על־ידי חלוקת ציונים להתנהגותי ולתופעות שהעסיקו אותי. כמו גולדה היא מעולם לא טרחה להסביר מדוע דבר אחד הוא „יפה" ודבר שני הוא „לא יפה", מדוע „מותר" לעשות דברים מסויימים ו„אסור" לעשות דברים אחרים, למה היא „מתביישת" בי כאשר אני מחטט באף ומדוע זה „איום ונורא" לשחק ב„רופא־וחולה" עם ילדות השכנים. אני רוצה להאמין שהיו לה סיבות משכ־נעות והגיוניות לקביעותיה הפסקניות אך, כמו גולדה, היא חשבה ודאי שזה ביזבוז זמן להסביר ולנמק את דבריה. היא הייתה בטוחה שאני אגדל להיות „בן־אדם" אם אך אזכור מה מצא ומה לא מצא־חן ב־עיניה ואשתדל להתנהג בהתאם. בתגובה לנסיונות אלה לשטוף את מוחי פסלתי אוטומטית ברגע שעמדתי על דעתי, את כל האמיתות הלעוסות והבלתי מוסברות שבהן ניסתה לעצב את דמותי.

אחד החוקים האלמנטארים החלים על מבקרים ופובליציסטים אוסר את השימוש בשמות תואר וציונים בלתי מנומקים. כל כותב מאמרים העוסק בהבעת דעות יודע שאת המסקנה אליה הוא מבקש להגיע חייב הקורא להוציא בעצמו מתוך החומר המוגש לו ולא מתוך „ה־סיכומים" של הכותב. אך הגברת מאיר חושבת כנראה שהיא יושבת בממשלה על תקן של אלוהים וכמו שהאוטוריטה של־אלוהים מספיקה כדי שחסידיו יקבלו ב־עיניים עצומות את מצוות ה„עשה" ו„לא תעשה" שהוא מטיל עליהם, כך נדמה לה לראש הממשלה שעמדתה הרמה בלבד היא הנימוק המשכנע של קביעותיה ה־פסקניות.

לפני שבוע למשל, בישיבת סיעת ה־מערך בכנסת, הגדירה גולדה מאיר את השתתפותם של חברי מערך בבטאון ארץ־ישראל־השלמה כ„בושה וחרפה." ל־מה זו בושה וחרפה, היא לא הסבירה! פשוט חרפה ובושה וזהו זה. חברי מערך האומרים בגלוי בבטאון תנועת־הסיפוח את מה שהממשלה עושה יום־יום מבלי להודות בכך, הם פשוט „ילדים רעים". לא הייתי מתפלא לו ראש־הממשלה הייתה אומרת להם: „פויה ילדים! זה לא יפה להסכים בקול רם למדיניות שאותה אני מבצעת אך שבה אינני יכולה להודות מסיבות בטחוניות, טאקטיות וסיבות אחרות שאתם עוד קטנים מדי כדי להבין אותן. כשתגדלו תבינו שאני תמיד צדקתי. איפה נשמע דבר כזה שחבר מערך יביע דעות פרטיות בבטאון אשר באופן רשמי לפחות — אינני תומכת בו. נונונו ילדים! זה לא יפה. פויה! תתביישו לכם.

עכשיו אני מבין

באיחור קל (בגלל גליון הפסח שנתקע באמצע) אך עדיין לא מאוחר, נדמה לי, להגיב על קטע מאלף מדבריו של משה דיין באסיפת חבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית בירושלים.

בתשובה לשאלה אם נוכל לעמוד בקליטת העולים מברית־המועצות, אמר מר דיין (לדברי כתב „הארץ"), כי אנו זקוקים לעולים אלה לא רק מפני שישראל צריכה לשמש בית לכל יהודי בעולם. אלא גם מסיבה פשוטה יותר: חיל־האוויר שלנו הוא החמישי בגודלו באירופה ובאיזור וכדי להתמיד בהחזקת חיל זה אנו חייבים ליצור טייסים טובים.

עכשיו אני מבין סוף־סוף למה השקיעה המדינה מאמצים כה גדולים כדי להעלות ולקלוט את יהודי תימן, מארוקו, עיראק, טוניס ואלג'יר. מסתבר שהיינו זקוקים לעולים אלה לא רק משום ש־ישראל צריכה לשמש בית לכל יהודי בעולם. אלא גם מסיבה פשוטה יותר: המדינה זקוקה לעוזרות בית, סבלים, פועלים שחורים ומלצרים ולא נוכל לצפות לעלייה מארצות הרווחה וארצות שמהן יגיע אלינו חומר ממנו עשויים טייסים אם לא נדאג למלאי מספיק של משרתים.

דן בן אמוץ

מנהל חשבונות

מסע אל התייל

הם באו מכל פינות הארץ לקצה הדרום: הצעירים והקשישים שאיכפת להם

„**א**נחנו התחלנו את ההתיישבות בארץ הזאת, ותראו איך אתם גומ־רים אותה. גועל־נפש!"

אשה נמוכת־הקומה, בעלת שערות ה־שיבה, קראה את קריאת־הזעם לעבר הח־

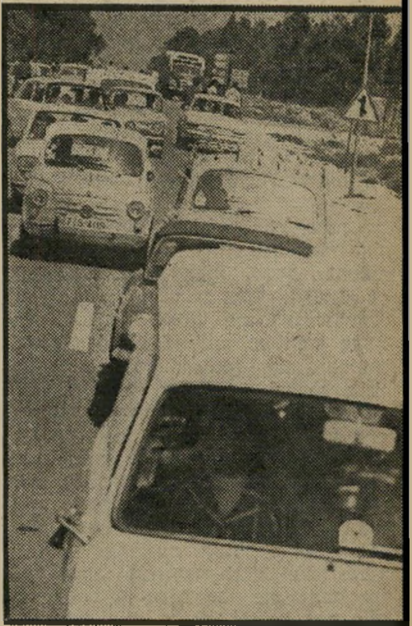

השיירה חלק ממאה המכוניות הפרטיות שבעליהן נענו לקריאה ספונטאנית, הגיעו לכרם־שלום.

הגדר הכפולה הגדר הגבוהה הוקמה מזמן, נועדה למנוע חדירת פידאיון. מאחוריה גדר־תיל חדשה ונמוכה, שאינה יכולה לחסום מחבלים, נועדה לסגור את השטח בפני תושביו. לערבי על הגמל הותר לקצור ביום את יבולו, והוא חוזר למחנה המגורשים בחוץ. למטה: המוחים במקום האיסוף, מול חיילי המילואים החונים במקום.

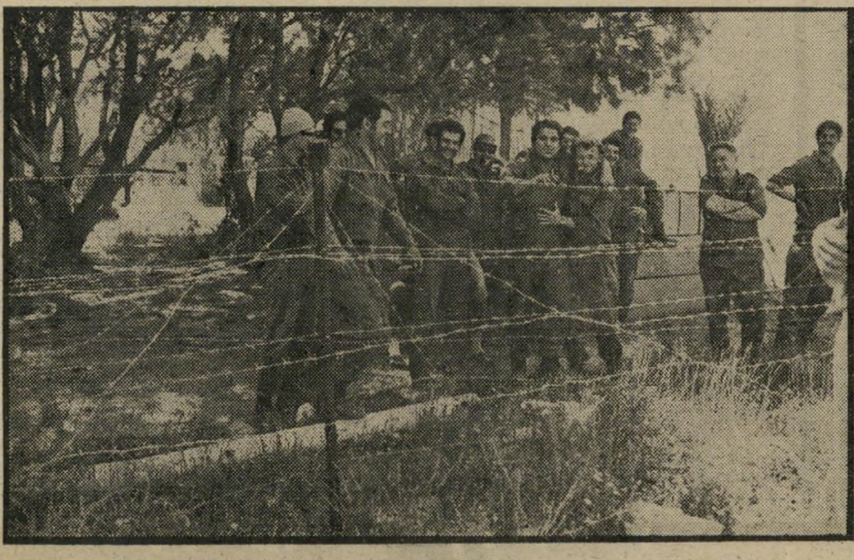

סמל המדיניות

בשטח הסגור, שנחסם גם בפני המוחים, חונים הבול־דוזרים בשבת. הם יישרו שטחי־אדמה גדולים, הרסו את כל המיבנים עליהם, סתמו בארות מים ועקרו מטעים, הכשירו את המקום למושב שדות ב׳, חלק משורת היישובים שנועדה לנתק את הרצועה וכדי לספחה לישראל.

חלוצי המחאה

צעיר מזוקן, גבר קשיש, עקרת־בית — חלק ממאות האנשים שההתעוררות הגדולה בגלל נישול הבדווים ותוכניות־ההתנחלות הוציאה אותם מבתיהם בצפון, אל אמפיתיאטרון טבעי ליד כרם־שלום, המשקיף על הנוף של פיתחת־רפיח, מעבר לקו הירוק ליד גדר הנישול.

שיא

האירוניה האכזרית הוא מראה זה: צעיר בדווי, חמוש ברובה, הופקד לשמור על הדחפורים, שהחריבו זה עתה את בתי שיבטו, כדי לפנות מקום למתנחלים יהודים שבאו לנשל אותם.

כובע נקוב

צעירה וצעיר מחזיקים את סמל המחאה נגד המלחמה: כובע־פלדה מנוקב כדורים, ובו פרחים. הזוג התמקם על גיבעה מול עצרת המחאה. בגלל האופי החופשי של הכנס, נשאו רבים מן הבאים סיסמות וסמלים.

יילים, שהתגודדו מהעבר השני של המ־חנה הצבאי. היא היתה רק אחת מקהל של 650 אנשים, שהצטרפו ל„מסע אל התייל" — עצרת־המחאה שהתקיימה ב־שבת נגד גירוש הבדווים משטחיהם בפיתחת רפיח.

צעירים ומבוגרים, תלמידי תיכון וסטו־דנטים, קיבוצניקים מרדניים ואפילו נח־לאים בשירות סדיר, אנשים שבאו בשמה של תנועה פוליטית, ואחרים שהגיעו מיוזמתם הפרטית — כולם התרכזו באחד השדות הירוקים והאביביים שליד כרם שלום. לא כדי לחוג את החג בחיק הט־בע, אלא כדי להביע את סלידתם ממה שהם רואים כפגיעה בחרויות הבסיסיות של האדם ובסיכויים להשגת שלום עם הערבים.

„איך אפשר לא להתקומם נגד מה ש־עשו לבדווים?" זועם ניסים לוי, מפיק־סרטים באולפני הרצליה. „אמנם אינני משתייך לאף אחת מהתנועות הפוליטיות שאירגנו את ההפגנה, אבל אני מזדהה לגמרי עם הרעיון." לעצרת הגיע ניסים בעיקבות אחיו הצעיר וחבריו, כולם נח־לאים בשירות סדיר. הם יודעים את הסי־כון שלוקח על עצמו חייל, בשעה שהוא משתתף בהפגנה. אלא שהזעם היה גדול יותר מהחששות.

„שלום כן — סיפוח לא!" הכריזו השלטים הגדולים, שבלטו על רקע הירק מסביב.

„מטעמים הומניטריים," כפי שהיא מג־דירה זאת, הגיעה להפגנה הגר גרטי, בת

(המשך בעמוד 23)

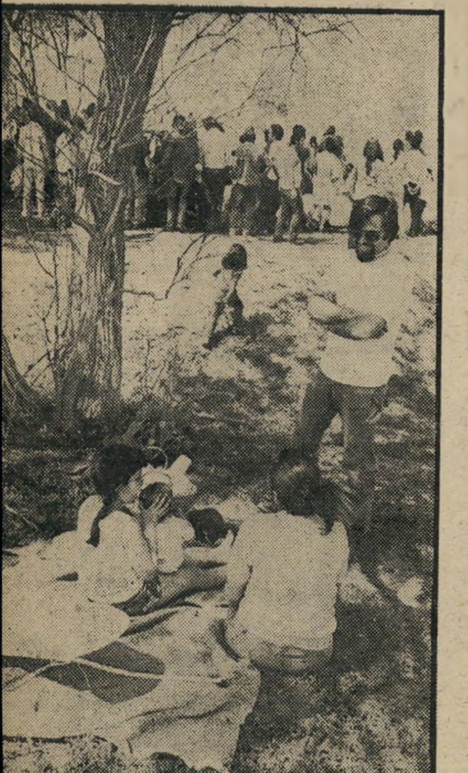

פנים נסתרות

שתי נשים בדוויות יושבים בלב מידבר החול, לפני הגדר המפרידה בינן ובין אדמותיהן ובתיהן ההרוסים. השתיים ישבו בסבלנות, טוו חוטים על מכשיר־עץ פרימיטיבי. הן לא ראו את העצרת שנערכה כדי למחות על נישולן, מכיוון שזו לא עברה את הקו הירוק.

חינוך

לילדים מתחיל בגיל רך. משפחה מבאר־שבע הביאה את ילדיה, שומרת עליהם בשעה שהעצרת מקשיבה לנאומי המחאה נגד הנישול.

את יכולה להפסיק לסבול, להתחיל לאכול ולחיות - כי הנה חוזר

המראה המלא

רמבראנדט, בן המאה ה־17, הוא הקלאסי שבמנציחי היופי העגלגל: יפהפייה זו מציגה לדורות מוכי־הרזון שבאו אחריה מהו יופי אמיתי: בטן מלאה, נשיית, המשתלבת בישבן וירכיים חסוני מימדים. שדיים מלאים מזדקרים לצדדים. המאה העשרים עוד הירשתה, מדי פעם, שדיים עצמאיים, אולם את הבטן והירכיים המלאים, דוגמת דורות קודמים, מחקה טוטאלית.

אוקיי, את יכולה להפסיק לסבול. אם גם את עמדת, בשבועיים־שלושה האחרונים, בחרדה ניאורוטית מול הצמיגים הסקסיים, שנתווספו לדמותך הערומה במראה, במשך חודשי החורף הנעימים — אם גם את ניסית, בייאוש תהומי ומתוסכל, להיכנס, לשווא, לבגדי הקיץ שעבר — אם גם את פתחת בחיטוטים עצבניים אחרי תיק הדיאטות לרזייה, שהינחת באיזה מקום — אבל באיזה, לכל הרוחות — בסוף הקיץ האחרון — אם גם את גילית, לתדהמתך, שאי־אפשר להשיג את משלשל־הפלא, קיסינגן, בבית־המרקחת בפינה, בגלל שכנותייך חיסלו את כל המלאי — אם גם את תהית, מדוכדכת, איך תעיזי להראות את עצמך, בקיץ הקרוב, בבגדים מחוץ לאמבטיה שלך — תנוחי. את יכולה לתפוס שלווה. איב סאן־לורן הגדול החליט שהקיץ, גושי השומן שלך הם ה ע נ י י ן בגוש.

כל יום — צ'ולנט

הקיץ, החליט איב הגדול, המראה העגול הוא באופנה. וכל המעגלת יותר, הרי זה משובח. טוויגי חלפה עם הרוח — לא שהיה צורך ברוח גדולה במיוחד בשביל זה — ובמקומה ישלטו הקיץ ערכים יותר יסודיים, יותר מבוססים, יותר מוצקים: כל מה שיש לך — הולך: פנים עגולות, ישבן בריא, ירכיים של רוטנברג, בטן המסוגלת לאכלס זוג תאומים קטנים — תבואי על הברכה. כמובן, גם בטוב

המראה של 1972 סוגר מע[...] סבב ע[...]
למעלה מ־500 שנים: שתי דוגמניות פאריסאיו[...] של איב סאן־לורן מציגות את המראח החדש שלו[...]

חזה מלא מדגימה הרקדנית ליאורה רובין, ה־מצויידת כהלכה לקיץ המראה המלא.

ירכיים מלאות מדגימה המאפרת חנה ואטס (20), בלונדית מליאת גוף שתרגיש עצמת, בקיץ הקרוב, כדג במים.

הזה לא צריך להגזים. אבל אם הוספת. במשך ההורף המסתיר, נניח בין חמישה לעשרה קילו — אל תטרחי להוריד אפילו אחד מהם.

לדוגמה, את יכולה לקחת את ליי־אורה רובין, רקדנית בלט שהשתח־ררה לא מזמן מצה"ל. גיזרתה המלאה, הסקסית, בולטת אפילו בדיזנגוף השוקק. בין חברותיה מזות־הרעב — רקדניותיה של אלישבע מונה — נחשבו שדיה המל־אים של ליאורה וירכיה המוצקות למשהו

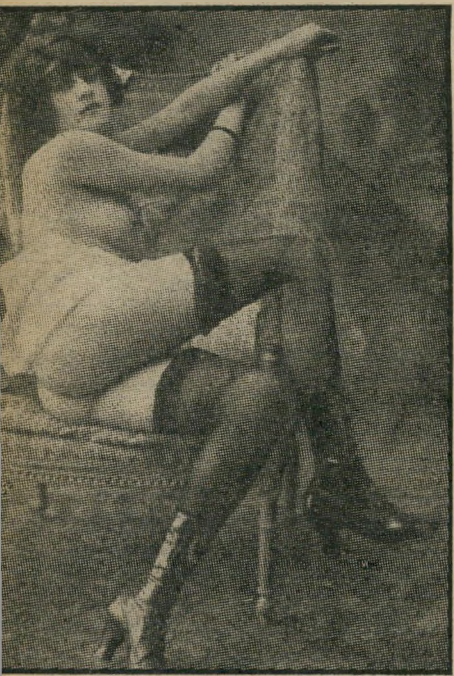

ראשית המאה

יפהפייה חשופה זו נועדה לגרות את גברי ראשית המאה הנוכחית בירכיה הבריאות וגווה המלא, שנוכח היקפו כמעט נאבדים שדיה.

אמצע המאה

את אופנת שנות ה־50 סימלה ג'יין מיינספילד, ששדיה האדי־רים הכניסו מימדים סינמסקופיים לעו־לם הקולנוע עוד לפני שחומצא הסינמס־קופ. איפה היא, ואיפה טוויגי.

בהחלט נדיר בין הרקדניות.

נדיר, וכלל לא מבוקש, עד היום. ל־ליאורה עצמה זה לא הפריע: „אני או־כלת הכל," מספרת היא בשלווה סטו־אית. „מעולם לא חשבתי על דיאטה. אני מתה על צ'ולנט. למשל — אפילו בימי חול."

אז זה אמנם לא הפריע לה, אבל אופ־נתי במיוחד זה לא היה. עד עכשיו. ה־הקיץ, תהיה ליאורה שיא תאופנה.

אחרת שתהיה בשיא האופנה, עם פתי־חת עונת הרחצה הקרובה, היא חנה ואטס. בלונדית בת 20, מועמדת למלכת המים 1971 וכיום תלמידת איפור־במה אצל או־רי גרוס, מחסלת חנה, כפי שהיא מודה, כל יום כיכר לחם, עם חמאה ולקרדה והכל. חוץ מעוגות קצפת, הכל."

הכל זה מתבטא יפה בגיזרתה העגל־

המדאה של 1485

„בת־שבע עולה מן הרח־צה," ציורו הנודע של ממלינג. הדוגמנית האלמונית ששימשה לפניו היתה פאר היופי של המאה ה־15: עגלגלה ורכה, ובעלת בטן רצינית כאשה בהריון.

ל ש־
פני
אלה
לקיץ

הקרוב: הכל עגול — איפור ותסרוקת המעגלים ומרככים את הפנים. שדיים תפוחים ועגלגלים לעין כל. כתף חשופה, המוסיפה לאפקט הרך, העגלגל, רגל מלאה, שאין עוד בושה לחשוף אותה בפומבי.

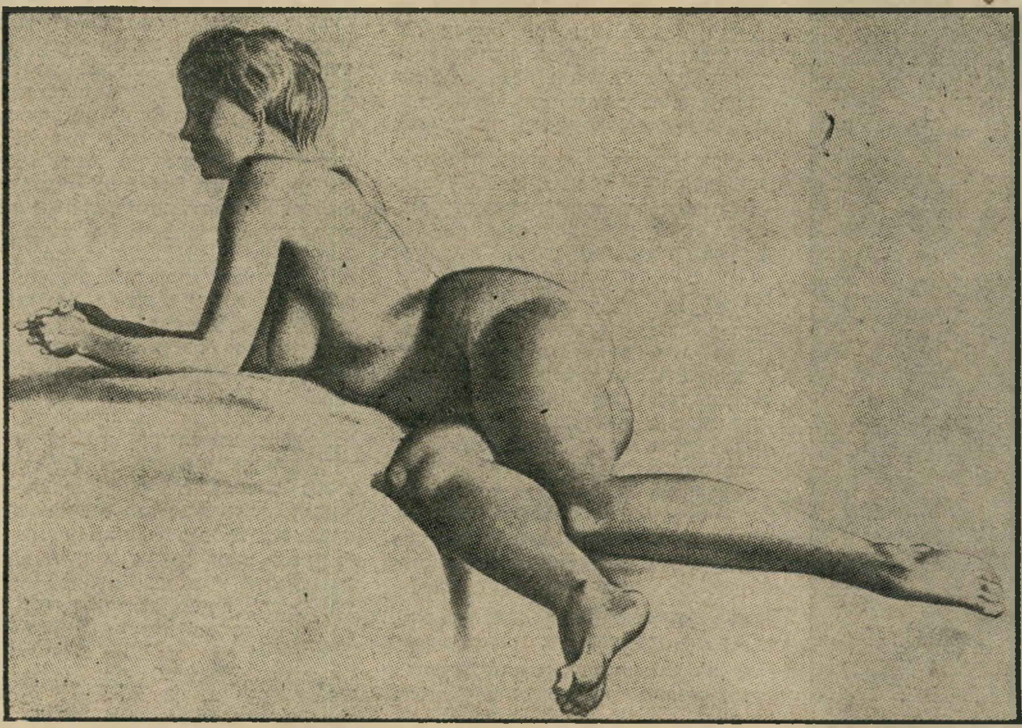

רנואר ורוקוול קנט

„שאר־לוטח", ציור של הצייר הנודע רוקוול קנט. מימין: „חמת־רחצת" המפורסמת של רנואר. שני ציירים, שתי תקו־פות — ואותו מושג של יופי: חכל עגול: שוקיים חסונות, ירכיים אדירות, בטן וישבן רציניים, חמסו־גלים לשמש בסיס ליצירה. שדיים עגולים ותפו־חים כחלכה, ואפילו זרועות מלאות ובריאות.

(המשך מעמוד 21)

גלה, בעלת הירכיים המלאות, הבטן ה־בולטת קמעה, ברימוז עגלגל, והחזה ה־דשן.

גם לחנה לא הפריעה עגלגלותה, באופן אישי, עד היום. „מי שהיה מעוניין בי, קיבל אותי כמו שאני,” היא אומרת. עם פרצופה המקסים, ועיניה הכחולות הנה־דרות, לא קשה להבין את המי־שהיה־מעוניין.

יחד עם זה, אין ספק שהיא היתה ב־מיעוט נדיר בין שחפניות דיזנגוף. עתה, היא תהיה פאר היצירה.

גם פאר יצירה אחרת, בעלת הפאב הצפון־תל־אביבי פרדריקה סגל, לא סבלה מעולם מעגלגלותה. מה יהיה עכשיו? „אני חושבת שלמרות האופנה החדשה, עדיין צריכות אלה, שיש להן נטייה להשמין, לשמור על דיאטה,” אומרת פרדי. „מובן שעכשיו יהיה קל יותר, כשכמה טיפות שומן על הגוף לא תהיינה חטא יותר. אני עצמי מתכוננת להמשיך כמו קודם. כש־אני יושבת לאכול, אני לא מסוגלת להג־ביל את עצמי. אני אוהבת לאכול טוב.

בכל התקופות, עד המאה העשרים — כו־רח המציאות. עד המאה העשרים, היה הציור מדיום הביטוי האמנותי העיקרי. במדיום זה, מתבקשת הדמות העגלגלה. חתיכה רזה יוצאת עלובה מאוד, במיג־בלות הדו־ממדיות של הציור.

כל זאת שינתה המאה העשרים. המדיו־מים החדשים — הקולנוע, הטלוויזיה, דוג־מנות־המסלול — הכניסו את המימד ה־שלישי. עתה, הפך המראה המלא לליקוי. ליקוי רציני. המדיום החדש הגדיל וה־עמיק כל צורה, הפך כל שומן למופרז ונלעג. המראה הרזה, לעומת זאת, הת־אים יפה למדיום החדש, שהתבסס לא רק על המימד השלישי, אלא גם על התנועה, שדרשה גמישות וזריזות — אותן קשה היה למצוא בחתיכה רחבת־מותן.

■ ■ ■

המראה הריק שלט, בווריאציות שו־נות, מאז שנות העשרים של המאה הנוכחית. הווריאציות אירעו בעיקר מעל החגורה. מתחתיה — נשארה הדרישה ל־רזון בתוקפה, ללא שינוי.

„אפשר לאכול!” נושמת לרווחה, בעלת ה„פאב” פרדריקה סגל, שאב־ריה המלאים יהיו הקיץ מודרניים.

„רחמים משמיים” נאנחת ל־רווחה הקוסמטיקאית ליזיקה שנאלצה לרעוב כדי לא לפרוץ את המקסימום.

לאט. לאט. הלכה האשה המודרנית והצטמקה. השנה. הציל איב סאן־לורן את המצב. החזיר קצת חיים לעצמות היבשות האלה

אז אני לוקחת יום אחד בשבוע, ובו אני אוכלת מעט. ככה אני גם אמשיך.”

עגלגלת אחרת, לעומת זאת — הקוס־מטיקאית התל־אביבית ליזיקה שגיא — מתכוונת לנצל את המראה המלא במלואו: „ממש מן השמיים ריחמו עלי,” היא או־מרת. „לקראת האביב, התחלתי דיאטה חדשה. דבר נורא: ארבע ביצים בבוקר, שלוש בצהריים, שתיים בערב ועוד ביצה לפני השינה. אתם יודעים מה זה לבלוע ארבע ביצים בבת אחת? אני כמעט נח־נקת. ובכלל, איזה דיאטה לא ניסיתי כבר? כולן לא הפכו אותי לרזה. מזל שיש עוד גברים שאוהבים שמנות. אבל אני לא שמנה, חס ושלום. אני עגלגלה. עכשיו, עם האופנה החדשה, אני אוכל לאכול קצת מה שאני אוהבת. אני מתה על אוכל סיני, רגלי צפרדעים, צדפות. סוף סוף אפשר יהיה ליהנות מזה קצת מהחיים.”

■ ■ ■

לא רק לפרגיות תגרום האופנה אנ־קת רווחה. אומרת אנטה נויבירט — בעלת הסלון הידועה ואשתו של מקס נוי־בירט, הגיזבר של אניית הנוסעים נילי — שבגיל 49 היא אחת הסבתות הזוהרות ביותר בעיר הגדולה: „תמיד הייתי עגל־גלה. גם כשהייתי צעירה יותר. ותמיד התקשיתי לשמור על הדיאטות. למרות שזה אף פעם לא הפריע לי אצל הגברים. להיפך, תמיד היתה לי הצלחה גדולה מאוד אצלם. עכשיו, סוף סוף, אני אוכל להפ־סיק לשמור כל כך על הפיגורה. אני או־הבת מאוד מקרונים, ולחם, וחמאה. סוף סוף אפשר יהיה לי להתיישב על־יד שול־חן בשמחה.”

שוב ושוב חוזר הפזמון החוזר הזה בין העגלגלות. „חלום,” מגיבה תיקי דיין, על האופנה החדשה. „עכשיו אפשר יהיה לנ־שום.” מי כמוה צריכה לדעת. לקראת נישואיה, תפסה תיקי דיאטה רצינית, הו־ציאה את הנשמה במחיר התענוג המפוק־פק של הרזייתה.

לא רק היא. בתי־החולים בארץ כבר מכירים את התופעה: מדי שנה, עם תחי־לת האביב, מתמלאות המיטות בנשים רבות — רבות מהן בנות החברה הגבוהה — שנזקקו לאישפוז בגלל שימרש בכדו־רי־הרזייה ללא הוראות רופא. הנסיון ל־הרזות במהירות, בכל מחיר, לקראת עו־נת הרחצה הקרובה, גורמת לרבות להי־כנס לפאניקה, לעשות שטויות.

■ ■ ■

לא רק כיום. הן עשו שטויות, בת־חום זה, מאז המציאה חווה את עלה התאנה הראשון, עיוותו ופיתלו ושינו את הגוף שהעניק להן הבורא — לפי דרי־שותיה המשתנות של האופנה.

אלא שהיתה שיטה מסויימת, בשיגעון הזה. לפחות מבחינה אסטתית, היה המר־אה הנשיי העגול, ששלט כמעט בלעדית

בשנות החמישים, הגיעה הרדיפה אחרי השדיים הענקיים לממדי שיגעון־גדלות, גרמה לתופעות על־טבעיות כמו ג'יין מנספילד ונערות האמצע של הפלייבוי. בשנות העשרים, כמו בשנות השישים המ־אוחרות, הפך השד הנשיי למיותר, וחתי־כות אלגנטיות נהגו להדק את חזיהן בתח־בושות. פיתרון מוצלח הרבה יותר גילו הנשים בשנים האחרונות, כאשר הצליחו, איכשהו, לגדול בלי שדיים בכלל. לשיא נלעג הגיעה טוויגי, שבמשך תקופת מה היוותה דמותה השדופה, בעלת חוט־השד־רה המעוקם, סמל־היופי של העולם ה־מודרני.

■ ■ ■

עד השנה. מי שהחליט לשים קץ להשתוללותם חסרת הרסן של שונאי המין הנשיי, היה איב סאן־לורן הגדול, בכבודו ובעצמו. ומה שאיב מחליט — נשות תבל עושות.

לפני שנה היה זה סאן־לורן שיצא עם מראה הפרוצה. שפתיים משורטטות בדמות לב, בצבע אדום לוהט. איפור כבד. שמ־לות הדוקות עם שסע לאורכן. נעליים על פלטפורמה. המון תלתלים שובבים על הפנים. כל אלה נועדו לשוות לאשה ה־הגונה ביותר את מראה הפרוצה הקלא־סית של ימי מלחמת העולם השניה.

בהתחלה, צחקו כולם מהרעיון. אבל מי שמכיר את איב סאן־לורן ואת האופנה שלו, ומי שזוכר שהוא היה הראשון ש־הפך את חליפת המכנסיים ללבוש ערב, יכול היה לנחש, שהאופנאי המפורסם יעשה את זה שוב.

האופנאים ברחבי העולם, אם גם לא קיבלו את מראה הפרוצה בצורתו הטהו־רה, אימצו לעצמם את מאפייניו העיק־ריים. השפתיים הלוהטות, הבדים המברי־קים, ניצות היענה. לזה נוספו שמלות שיפון מתנפנפות, שפע פרחים מלאכותיים בכל מקום אפשרי ובלתי אפשרי, גבות מרוטות ומחשופים ההופכים את כל עניין השמלה לתלות על בלימה. התוצאה הת־בקשה באופן טבעי: אם מחשופים — אז צריך חזה. עגלגל ומלא. אחרי הכל, לא נעים קצת לגלות, מאחורי מחשוף, מיש־טח חלק וריק.

אם כבר חזה, אז גם ישבן קצת מעוגל ושמץ של בטן אין בהם כדי להזיק.

התוצאה: האשה הבשלה. יותר לא תצ־טרכי להראות כמו בתך הקטנה במצב של תת־תזונה. דמותך החדשה: נשייות פוסעת על זוג נעליים בעלות עקבים של 15 ס"מ, עטופה בשמלה המזכירה כתונת־לילה, או נחשפת בחליפה המורכבת ממכ־נסיים, חזייה ומעיל עליון תואם וחסר כפתורים, ומקושטת בשפע תלתלים מגרים. מילא. הכל יותר טוב משלד מהלך.

„אפשר לנשום” נרגעת תיקי דיין, שלקראת נישואיה הכניסה את עצמה לייסורי דיאטה, כדי להופיע לפחות מ־תחת לחופה לפי דרישת האופנה דאז.

„מקרונים ולחם” וגם חמאה, אוהבת בעלת הסלון העגלגלה מטיבעה אנטה נויבירט. עד היום סבלה קשות.

המסע אל התי"ל

(המשך מעמוד 19)
ה־17. „שמעתי על ההפגנה מאמא, והח־לטתי להשתתף. אני חושבת שמה שעשו לבדווים זה לא הומני, ומרגישה צורך למחות נגד זה."

■ ■ ■

ניסים וכמוהו הגר וחבריה, היו רק אחדים מרבים שהגיעו לעצרת־המחאה. לא כחברי אירגון או תנועה פוליטית, אלא מתוך הזדהות עם מחאתו של „מחנה השלום" בישראל.

שכן למרות שהרוח החייה בארגון ההפ־גנה היו אנשי שי"ח, תנועת העולם הזה — כוח חדש, ונקראה על־ידי מרצים ו־חברי קיבוצים, היתה השיירה הארוכה של 100 המכוניות והמשאיות, שהגיעו מכל רחבי הארץ, ביטוי לתחושת הזדהות ספונטנית של רבים.

„על ההפגנה שמעתי מצבי בן־דוב, ש־הוא פעיל בתנועת העולם הזה — כוח חדש," מספר דני בן ה־16 מחיפה. „צבי נתן לי רשימה של אנשים. צילצלתי אלי־הם, ושאלתי אותם אם הם נוסעים. פרופ־סור גדעון גילת מהתנועה לשלום ובטחון, אמר שגם הוא מתכונן להשתתף. הצטרפ־תי אליו."

למרות גילו הצעיר, מגלה דני תכול־העיניים התעניינות ערה בבעיות פולי־טיות. בגלל זה יש לו בעיות בבית־הספר. „בכל פעם קורא לי המנהל ומזהיר אותי מפני השתייכות לתנועות שמאלניות. הוא קורא להן תנועות שליליות והרסניות. בגלל זה אני לא רוצה שיידעו בבית־הספר שלי, שאני משתתף בהפגנה הזאת."

■ ■ ■

„קראתי על ההפגנה במודעה שפור־סמה בהעולם הזה," מספר משה קרייזלר מחיפה, חבר המזכירות הארצית של התנועה לשלום ובטחון. „בירדתי מי והשיחות מסביב מעוררות את סקרנותה. „הגעתי להפגנה אחרי שקראתי עליה ב־העולם הזה. אני פשוט מזדהה עם הרע־יון," היא מספרת בשמץ של מבוכה.

באחד השדות שליד צומת אבשלום, ב־קירבת הקו הירוק, הסתדרו המפגינים בחצי גורן, והניפו את כרזותיהם, מוכנים לה־אזין לדברי מארגני עצרת־המחאה.

בין הדברים ששמעו המאזינים: „מה שנעשה היום בשטחים הכבושים זה לא כיבוש, זאת קולוניזציה. אם הזכות שיש לי על עזה שווה לזכות שיש לי על תל־אביב, אני מפקפק בזכותי על תל־אביב," הכריז עמוס קינן. (מחיאות כפיים). „מי שמכבד את עצמאותו, חייב לכבד גם את עצמאות הזולת," הכריז אליעזר פיילר מראשי המיעוט במק"י וחבר יד־חנה.

העיתונאי ויקטור ציגלמן, הציב מטרה קונקרטית לכנס: מאבק למען החזרת 5000 הבדווים שפונו לשטחיהם.

„כיום אין לנו בארץ מחנה־שלום מלו־כד ויעיל, שיאזן, ולו במקצת, את הלחץ העצום של הימין המאורגן," התריע ח"כ אורי אבנרי. „ההפגנה של היום צריכה להיות התחלה לליכודו של המחנה שלנו."

השוואה בין מעשי העבר לבין המת־רחש בהווה, עשה רן כהן, מזכיר קיבוץ גן־שמואל, שהיה סגן־מפקד הגדוד שפרץ לפיתחת־רפיח במלחמת ששת הימים.

„אז נראתה המלחמה כפתח לשלום. ה־יום אני בא לאותו מקום כדי להפגין נגד החלטות שיובילו למלחמה," קרא רן.

■ ■ ■

קצת מבודדת מהקהל הקשוב, כש־גבה מופנה אל מנחה העצרת, יוסי אמיתי מקיבוץ גבולות, הסמוך לאיזור הנישול, יושבים צעירים זועמים:

„מה זה פה? פיקניק?" טוענת בלהט אביבה קופפרשטיין מתולתלת השיער.

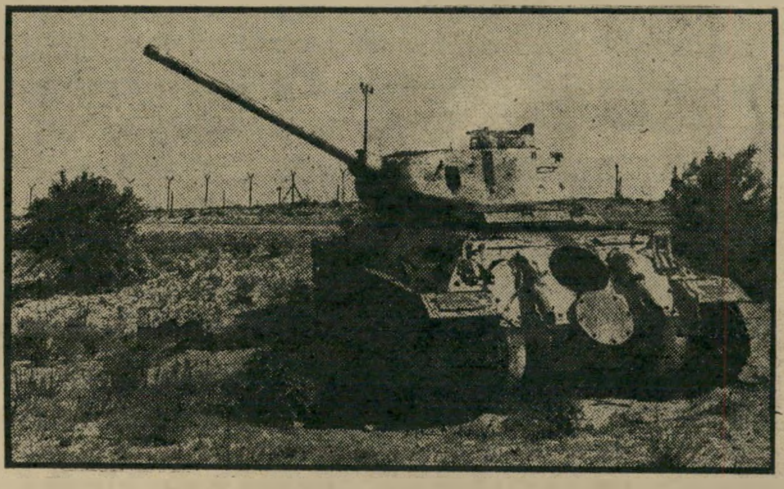

שריד המלחמה הקודמת — טאנק מצרי שהושמד — מוטל בשטח. מולו הגדר, שהיא חלק מתוכנית הנישול.

שתי מלחמות

נוסע, והצטרפתי למכונית אחד הנוסעים."

בתוך המשאיות להטו הרוחות. רוב ה־נוסעים בהן היו צעירים, שלא הצליחו לתפוס „טרמפ" אצל אחד מבעלי המכו־ניות הפרטיות. למרות טילטולי הדרך, זכו בעיותיה של החברה הישראלית לניתוח נוקב וזועם. אחת הצעירות, שהזדמנה למקום במיקרה, חשבה ש„זה טיול" והח־ליטה להצטרף, זכתה לשיעור בענייני חב־רה ומיזוג־גלויות מפיו של צעיר תל־אביבי המשמש מורה בבית־ספר תיכון. את שמו אין הוא מוכן לגלות. חושש שיפטרו אותו.

בבתי־ספר, מסתבר, לא מחבבים את „אנשי השמאל", כפי שהוא מגדיר עצמו. „פעם נתתי לתלמיד שלי ציון שלילי," הוא מספר. „אז הוא איים עלי, שאם לא אתקן את הציון, הוא יראה למנהל צי־לומים מהפגנות שבהן השתתפתי. דבר כזה יכול לגרום לפיטורין."

„הסיכון הוא באמת גדול," מחרה־מח־זיק אחריו ראובן, בוגר אוניברסיטת תל־אביב במדעי־החברה ופעיל בשי"ח. „אני רווק, הוא אומר, אז אני יכול להרשות לעצמי פעילות גלוייה, למרות שאני יודע שאני עתיד להיתקל בקשיים בקבלת עבו־דה, ולמרות שנתקלתי כבר בייחס עויין מצד מיספר מרצים באוניברסיטה."

■ ■ ■

ברכה, ג'ינג'ית ארוכת שיער וביי־שנית, מאזינה לשיחה בכובד ראש. זה עתה סיימה את לימודיה בבית־הספר התיכון, והיא עומדת לפני שירות צבאי. אין היא משתייכת לשום תנועה פוליטית, היא בת 20, זה עתה סיימה את שרותה הצבאי, מתכוננת ללמוד ציור וגרפיקה. להפגנה הגיעה אביבה עם שני ידידיה, אהוד עינגיל, חבר מועצת הסטודנטים באוניברסיטת תל־אביב ותלמיד השנה ה־שנייה בהיסטוריה ובספרות, ודני האבר, בן ה־24, המתכונן להתחיל בשנה הבאת את לימודיו האקדמאיים.

„צריך ללכת עד התייל ולחתוך אותו!" טוען אהוד, שאפילו הביא איתו פלייר ל־צורך זה. „מספיק עם הדיבורים!"

אלא שמארגני עצרת־המחאה, שהונחו על־ידי שיקולים לטווח ארוך, התכוונו מראש לשמור על אווירה שקטה.

תומך בדיעה זו אבי, רכז הדור הצעיר של מפ"ם בירושלים.

„היו פה חבר'ה שהציעו לרדת לקוו הירוק ולהרים את התייל," הוא אומר. „זה מגוחך. המיליטנטיות שבהפגנה מסוג כזה היתה מונעת את תמיכתם של חוגים רח־בים יותר. חוגים ליברליים המוכנים כיום לבלוע כל לוקש שהממשלה תוקעת להם, בתנאי שהוא לא מלוכלך."

גם שושנה ליבוביץ, חברת העולם הזה — כוח חדש, שהגיעה להפגנה עם מש־פחתה ועם עוד זוג ידידים מבאר־שבע, יושבת במרחק מסויים ממעגל המפגינים.

אלא שנימוקיה שלה שונים: „צריך לע־שות תורנות עם התינוקת," היא מצביעה על התינוקת המשתעשעת על השמיכה הפרושה. לידה יושבת בת־אחותה מרמת־גן, מיכל בת חשבע. „היא מתארחת אצלנו, אז החלטנו לקחת אותה איתנו. זה אף פעם לא מזיק לקבל חינוך טוב מילדות."

איזה מין אדם אני?
גרפולוג מומחה מנתח את אישיותך לפי כתב־ידך ומייעץ בענייני מקצוע, נישואין וקונפליקטים בחיים. שלח 10 שורות לת.ד. 4133, ירושלים.

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת הד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים
להשיג בחנויות הספרים הגדולות

2 כתבים צבאיים מפורסמים עמדו זה מול זה: והפעם היתה המלחמה נטושה ביניהם

בשלב זה הוציא לנדאו מכיסו מעטפה סגורה הושיט אותה למיצפון. מיצפון, בחיוך רחב, נטלה לידו, הכניס אותה ל־כיס הז׳קט שלו, מבלי להציץ לתוכה.

הוא לא יכול היה לדעת, שבמעטפה ישנם 20 אלף ל״י — כולם בשטרות מסו־מנים על־ידי המישטרה.

לנדאו: „תספור קודם את הכסף.״

מיצפון: „אני מאמין לך. לא רוצה לספור.״

לנדאו: „מתי אני מקבל את התמורה?״

מיצפון: „אני אגלה לך איך לדפוק את המישטרה, שלא תעלה עליך ועל כושי. מחר, כשאקבל ממך את ה־5.000 הנוספים, אתן לך את חומר־ההדברה ה־גנוב שנתפס.״

לנדאו קם ממקומו: „אני מוכן להוסיף לך מייד עוד אלפיים ל״י.״

שני החשודים

רן אדליסט (שמאלי), שולח מבט מהורהר ועגום, ומיכה מיצפון, חמור הבעה, בבית־משפט השלום בתל־אביב, לשם הובאו בשבוע שעבר על־ידי המישטרה להארכת מעצרם כחשודים בנסיון סחיטה מהכתב הצבאי של „מעריב״ אלי לנדאו. לידם, יושבים, שני שומרים.

„מיבצע״

שני האורחים, שנכנסו בערב יום הראשון לפני שבועיים לסלון ה־ווילה המהודרת ברחוב וינגייט בהרצליה־פיתוח, לא חששו כלל שהם פוסעים ל־תוך מלכודת שהוכנה להם.

בתנועה חדה, קם מהכורסה העמוקה, מצופת העור, יצא ופתח את דלת הכני־סה, כשהוא מסתכל במתיחות לתוך ה־חשיכה הריקה.

באותו רגע, נראו לפתע פנסי מכונית מתקרבת. לנדאו, כתב צבאי ותיק וסרן (מיל.) בצנחנים, עצר נשימתו כפי שלא עצר אותה בשום פעולה צבאית, איי־פעם. ואז, נפלט האוויר מריאותיו באנחת רוו־חה: המכונית האטה, עצרה מול השביל המוביל לבית.

גם לוא היו בודקים מסביבם, לא היו מצליחים לגלות את הבלשים שהקיפו את הווילה. ודאי וודאי שלא ידעו מאומה על חוליית בלשים נוספת, שהסתתרה במע־לה המדרגות לקומה השנייה של הווילה, כשאנשיה מצויידים בציוד אלחוט נסתר. ציוד שהאזין למיקרופון סמוי, שהוטמן על גופו של הגבר השלישי שהיה בס־לון — בעל הווילה. היה זה המארח, ש־יזם את המלכודת, הזמין את השוטרים. הסיבה: לדבריו, יהיו השוטרים עדים לנסיון סחיטה ממנו.

מארב מזוייף?

אכן, הם היו עדים בדיוק לזה, אם להתבסס על גירסת המישטרה והקל־טות הסתר.

השעה, באותו יום א׳, היתה כבר 19.30. השוטרים במארב החלו מגלים סימני קו־צר־רוח. הסחטנים המיועדים איחרו כבר חצי שעה. האם סידר אותם בעל הווילה — אלי לנדאו, הכתב הצבאי של מע־ריב? האם ניסה לעשות טריק, הקשור איך שהוא באישום שהוגש נגדו, לפני שמונה חודשים, ואשר בו הואשם בהש־תתפות בפריצה למחסני חברת הגרעין, ובגניבת חומרי הדברה יקרים בשווי 160 אלף ל״י?

גם אלי לנדאו גילה סימני עצבנות.

יחסים קרירים

שני הגברים שירדו מהמכונית פנו בצעדים מהירים לעבר לנדאו הממתין בפתח. תוך דקה, ישבו כל ה־שלושה בסלון המהודר.

שני האורחים לא היו צמד פושעים שבאו לסחוט מאיש החברה הגבוהה. שני־הם היו מוכרים היטב למארח: אחד מהם היה, עד לאחרונה, עמית לעבודה של לנדאו — רן אדליסט, הכתב הצבאי לשע־בר של הטלוויזיה, שהוא גם חבר קי־בוץ עין־שמר. האורח השני היה מיכאל מיצפון * — חקלאי, נגר ובלש חובב. גם הוא היה מוכר למארח. בזמנו, היה מיצ־פון חניך של לנדאו בקורס קצינים ב־צה״ל. מיצפון לא קיבל דרגת סג״ם עם סיום הקורס, זכה בציון ע.ל. (עדיין לא).

* במשמעות ,מכיוון צפון׳. מתחרז עם מרום.

הכתב בפעולה

כתב הטלוויזיה לשעבר רן אדליסט (במשקפיים) מראיין את יאשה קאזאקוב בנמל־התעופה לוד, לאחר שובו של קאזאקוב משביתת־הרעב שקיים בארצות־הברית למען שיחרור הוריו מברית־המועצות. ככתב הצבאי של הטלוויזיה, הפך אדליסט, חבר־קיבוץ עין־שמר, לכוכב המוכר על־ידי מאות אלפי צופים ברחבי הארץ שחזו בו על המסך הקטן.

היחסים בין לנדאו ומיצפון לא היו לב־ביים במיוחד.

בסליל החקלטה של הבלשים, נשמעה השיחה שהתפתחה כך:

„נו, לעניין,״ פתח המארח. „אין לי את ה־30 אלף שביקשת. זה סכום גדול מדי. לא הצלחתי לגייס.״

מיצפון: „אז לא עושים עסק.״

לנדאו: „שמע, צריכים לשדוד בנק בשביל סכום כזה. או לפרוץ להגרעין.

מיצפון: „אותי זה לא מעניין. בני גורפינקל יילך למעצר, ואז ידבר...״

רן אדליסט: „תגמור אתו כבר, אלי.״

לנדאו: „אתה תשתוק, אתה שומע?״

אדליסט: „אני אהיה הבורר ביניכם. אלי, שלם לו 25 אלף, וזהו זה.״

מילים אלה היו הסימן המוסכם. חוליית הבלשים שארבה במעלה ה־מדרגות פרצה בסערה לסלון: „מישטרה. אתם עצורים,״ קראו לעבר מיצפון ואד־ליסט. שוטר נוסף נותר לעמוד בזווית גלוייה של מרפסת הקומה השנייה, הצופה לסלון, השגיח מלמעלה נגד כל נסיון בריחה של השניים.

„אזיקים — לא בביתי!״

אלא שהשניים כלל לא ניסו לברוח. הם קמו, מופתעים, ממקומותיהם. מיצ־פון הוציא במהירות מכיסו את המעטפה עם 20 אלף הל״י, השליך אותה על השולחן. רן אדליסט הכניס ידו לכיסו, הוציא משם פתק מוכן מראש שהיה איתו, מסרו ל־

קצין: „אלי לנדאו מכין ינו את המיש־טרה," היה כתוב בפתק.

הקצין עיין בפתק. „אל תבלבל את ה־ראש," הפליט לעבר אדליסט. הבלשים ערכו חיפוש מהיר ויסודי על גופם של שני החשודים. מיכה מיצפון השמיע כמה ביטויים חריפים ועסיסיים לעבר לנדאו. הקצין הזהיר אותו שהוא נמצא בביתו של לנדאו, כבל את ידיו באזיקים. כאשר ניגש לכבול גם את אדליסט, התנגד לנ־דאו: „אצלי בבית רן הוא אורח," אמר לקצין. „אני מבקש לא לכבול אותו ב־ביתי."

החבורה יצאה החוצה, לתוך הלילה. מכוניות המשטרה שהיו חבויות בשטח קרבו לדלת, והווילה המפוארת נותרה ריקה מאדם.

כעבור מיספר שעות, לאחר שסיים את עדותו, חזר אליה אדם יחיד — לנדאו. אדליסט ומיצפון נשארו במעצר.

„מוכן לשלם כל סכום"

עד כאן, גירסת המישטרה על השר־שלות „מיבצע סחיטה".

לפי גירסה זו, התחילה הפרשה כשלו־שה חודשים לפני כן, כאשר רן אדליסט פנה לחברו, לנדאו: „מיכה מיצפון יכול לפענח את פרשת הפריצה למחסני הגר־עין," סיפר אדליסט.

לנדאו: „אני מוכן לשלם כל סכום, וללכת איתו למישטרה."

כאשר התקיימה שיחה ראשונה זו, ידע כבר לנדאו כי האשמת המישטרה, לפיה ביצע את גניבת חומרי ההדברה בטנדר של מעריב — אותו שאל לליל הגניבה — היא חסרת כל בסיס וסיוע. בדיקת המע־בדה המישטרתית לא גילתה בטנדר כל עקבות של חומרי ההדברה.

לנדאו ידע גם על טענה שהושמעה, לפיה אין המישטרה עושה מאמצים מיו־חדים לזרז את תאריך מישפטו, למרות שכתב־האישום נגדו הוגש כבר חמישה חודשים לפני כן. תגובתו להצעתו של אדליסט היתה כשל אדם חף מפשע, ה־מעוניין לגלות הוכחות אודות הפריצה, שבה הואשם, להביאן לידיעת המישטרה.

„העדים יאבדו את הזיכרון"

מיד זאחר שהביע לנדאו את הס־כמתו לשלם עבור כל מידע בפרשת

הנאשם מאשים אלי לנדאו, בתמונה שצולמה בזמנו בבית־משפט השלום בתל־אביב, לשם הובא על־ידי המישטרה להארכת מעצרו, כחשוד בשותפות לפריצה למחסני חברת „הגרעין". משפטו זה של לנדאו עדיין לא התחיל, אולם בינתיים הפך לנדאו מנאשם למאשים, כאשר טען כי ניסו לסחוט ממנו שלושים אלף ל"י תמורת שמירת מידע סודי נגדו.

„סחיטה" בצמרת

הפריצה, קישר אותו אדליסט עם מיכה מיצפון.

אולם בשיחה עם מיצפון, לפי הגירסה המישטרתית, קיבל העניין תפנית שונה: „אם תשלם, אפשר לגמור את העניין, והגרעין לא תגיש נגדך כל תביעה אזר־חית. גם העדים במישפט הפלילי יאבדו את הזיכרון," הציע מציפון ללנדאו, ב־התאם לגירסה זו. „בידי המפתח לכל ה־פרשה כולה," הוסיף.

ללנדאו היה יסוד להאמין לו. שכן היה זה מיצפון שבגללו הוכנס לנדאו ל־פרשה. היה זה מיצפון אשר גילה בשע־תו, בחקירה פרטית, כי חומרי־ההדברה שנגנבו בפריצה הנועזת ממחסני חברת

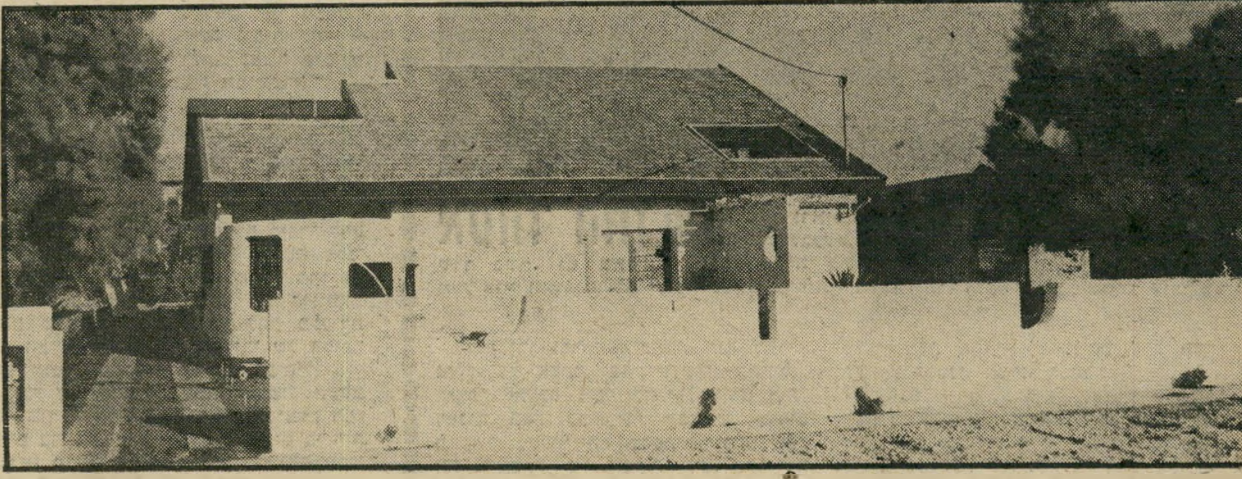

כאן הוכן המארב הווילה המפוארת של אלי לנדאו ברחוב וינ־גייט בהרצליה־פיתוח. כאן הוכן המארב, שלתוכו נפלו שני החשודים בסחיטה, לאחר ששוטרים הקיפו את הבית מסביב, הסתתרו בקומה העליונה, ובעזרת ציוד האזנה נסתר תפסו את החשודים, מיכה מיצפון ורן אדליסט, שלפי החשד קיבלו מבעל הווילה למעלה מ־20 אלף ל"י, תמורת הבטחה לחסל את ההוכחות נגדו, הקשורות בפרשת הפריצה למחסני „הגרעין".

הגרעין, נמצאים, בחלקם, בחנותם של האחים בן־שחר, בכיכר המושבות בתל־אביב. על סמך גילוין זה של מיצפון, עצרה המישטרה את האחים בן־שחר. אלה טענו, כי קנו את הסחורה הגנובה מ־שכנם, בעל הווילה הסמוכה לשלהם — אלי לנדאו. על סמך עדותם זו, עצרה המישטרה את לנדאו, האשימה גם אותו.

משום כך, היה ללנדאו יסוד להאמין כי אכן יש למיצפון הוכחות נוספות ב־פרשת הגניבה. אלא שהמגע בינו לבין מיצפון נותק. הסיבה, כנראה: מיצפון לא יכול היה להמציא את הוכחותיו.

המגע התחדש כחודשיים לאחר מכן, במחצית חודש מרץ, כאשר אדליסט חזר והתקשר ללנדאו:

„למיכה יש דברים חשובים בשבילך," בישר אדליסט ללנדאו.

„אם הם מעניינים כמו בפעם שעברה," השיב לנדאו, „אני לא מעוניין."

אדליסט: „לא. הפעם, זה רציני."

לנדאו: „אם כך, אני רוצה פגישה בשש עיניים. שגם אתה תהיה."

„אני רוצה 30 אלף"

הפגישה בשש עיניים נערכה ב־ווילה של לנדאו, השלושה ניגשו לעניין ללא הקדמות מיותרות:

(המשך בעמוד 26)

(המשך מעמוד 25)

„אתה מכיר את בני גורפינקל ?" שאל מיכה את לנדאו.

לנדאו : „לא מכיר. אבל השם מצלצל לי משהו. מוכר מאיזה מקום."

מיצפון : „הבחור הזה גר בשרונה. עוסק בחומרי הדברה. הוא קיבל מכושי חומרי הדברה שנגנבו מהגרעין."

לנדאו : „מי אמר לך שכושי נתן לגורפינקל ?"

מיצפון : „העובדה שהבחור הזה היה מיקלען מיספר 2 שלך בצנחנים מדברת בעד עצמה."

לנדאו : „אני קשור לדעתך לעניין הזה ?"

מיצפון : „כן."

לנדאו : „מה אתה רוצה ?"

מיצפון : „אני רוצה 30 אלף ל"י, ממך ומכושי. בתמורה, אהיה מוכן לשתוק, ועוד לעזור לך לדפוק את המישטרה."

לנדאו : „תראה, העניין של המשביר בכלל לא מעניין אותי.* מעניין אותי רק העסק שבו מעורב שמי, של הגרעין. אם יש לך חומר על הגרעין, אני מוכן שנלך יחד למישטרה, ואתה תקבל את הכסף על העבודה שהשקעת בזה."

מיכה, בצחוק : „בחייך. תשמע, בוא נגמור את העניין מהר. אחרת — גורפינקל הולך למעצר, ואז כולם ידברו."

לנדאו : „אתה יודע מה ? תן לי שלושה ארבעה ימים, בשביל לאסוף סכום כסף, לגמור את העניין."

בכך נסתיימה השיחה. היא התקיימה ב־18 למרץ — שמונה ימים לפני הפגישה השנייה, בה נעצרו אדליסט ומיצפון בביתו של לנדאו. מיצפון הסכים להמתין.

פירות השיעמום

עד כאן, גירסתו של לנדאו, כפי שסופרה למישטרה.

המרתק בכל הפרשה, אף יותר מעצם הסיפור עצמו, הוא אופיין של הדמויות המעורבות בה.

הצדדים המעורבים בפרשה הנוכחית הינם כוכבים מפורסמים, מוכרים למאות אלפי ישראלים.

אמנם בגירסתו של לנדאו יוצא מיצפון כאשם העיקרי — אולם המישטרה בחרה לחשוד גם באדליסט כשותף למעשה. אם יתאמת חשדה, יסתבר כי שני הכתבים הצבאיים המפורסמים, שבימי מלחמה סיקרו, למען מאות אלפי קוראים וצופים, שכם אחד את המלחמה — הפכו לאויבים כאשר שקטו התותחים.

שני הגיבורים נראו מאוד בלתי־מתאימים לתפקידים בהם הם חשודים גם מבחינה אישית, לא רק מיקצועית. אדליסט, קיבוצניק שהמשיך להעביר את משכורתו בטלוויזיה לקיבוץ, מילא את תפקידו ככתב צבאי לפי מיטב המסורת, נפצע תוך כדי מילוי תפקידו, בתקופת מלחמת ההתשה, כאשר יצא להכין כתבה מצולמת בתעלה. בפעם שנייה נפצע סתם כאשר שירת במילואים. כאשר סיים את תפקידו, ובמקומו בא הכתב הנוכחי, רון בן־ישי, חזר הכוכב הזוהר, שדיוקנו הופיע בכל בית בישראל מיספר פעמים בשבוע, לעבודתו כרפתן בקיבוץ, המשיך בכתיבה ספרותית. רק לאחרונה הופיע קובץ הסיפורים האחרון שלו : הפרוטוקולים של צעידי ציון.

ההפסד הבטוח: שנה של חלום

הכוכב של מעריב היה דמות עוד פחות מתאימה לתסריט שלתוכו נתקעה. אלי לנדאו נשוי לבתו של עובד בן־עמי, ראש עיריית נתניה המיליונר. במסגרת עבודתו וקשריו החברתיים והמשפחתיים, מעורה לנדאו בקרב העילית הבלעדית ביותר של ישראל. כאשר נעצר בפרשת הגניבה מהגרעין, לפני שמונה חודשים, עמד לנסוע, עם משפחתו, לארצות־הברית, לשנת לימודים חלומית בארצות־הברית, בה זכה במילגה נדירה, שחולקה לקומץ עיתונאים ברחבי העולם. הדבר נראה מדהים ובלתי־נתפס שאדם כזה, במעמד כזה, יהיה מעורב במעשה כזה.

* הכוונה לפריצה שבוצעה בתחילת השנה במחסני המשביר בחדרה, שם נגנבו חומרי הדברה בשווי רבבות ל"י. בעיתונות לא פורסמה כל ידיעה על כך.

אולם מדהים ככל שנראה, החליטה המישטרה להגיש נגד לנדאו כתב־אישום למרות הכחשתו התקיפה, על הפריצה למחסני הגרעין.

אבל אלי לא הוחזר לעבודתו. עורכי מעריב בחרו להשעותו מעבודתו ככתב צבאי. לנדאו ממשיך לקבל משכורת ממעריב, אך אינו עובד מיום שנעצר.

מאז, חלפו שמונה חודשים. בתגובה לשאלה, הסביר השבוע אברהם מטלון, מזכיר בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, את סיבת הסחבת : „כרגע קובעים תאריכים למישפטים רק בשני מקרים : כשהנאשם חייב להישאר במעצר, וכאשר הוא מודה. בכל מקרה אחר, התור לקביעת מועד למישפט הוא ארוך מאוד. אולי רק בסתיו ייקבע מועד מישפטו של לנדאו. חסרים לנו שופטים."

גם הדמות השלישית בפרשה היא דמות ידועה. מיכה מיצפון, גבה הקומה ויפה התואר, הוא קצין קרבי בצה"ל, ששמו הולך לפניו בנתניה והסביבה. את אשתו השניה שילדה לו בן לפני מיספר חודשים, נשא מיכה בחתונה שנערכה על גשר דמיה, ימים ספורים אחרי מלחמת ששת־הימים.

הנלכד — רצה ללכוד

מול גירסתה של המישטרה, השמיע השבוע רן אדליסט את גירסתו שלו, בבית־מישפט השלום בתל־אביב, לשם הובאו הוא ומיכה מיצפון להארכת מעצרם (ממנו שוחררו השבוע). לדבריו הוא שימש בסך הכל מקשר בין אלי לנדאו לבין מיכה מיצפון. „שניהם חברים שלי" — אמר — „אולם לא היתה להם שפה משותפת. רציתי לעזור לאלי לנדאו ורציתי לעזור גם לחבר שלי, הבלש הפרטי, שעסק הרבה בחודשים האחרונים בחקירה של הגניבות של חומרי הדברה."

ואילו למיכה מיצפון היתה גם כן גירסה משלו, לעומת גירסת המישטרה. לדבריו, ביקש ה ו א לטמון מלכודת ללנדאו, כדי לגלות אם הוא אשם בפריצה. הסביר חוא : „הן חברת הגרעין (ממנה נגנבו חומרי ההדברה) והן המשביר המרכזי הציעו לי לערוך חקירה, כדי לגלות את החומר החסר אצלם. הם נתנו לי יד חופשית לעשות ככל העולה על רוחי. אני בלש חובב, ואני מתפרנס מטרקטורים ולא מבלשות. במקצועי אני נגר. התפניתי לחקירה זו כבלש חובב."

במיסגרת משימה זו, המשיך מיצפון והסביר, „עלה בדעתי, הרעיון לפנות לאלי לנדאו, לשקר לו ולספר לו שידוע לי על אדם המוכר חומרי־הדברה בזול. הצעתי לו לשלם לי תמורת אי מסירת האינפורמציה למישטרה. וזאת כדי לראות אם אלי מוכן לחפות עליו. אלי אמר לי לתת לו לחשוב יומיים ואחר כך הודיע ש,זה לא מעניין אותי'."

מאוחר יותר נודע למיצפון כי בגליל ישנו חקלאי, בני גורפינקל, המשווק חומרי ריסוס. הוא חקר וגילה כי גורפינקל היה יחד עם אלי לנדאו בצבא.

„הבינותי כי עליתי על הדרך הנכונה. התייעצתי על כך עם רן אדליסט ואז הודעתי לאלי לנדאו שאני יודע על גורפינקל. שאלתי אותו אם מעצרו של גורפינקל עלול להזיק לו. אלי התבלבל קצת ואמר : „כל סכום שיידרש אני מכסה." אמרתי לאלי : ,אם אתה גיבור כזה — אז תביא 30 אלף לירות.' כאשר קיבלתי לידי את הכסף — באה המישטרה.

„לא באנו לסחוט. אין כאן כל סחיטה. זה היה בסך־הכל תרגיל."

להוכחת גירסתם שלפו מיצפון ואדליסט נייר עליו החתימו מספר מחבריהם לפני שנפלו למלכודת המישטרה. על נייר זה אישרו החברים כי השניים סיפרו להם שהם עומדים לביים ניסיון סחיטה מלנדאו כדי לפענח את תעלומת חומרי ההדברה. באותו נייר כתבו גם כי ידוע להם שלנדאו עומד לטמון להם מלכודת עם המישטרה. זה היה האליבי של הסופר מעין־שמר והחקלאי ממושב אביחיל.

אבל בכך לא הסתיימה הפרשה. השלב הראשון בהיכרותם של לנדאו ומיצפון הסתיים בהצתה. בתום קורס הקצינים בו היה לנדאו מדריך ומיצפון חניך, הוצתה מכוניתו הפרטית של אלי לנדאו.

השבוע, מיספר ימים אחרי ששוחרר ממעצרו, הוצת הבית שבונה מיצפון באביחיל והנמצא בשלבי הקמתו האחרונים, ועלה גם הוא באש.

האם יסתיים הרומן החדש, שמנהלת עתה הזמרת המפורסמת עם הרופא הצרפתי ב־בעל חדש לאסתר עופרים?

האם תהפוך בקרוב אסתר עופרים, אחת הישראליות המפורסמות ביותר באירופה — לגברת מוריס שאל ?

שאלה כבדת־משקל זו מעסיקה כרגע את מדורי הזמר והחברה של מרבית עיתוני גרמניה, לונדון, וארצות אירופה האחרות.

הסיבה : הרומן האחרון של אסתר.

מאז גירושיה מאבי, היו לאסתר כבר כמה רומנים. אולם זהו הראשון הרציני.

שם המאושר : ד"ר מוריס שאל, רופא צרפתי־יהודי עתיר־הון, אותו הכירה אסתר בעת ביקורה האחרון בפאריס.

בין ידיה נשארה עדיין ילדה טובה. נהגה כל השנים לבוא, בערב פסח, מכל מקום בעולם, הביתה, לבית אמה בחיפה, כדי לחגוג עם האם, האחים, האחיות, ושאר המשפחה, את הסדר.

■ ■ ■

בשבוע שעבר, חגגה אסתר את הסדר בפעם הראשונה מחוץ לבית : בביתו המפואר של ד"ר שאל בקאן.

האמנם לתמיד ? אסתר עצמה נרתעת עדיין מהרעיון של נישואין מחדש. הפצע עוד כואב מדי, והחופש עוד

אסתר החדשה כך נראית אסתר עופרים כיום, בתסרוקת חופשיה ומדובללת, הנראית כאילו היא עקרת־בית ערב סדר פסח. גם התייחסותה החופשיה לתסרוקתה ולתלבושתה, תוך התעלמות מכל צווי האופנה, לא יכולה לפגום בדמותה המקורית והמעניינת של אסתר עופרים.

הדוקטור, גבר יפה־תואר, הוא מעריץ ותיק של אסתר. בלי ידיעתה בתחילה. תקופה ארוכה ניסה להכיר אותה. ההזדמנות באה כשהגיעה לפאריס. מוריס התקשר לטלוויזיה הצרפתית, קיבל שם את כתובתה של אסתר. היא התגוררה במלון המפואר ביותר בעיר. הדוקטור בא. הציג את עצמו בלב חרד — והצליח.

עד כמה הצליח, הוא לא יודע בעצמו. כי בפסח, עשתה אסתר בגללו מעשה שלא עשתה עוד מעולם.

אסתר, שאחרי כל העולם הגדול שעבר

מתוק מדי. בראיון שהעניקה ערב פסח לעיתון גרמני, אמרה אסתר :

„אהבה — כן. נישואין חדשים — לא. למה לי להתחתן ? כשאני רוצה להיות עם גבר, אני נמצאית איתו. כשזה נגמר, זה נגמר. מאז גירושי, היו לי כמה ידידים. אני לא יכולה לחיות בלי אהבה. זה הדבר הכי חשוב בחיי.

„אני לא משאירה את הידידויות שלי בסוד. אני מראה את עצמי עם הגברים בגלוי. מאז גירושי המציאו לי כל מיני יחסים אינטימיים — וכמה שזה מוזר,

ריקוד עם ראש הממשלה

אסתר עופרים, מודרנית, אלגנטית וזוהרת, בריקוד עם ראש ממשלת מערב־גרמניה וילי בראנט, בעת אירוע חברתי בו השתתפה צמרת עולם הבידור בגרמניה. אסתר הגיעה לשיא התהילה המקצועית, יכולה להרשות לעצמה היום להרפות את התחרות, לקחת חופשות, להתייחס באדישות להופעתה החיצונית.

תמיד עם הלא־נכונים. כשפגשו אותי עם מאהב אמיתי, האמינו שזה אחי נועם, דודי, או הסבא שלי."

אסתר אינה מהססת להתייחס לעבר: „הרי פעם מוכרחות היו עיני להיפקח!" אמרה אסתר זייד, הידועה יותר כאסתר עופרים, על נישואיה עם אברהם רייכשטאדט, המכונה אבי עופרים.

„האהבה פשוט נגמרה, ואין טעם לחיות עם אדם שאין אוהבים אותו. אולם אבי חשב אחרת, והתנגד לגירושין. הוא אחד מאותם הגברים שרוצים לאכול את העוגה וגם להמשיך להחזיק בה."

אסתר, בתו של פועל בניין מצפת, גילתה כי היה זה בשבילה מוזר לנסוע לגרמניה. „לא ידעתי כל כך טוב מה קרה בזמן המלחמה. אולם ב־1948 פינו את משפחתי מדירתנו לבית־ספר. שם, מצאתי ספר עם עטיפה אדומה. היו בו מיסמכים ותמונות על אושוויץ. עד היום איני סובלת ספרים בעלי כריכות אדומות..."

■ ■ ■

אבי שיכנע אותה לנסוע בכל זאת לגרמניה. „היכרתי גרמנים, שהפכו היום לידידי הטובים ביותר. אין לי שינאה לגרמנים. למה שתהיה לי? האנשים שאני מתחברת עימם לא קשורים בעבר הנאצי. הדור שאני חייה בקירבו, היה צעיר מדי. איני מאמינה שהם מסוגלים לחזור אי־פעם על פשעי אבותיהם. הם הרבה יותר חופשיים והגונים."

אחרי גירושיה עשתה אסתר דברים רבים, שעליהם לא העזה אף לחלום, לדבריה, בתקופת נישואיה. למשל: השליכה לפח את הפיאות הנוכריות הארוכות, שהיו במשך שנים הסמל המסחרי שלה. „החלטתי שהן מגבילות אותי. אינני רוצה יותר להיות מוגבלת. על־ידי שום דבר. על־ידי שום אדם. החלטתי לחשוף את שערי האמיתי, וזהו זה.

„שערותי עדינות ודקות מאוד, וקשה לסרק אותן. אני מניחה להן עכשיו לצמוח באופן חופשי, גם אם זה לא מודרני. עבר הזמן ששברתי לי את הראש על התסרוקת. יש לי דברים יותר חשובים בראש."

אסתר הישנה לבשה שמלות צרות מפאריס. אסתר החדשה מתלבשת בחופשיות, בבגדים שנועדו לנוחיות יותר מאשר ליופי. היא קונה אותם בלונדון, בישראל, בספרד — באשר היא. „אני לא רוצה," היא מכריזה בלהט, „בשום דבר שכובל אותי. חשוב לי יותר להרגיש את עצמי חופשייה, מאשר אלגנטית."

■ ■ ■

אבן, אסתר החדשה השתחררה מהרבה דברים שהיו צרים עליה.

„היה לנו רק חשבון אחד בבנק: החשבון של אבי. לא היתה לי אפילו הזכות להוציא משם כסף. גם כשהרווחתי הרבה יותר מאבי, כפי שזה קרה רוב הזמן.

„כיום זה נראה לי ממש מצחיק, כשאומרים: ,לאסתר אין יחס לכסף.' הרי לא היה לי כסף. בעלי שילם את כל החשבונות, מפני שהוא היה השליט היחידי על הכסף."

כאשר התגלו הבקיעים הראשונים בנישואין, עמדה אסתר על כך שתקבל ייפוי־כוח להשתמש בכסף המשותף. „בעת הגירושין, חילקנו את הכל שווה בשווה."

כיום עובדת אסתר פחות, לוקחת לעצמה חופשות ארוכות, וגם מרוויחה פחות. אך אין פירוש הדבר שהיא בזה לכסף. היא מעריכה אותו וזקוקה לו. „הרבה כסף: אני מוציאה אותו על משפחתי וידידי. מובן מאליו שאני תומכת באמי. קניתי לה בית בחיפה, ואני נותנת גם מתנות בקביעות לחמשת אחי ואחיותי. אני לא יכולה לחיות בלי לתת מתנות לאנשים שאני אוהבת." כיום, מתעופפת אסתר בין לונדון, מינכן, ותל־אביב, שבה היא מחזיקה דירה בת חדר יחיד. אולם לרוב היא חיה בלונדון, ברובע העשיר ביותר, מייפייר. אבי עופרים אמנם הציע לה כמה פעמים, לדבריה, לחזור לעבוד עימו, אולם היא סירבה. היא מרוצה מעדי סמל, אמרגנה וידידה הישראלי, הנחשב משום מה באירופה לבריטי.

אסתר זקוקה לבני־אדם. היא אינה סובלת להיות לבד. „אבל אני ברנית. כשאיני מוצאת קשר אל מישהו, אני נסגרת כמו צדף. תמיד הייתי ביישנית. אולי זה בגלל החינוך השמרני והחמור שקיבלתי בבית."

הצדף נפתח, מסתבר, בפאריס הרחוקה. כאשר תגיע אסתר לארץ, להופעותיה המסורתיות ביום העצמאות, אפשר יהיה לראות איך זה השפיע עליה.

(המשך מעמוד 14)

ליח לעורר מתרדמה פוליטית, חברים רבים בסניפים.

כתב השבוע בקול העם, יהודה שיוביץ: „בלתי־מספיקה ולא משכנעת הקביעה המודגשת, שאנו באופוזיציה שמאלית לממשלה... משום כך אין לקבל את הפיסקה (של הרוב) הקובעת כי גם בממשלה הנוכחית בלי גח"ל יש ויש מעדיפי שטחים על השלום. תיאור כזה רק מערפל את ראיית המצב. הנכון הוא שגם עתה, אחרי פרישת גח"ל, הכוחות הקובעים בממשלה והמוציאים לפועל את מדיניותה, הם במירב המיקרים כוחות תאבי־סיפוח."

30 שנים. בתוך הוויכוח הרעיוני משתרבבת מפעם לפעם גם נימה אישית מאוד. כך, למשל, כתב ח"כ שמואל מיקוניס להארץ, במיכתב נרגש, כי הוא לא יפרוש ממק"י כי מק"י ומיקוניס הם אחד," וזאת „יודעים גם בחו"ל."

חבר אחר של המיעוט במיפלגה, מי שהיה במשך שנים רבות פעיל מרכזי בה, אליעזר פיילר שילב במאמרו וידוי אישי: „פעלתי במיפלגתנו יותר משלושים שנה. עזרתי ביצירת מסד רעיוני, המשלב אהבת העם והמולדת עם שאיפה עזה לסוציאליזם מתוקן ולסולידריות בינלאומית אמיתית. הקדשתי לה את מיטב שנותי, לא כדי לתת יד להתפתחות שהיא בעיני חמורה מאוד."

חינוך

משפט שלמה

כתב־האישום שהוגש לבית־משפט השלום בתל־אביב נגד דני אמיתי (45), פקיד בבנק דיסקונט, נאמר:

„הנאשם, בהיותו אביהם של הילדים — עופר, בן 10, וחנה, בת שמונה, אשר טרם

כרמל גם לפשרה, כדרכו. הוא החליט שעופר יעבור ללמוד בבית־הספר ברנר — בהתאם לדרישת מחלקת החינוך של עיריית הרצליה, ואילו חנה תמשיך ללמוד כמקודם, בבית־הספר לב־טוב.

אמיתי קיבל את הצעת הפשרה. בנו עופר החל לומד בבית־הספר ברנר. אך כשבאה חנה לבית־הספר לב־טוב — לא היה המנהל מוכן לקבל אותה לכיתתה.

התוצאה: בגלל כעסו של המנהל על אביה, ממשיכה חנה שלא ללמוד החודש השמיני.

עופר, לעומת זאת, לומד אמנם — אך חייב לכתת את רגליו, פעמיים ביום, למרחקים.

גם כן בגלל אותו כעס.

משפט

מה עשתה החיילת בחדר הבודד?

יהושע לוי, נסע בסוף השבוע במכוניתו, כשבדרך פגש חיילת שביקשה טרמפ. כאשר עצר לה, לא חשב הנהג הצעיר שהוא עלול לבלות את חול־המועד בבית־המעצר באבו־כביר, כתוצאה מאדיבותו.

מעשה מגונה. אחרי נסיעה קצרה, סוכם בין הנהג והטרמפיסטית לבקר בחדר בודד בשכונת שפירא. על נסיבות הביקור, סיפר לאחר מעשה רס"ר דויד חג'אני, ממישטרת חולון, בפני שופט־השלום זאב לוטן, ביום הראשון השבוע:

„החיילת, בת ה־19 התלוננה במישטרה, לאחר שיצאה מהחדר, כי לוי יהושע עשה בה מעשה מגונה, באיומים ומכות."

„מה יש לך להגיד?" שאל השופט את לוי.

יהושע קם: „היא נכנסה איתי לחדר הבודד בהסכמתה."

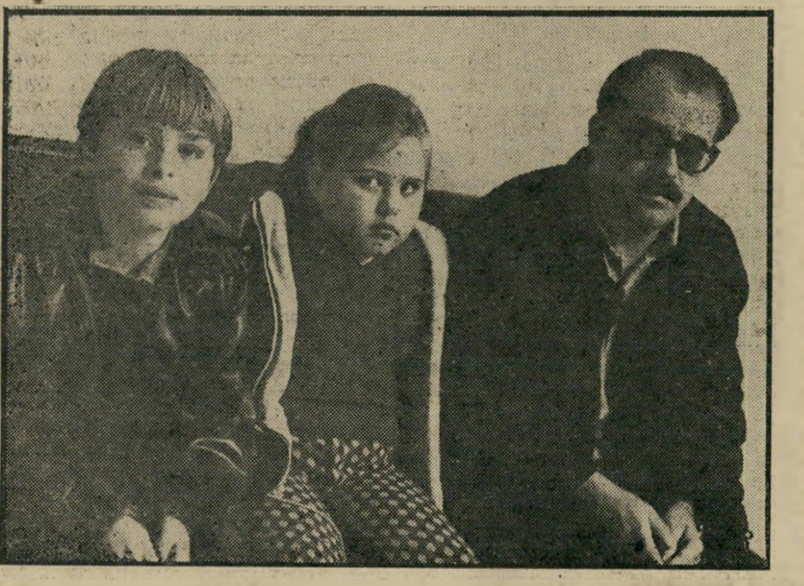

דני אמיתי, חנה ועופר
בודד במאבק

השלימו את החינוך היסודי, והם בגיל חינוך חובה — לא דאג לכך שהילדים ילמדו באופן מסודר בשנות הלימודים 70—71 ו־72—71 בבית־ספר ברנר או בן־צבי בהרצליה, שהם מוסדות לחינוך מוכר."

פיכסוך. האמת היא קצת אחרת. דני אמיתי רחוק מלהיות אב שחינוך ילדיו רחוק ממנו. משך שנים רבות היה פעיל, בבית־הספר לב־טוב שבאיזור מגוריו, כיו"ר ועד ההורים בבית־הספר.

זאת — עד שהסתכסך עם מנהל בית־הספר. התוצאה: המנהל דרש להעביר את ילדיו של אמיתי, שלמדו שם, לבית־ספר אחר, ברנר או בן־צבי, המרוחקים יותר.

השופט, לאחר ששמע על הפרשה מפי תובע המישטרה ומפי דני אמיתי, שהגן על עצמו ללא עורך־דין — החליט לזכות את אמיתי. הסיבה: לא הוכח כי בית־הספר נקט בכל האמצעים הדרושים על מנת שילדי אמיתי יבקרו בו.

פשרה. בנוסף לזיכוי, הגיע השופט

„האם זה נכון?" — שאל השופט את התובע המישטרתי.

„כן," השיב רס"ר חג'אני. „היא הסכימה להכנס לחדר עם החשוד. אך הוא עשה איתה מעשה מגונה בכוח."

בתולה. שוב שאל השופט: „מה היה לחיילת לעשות בתוך החדר בבית בודד?"

„היא נכנסה לשם עם החשוד בחצי הסכמה," הסביר רס"ר חג'אני. „אבל אחר־כך — התנגדה."

„אני מודה שרציתי לשכב איתה. אבל היא גם כן רצתה. לכן הגענו לחדר," הסביר לוי.

ציין התובע המישטרתי: „כבוד השופט, הבחורה לא היתה אף פעם קודם עם גבר. היא בתולה."

למרות זאת, לא היה לשופט ברור מדוע נכנסה החיילת לחדר הבודד.

מה שלא הפריע לו להאריך את מעצרו של יהושע לוי בשבעה ימים, להמשך החקירה.

מס' 1

מס' 2

30 שנה אחרי

שנשא את חנה'לה

התחתן יוסי ידין

עם גיורת בווינה

מס' 3

גב' ידין השלישית

כיפה על הראש יוסי ידין, חבוש כיפה (לרגל נישואיו) ועטור זקן (לרגל הופעתו ב„זורבה היווני"), בפתח בית־הכנסת הווינאי, מקבל את פני האורחים שבאו לטקס נישואיו שם, ביום השני שעבר. על דלת בית־הכנסת: רשימת האירועים המתוכננים במוסד לאותו שבוע.

טבעת על האצבע יוסי ידין עונד את הטבעת לאשתו השלישית, רות, שהתגיירה לרגל נישואיה לו, בעת הטקס בבית־הכנסת בווינה. יוסי לבוש ההדר שולח ברעייתו החדשה מבט אוהב, בעוד היא, לבושת חצאית פסיכודילית וחולצה לבנה אוורירית, מתבוננת, ברצינות חגיגית, בסמל מעמדה החדש. בחזית התמונה, גבו למצלמה: כבוד הרב.

כשלושים שנה לאחר שהתחתן עם אשתו הראשונה, התחתן בשבוע שעבר יוסי ידין פעם נוספת — השלישית במניין. הפעם, הוא עשה זאת עם רותי. ביום השני האחרון, בבית־הכנסת של וינה, באו יוסי ורותי בברית־הנישואין. במזל־טוב.

ליוסי, היה זה מעמד מוכר. לרותי, היה הכל חדש. לא רק טקס הנישואין, אלא גם שמה ודתה. עד לפני תקופה קצרה, היתה רותי ידין צעירה אוסטרית נוצריה מן המניין בשם הדי דובסקי. היא הפכה לרותי, ליהודיה, ולגברת ידין — בעקבות פגישתה עם יוסי.

הצעירה הווינאית בת העשרים ומשהו פגשה את השחקן היהודי בן החמישים ומשהו כאשר זה בא לווינה לככב בזורבה היווני לפני למעלה משנה. היא התאהבה בו כמו שאפשר להתאהב רק בגיל כזה — ורק בגבר כזה.

זורבה היהודי התאהב בחזרה.

כשהרומן נמשך, החליט יוסי שזה יהיה רציני. שהדי תהיה גברת ידין מס' 3.

■ ■ ■

את גברת ידין מספר 1 הכיר יוסי ידין בתקופת מלחמת העולם השנייה. שמה היה חנה מרון, וכמותו, היתה גם היא שחקנית צעירה בלהקה הצבאית אנזה, בה שירתו שניהם בסגרת התנדבותם לצבא הבריטי.

המלחמה נסתיימה, ויוסי ידין ואשתו הפכו שניהם לשחקנים ידועים. נישואיו של הזוג המפורסם החזיקו מעמד כשש שנים. אך כבר לפני הסיום הרשמי היה ברור לידידיהם שהסיום יבוא. הבקיעים הפנימיים נראו גם בחוץ.

את אשתו השנייה, שושנה, הכיר יוסי גם כן בתיאטרון. אלמנת טייס ואם לילדה, עבדה שושנה כציירת־תלבושות בתיאטרון. הכוכב המפורסם התאהב בה.

■ ■ ■

גם נישואיו עם שושנה החזיקו מעמד זמן רב. הוא אימץ את ילדתה לבת, ניהל חיי משפחה מאושרים בווילה המשגעת שבנה בחוף מיכמורת.

מה שלא הפריע ליוסי לנהל, תוך כדי כך, רומן ממושך — אבל אפלטוני למהדרין, לדברי יודעי חן — עם אורנה פורת, שגם היא מצידה היתה נשואה, אותו זמן. עדיין נשואה, למעשה.

ואז, לפני כשנה, התייצב יוסי בבית, בחופשה מווינה, הציג בפני שושנה יפהפיה צעירה, שדיברה רק גרמנית: „זוהי הדי, בת של ידידים שלי בווינה," הסביר לאשתו. „הבאתי אותה לביקור בארץ."

זה היה הביקור הראשון. הדי התיידדה מאוד עם בתה של שושנה, שהיתה בת גילה בערך, והשתיים הפכו חברות.

כאשר חזר יוסי לווינה, להמשך הופעותיו בזורבה, חזרה כמובן גם בת הידידים איתו. זמן קצר לאחר מכן, החלו מגיעות מווינה השמועות הראשונות על רומן בין השניים.

שושנה, שהיתה רגילה לשמועות כאלה, בייחוד בעולם התיאטרון, התעלמה מהן. ביחוד כאשר יוסי חזר ארצה לביקור שני, והכחיש את השמועות בתוקף.

הוא גילה לשושנה את האמת רק בביקורו השלישי, ביקש גט. שושנה הנדהמת סירבה. יוסי סירב לקבל את הסירוב. החל עובד בארץ על הצגת ללא דמעות, בעוד הדי לומדת לקראת הגיור שלה. יוסי והדי עברו לגור בווילה, שושנה עברה דירה.

שושנה קיבלה את הידיעה כמהלומה, לא התגברה גם כאשר הבינה שאין ברירה.

למרות זאת, הסכימה לתת את הגט, נשארה לגור בודדה בווילה במיכמורת. כאשר יחזרו יוסי ורות ידין ארצה, בעוד כחודשיים הם יעברו להתגורר בווילה החדשה שבנה יוסי לאשתו החדשה.

במדינה

דיעות

יהודי, הומו, משורר, בודהיסט

הפסטיבל לאמנות מתקיים מדי שנה באדלאיד, אוסטרליה. השנה השתתף בו המשורר האמריקאי־יהודי אלן גינצברג. בתום הפסטיבל הגיע לסידניי, להופעה חד־פעמית. שם פגשה בו כתבת העולם הזה פעמיים, לראשונה במסיבת עתונאים בחדר האח״ם בנמל־התעופה, ואחר־כך באופן פרטי יותר בחדרו בבית המלון.

מדווחת הכתבת, יפה גרייצר:

שאלה: איך אתה מגדיר את עצמך, אלן גינצברג?

תשובה: (סבר פנים רציני, קול מופנם) אני משורר־הומוסכסואל, או בודהיסט־יהודי.

שאלה: אתה בן 45 בערך, וכתבת שירה למעלה מ־20 שנה. למה לדעתך נמשך אליך הדור הצעיר?

תשובה: אולי מפני ששירה היא דיוקן מדוייק של מצפון, של תוך הנפש, תפילה פותחת מוח, ולאנשים מבוגרים בדרך כלל אין אומץ להתוודות או לקרוא וידויים. ואולי מפני שאני מסנגר על האדם, עומד לצידו.

שאלה: מה יחסך לישראל?

תשובה: הייתי בישראל פעם אחת, לפני כ־10 שנים, בעיקר בשביל לפגוש במרטין בובר ז״ל ופרופ׳ גרשום שלום בגלל העניין שיש לי בלימודי המיסטיקה של היהדות, קבלה.

ישבתי בישראל שלושה חודשים. חלק מזמן זה ביליתי בצפת בלימודים, וגם כיום

משורר גינצברג*
היפי נירדף יותר מיהודי

אני לומד את ספר הזוהר באנגלית.

יחסי לישראל הוא מאוד כיחסי לארצות אחרות. הסתובבתי בעולם (בין השאר: הודו, ויאט־נאם, יפאן, רוב אפריקה, צ׳ילי, בוליביה, פרו, קובה, רוסיה, צ׳כוסלובקיה ועוד). יש לי אותה סימפטיה לערבי המעשן חשיש כמו ליהודי המעשן (בחיוך של מי שערך נסיונות ו„מסעות״ בל.ס.ד., והשפעתו על משוררים ויוצרים אחרים עם ד״ר טימותי לירי — באוניברסיטת קמברידג׳ ב־1961 ולפני כן ב־1953 עם אלדוס הקסליי בקליפורניה, נסיונות במסקאלין.)

כשמדובר בדעתי על המדיניות הישראלית איני חושב שזו זכותי לתת עצות (בהתחמקות) — (אחרי לחץ מצידי:) הישראלים נהגו כנאצים, כשעודדו ותמכו במדיניות של ארצות־הברית במלחמת ויאט־נאם.

שאלה: איך אתה מרגיש כיהודי בארצות־הברית ובכלל?

תשובה: על אף כל מה שנאמר, נוח יותר להיות יהודי באמריקה מאשר להיות היפי. איני מאמין בקיומו של קשר מיסטי בין יהודי בתפוצה ובין ישראל. איני מרגיש אותו. אני יודע שמצפים ממני שארגיש כך. אך זוהי סחטנות על בסיס רגשות. יש לי עניין רב ברדיקאל־האנרכיסטי היהודי.

הומו בגלוי. כידוע, אלן גינצברג, הלוחם במשך שנים להפוך את השימוש

(המשך בעמוד 30)

* משיב לשאלות הכתבת, יפה גרייצר.

סיפורו של נער בן 17 שבילה שנתיים מחיין בכלא תל־מונד:

„חתכתי את הידיים בשביל לראות אנשים!

עד שהגעתי לתל־מונד לא נראיתי ככה. הייתי בריא. זה האוכל של תל־מונד שעשה לי צורה של מת.

איזה אוכל שהיו נותנים שם! זבל לא אוכל. היו שלוש ארוחות ביום. ארוחת בוקר בשש — לחם עם קצת מרגרינה וקצת גבינה לבנה ועם מימרח שוקולד, שהסוהרים היו מכינים לבד. אף אסיר לא היה נוגע בזה.

בצהריים היו נותנים לנו קציצות בשר. ככה קראו לזה. אבל זה היה יותר לחם משבשר. על זה שמו תפוחי־אדמה. לפעמים היה לנו מזל. אם בא איזה אורח מבחוץ. היו מכינים לנו לכבוד זה עוף לצהריים. לפחות הרווחנו משהו מהביקורים האלה. ארוחת ערב נתנו בשש וזהו. עד למחרת בבוקר לא קיבלנו כלום.

אבל זה עוד כלום. כמה שהאוכל היה רע וכמה שהיה קצת, גם לא הגיע אלינו הכל. כשהיה מגיע זמן האוכל היו יוצאים מכל מחלקה ארבעה אסירים להביא את האוכל ולחלק אותו בתאים. עד שהיו מגיעים, לא היה נשאר כלום. כשהבן־אדם רעב הוא לא חושב על החברים שלו. כשהתלוננתי על זה לפני הסוהר, הוא קרא לי מלשין בפנים של כל האסירים. איזה מכות קיבלתי מהם אחר־כך.

■ ■ ■

ירדתי לפשע לפני שמונה שנים. אחרי שאבא שלי מת. פעם ראשונה נכנסתי לכלא על ארנק שסחבתי לאשה אחת. קיבלתי על זה שש־עשרה חודש. בתקופה ההיא היו החמרות בעניין הזה כי היו הרבה מקרים. הייתי אז בן שש־עשרה וחצי בערך.

אבל בבית־הסוהר לא היה איכפת להם שאני צעיר. היו מרביצים לי מכות. לא בשביל החינוך. רק בשביל שהסוהר יוכל להוציא את העצבים שלו.

פעם התלוננתי לסוהר שנשארתי בלי בגדים. גנבו לי אותם. אז הוא סידר לי ארון ומנעול. חזרתי מהעבודה ולא מצאתי כלום בארון. פרצו את המנעול ולקחו את מה שהיה. שאלתי את הסוהר: בשביל מה אתה פה? איך אתה רוצה שאני אלך לביקור, בבגדי־עבודה? הייתי מרוגז, והתחצפתי אליו. אז כשחזרתי מהביקור, הוא הכניס אותי לחדר חיפושים, הכניס לי מכות רצח וסגר אותי שעתים עם הידיים קשורות למעלה.

היו נותנים לי זריקות בשביל להרגיע אותי. הייתי מתחנן לפניהם, אומר להם: תראו אני צעיר מדי בשביל הדברים האלה. לא עזר. אחרי שהיו תוקעים לי את הזריקות האלה הייתי יושן כמו מת. לא אוכל, לא חי, לא מרגיש כלום. חשבתי שאני יצא משוגע מהזריקות האלה.

■ ■ ■

שנה שעברה ביום השואה החליטו לשרוף את הבית־סוהר. התחילו בזה החברה מהחצר אלה שיש להם יותר חופשיות. הם הדליקו את המזרונים שלהם. אחריהם הדליקו גם בצינוק וגם באגף 12. הכל היה מלא עשן. האסירים בעצמם התחילו להחנק. באו מנהל בית־הכלא, אלברט חיות, עם קצין־הבטחון, העמידו אותם ליד הקיר, ונתנו להם מכות. השאירו אותם בתאים עם העשן עד שכיבו את האש. למחרת שמו את אלה מהחצר בצינוק.

זה השעמום שמכניס כאלה רעיונות בראש. גם הבריחות באות משעמום. רע, ויש הרבה זמן לחשוב על בריחות. הנה מיכאל מחפוד, שהיה שפוט שלוש ורבע שנים על פריצות, עד היום הוא בחוץ. הבריחה שלו ושל שמעון פדידא היתה עוד בזמן שלי. איך הם ברחו? חברה שבאו לבקר הגניבו להם שתי מסוריות בתוך חבילות־וופלה. שבוע שלם הם ניסרו את הסורגים. ביום של הבריחה הם חיכו שהסוהר שהסתובב בחוץ הלך לשתות קפה, הוציאו את הסורגים, וברחו. סוהר אחר שירד ממגדל שש ראה את הצל שלהם על הגג. הוא ירה עליהם. אבל לסוהרים אסור לירות על אנשים. רק באוויר. תיכף באו שאר הסוהרים. תפסו את פדידא, אבל מחפוד הצליח לברוח.

הייתי חותך את הידיים שלי בכלא. הנה, הכל מלא צלקות. הרבה עושים את זה בכלא. אנשים חותכים בידיים, חותכים בבטן. חושבים אולי יעבירו אותם לבית־סוהר אחר, יותר טוב. אבל זה עוזר רק לפעמים. בדרך כלל היו לוקחים אותנו לבית־חולים בעיר, תופרים ותיכף מחזירים לכלא. רק לנסוע היה תענוג. רואים בחורות, רואים אנשים.

■ ■ ■

יש הרבה הומואים בכלא. האסירים הגדולים עושים לקטנים. היה פעם אסיר אחד שאהב את זה. הכניסו אותו לחדר עם עוד עשרים וארבעה איש. וכולם עלו עליו אותו לילה. והסוהר רואה את כל זה וצוחק.

יש בתל־מונד צעירים בני ארבע־עשרה, קיבלו רק חודשיים־שלושה. מה שהגדולים עושים להם! למה לא מפרידים ביניהם? כשמגיע צעיר, המבוגרים מאיימים עליו בסכינים או במכות. סותמים לו הפה. איך הוא יצעק? הוא יכול להתלונן אחר־כך. אבל מה יצא לו מזה? הכבוד שלו הלך.

לפני שהשתחררתי עשו אותי נאמן. הייתי עובד בתור רץ. זה לעשות שליחויות בשביל ההנהלה, לתת להם קפה וזה. עבודה טובה דווקא. אפשר לגנוב אוכל מהמטבח, לדבר בטלפון אם לא רואים. הייתי רואה הכל ושומע. ראיתי איך עושים הכנות לפני שבא איזה ביקור של מישהו חשוב לכלא. היו מנקים הכל מלמעלה, מוציאים האסירים שלא ילכלכו ולא נותנים להם להיכנס. רק אחרי שנגמר הביקור היו מחזירים אותם. ואחרי זה עוד כותבים בעיתונים כמה שטוב ונקי בתל־מונד. שיבואו פעם בלי הודעה ויראו מה זה.

עכשיו שיצאתי בחוץ, גם כן קשה להסתדר. אין עזרה, אין הדרכה אני מרגיש ברחובות כמו בבית־סוהר. הלכתי לוועד לשיקום האסיר. נתנו לי 250 ל״י בשביל לשכור חדר וסידרו לי עבודה במאפיה. עבדתי שם כמה זמן. יום אחד בעל המאפיה אמר לי לעבוד עם שרוולים מקופלים. לא רציתי. הוא התעקש. קיפלתי. ראה את הכתובות־קעקע והצלקות על הידיים שלי ואמר: „אתה גנב. אני לא רוצה אותך אצלי.״

הייתי צריך ללכת.

במדינה

(המשך בעמוד 29)
בסמים באמריקה לחוקי, נאסר ביחד עם ד"ר בנימין ספוק ב־1967 בניו־יורק, בהפגנות נגד המלחמה בוויאט־נאם. ב־1969 ישב במישפט שיקגו המפורסם ושר לשופט ולחבר־המושבעים את המנטרה, הקדושה לבודהיסטים ולהינדו „אום".

ומאז הגיע לאוסטראליה, מילא 39 עמודים כתובים במחברת שירים, לה הוא קורא ליריקה של המוח, בה מצאתי, בין השאר, מיספר תרגומים לאנגלית של שירים אותם למד מהילידים האוסטראליים. שירים אלה הם ראשוניים, מקוריים, שירים שלא נכתבו מעולם מפני שליליד האוסטראלי אין שפה כתובה, והם הועברו באופן מסורתי כתורה שבעל־פה מדור לדור. שירה יוצאת מן הכלל ותודה לאל לא מצונזרת. ואילו חלק משירתו של גינצברג עצמו נחשבת באוסטראליה השמרנית, עם חוקי הצנזורה הויקטוריאניים, לפורנוגראפיה, ואינה מותרת למכירה. בין השאר שירו המפורסם יללה.

שאלה: ספר לי על אלן גינצברג ההומו.

תשובה: תמיד הייתי אדם גלוי, ומעולם לא הייתי הומו במחתרת.

ב־1945 פירסמתי לראשונה קובץ שירי־אהבה, בו הבעתי זאת בגלוי. לפני שנתיים התפרסמה סידרת מאמרים בטיים ובשבועונים אחרים, בהם הודו בפומבי ב„חטאם" הומוסכסואלים, שהיו אנשים מפורסמים בשטחים שונים של החברה. כתגובה על־כך הגיעו מיכתבים רבים לעיתונים, בהם מודים אנשים בפומבי ב„עוונם". לגבי, הדבר לא שינה מאומה, אני תמיד הייתי הומו גלוי.

כשנפרדנו, אמרתי „שלום" ובעברית. אלן ענה ב„של־אום" כשהוא מפריד את המילה לשניים, כנאה לבודהיסט־יהודי.

פשעים

בעל על־תנאי

„אני לא יודע ממי, אני לא יודע מאיפה, אבל מישהו מוכרח לתת לי את הצ'אנס האחרון, אחרת זה הסוף שלי." זה הסוף. ההתחלה היתה לפני 10 שנים, כאשר ג'ק ברכה בן ה־13 עמד עם חבורת ילדינו בני גילו ליד גשר־הרכבת שעל הירקון ויידה אבנים בקטר שהגיע מחיפה.

„מכל האבנים שזרקו כולם," מספר ברכה, „פגעה דווקא האבן שלי." מאז זה הפך להרגל של קבע. מכולם תמיד דווקא ג'קי. „כשהייתי בא לאבא שלי ואומר לו: אבא תן כמה גרושים לביזבוז, היה מחטיף לי סטירה ואומר לי להסתלק מהעיניים שלו. כשהחלטתי לדאוג בעצמי שיהיו לי כמה גרושים בכיס כמו לכל הילדים, המישטרה שמה עלי את היד."

עם המישטרה באו המוסדות לעבריינים צעירים. את השנתיים הראשונות בילה ג'ק ברכה במוסד בירושלים. משם נדד למוסד העבריינים מצפה־ים והמשיך לכפר־העבודה שליד תל־מונד.

„לקחתי את החוק בזילזול," ממשיך ג'קי בגילגול קורותיו, „עד שלפני שנה וחצי תפשו אותי על חם בפריצה, והשופט הכניס לי שנתיים וחצי בית־סוהר על תנאי לשלוש שנים."

עבריין ברכה
„אני לא יכול בלי אשתי"

„חטפתי שוק. פעם ראשונה שתפסתי שאני באמת הולך בדרך לבית־סוהר." וכמו בכל האגדות מצא ג'קי כי זה הרגע המתאים ביותר לשוב למוטב. אלא שאגדות לחוד ומציאות לחוד. לפני שלושה וחצי חודשים ביצע ג'קי פריצה לחנות לצורכי חשמל ונתפס על־ידי המישטרה.

„ישבתי 15 יום במעצר ואמרתי לחוקרים את כל מה שהם רצו לדעת. ביקשתי מהם רק דבר אחד: תנו לי צ'אנס. תדברו עם השופט, תגידו לתובע, אני מודה בהכל, אני מתחרט, אני יעשה כל מה שתרצו, רק אל תכניסו אותי לבית־סוהר."

לג'קי יש סיבה יוצאת מן הכלל לרצונו העז להשאר חופשי. „האשה שלי. אני התחתנתי רק לפני שנה. אם אני נכנס עכשיו לבית־סוהר אשתי גומרת איתי וזה גמר. אם אני מאבד את האשה שלי לא נשאר מה לעשות חוץ מלהתאבד. אני מת עליה. אני לא יכול לחיות בלעדיה."

הוא מוכן לכל: „שימו עלי בלש 24 שעות רצוף, תעקבו אחרי, תבדקו אותי, רק תשאירו אותי בחוץ בשביל אשתי."

סטודנטים

האם אסור לסטודנט להשתין?

הסטוד־ביטאון החיפני פוסט מורטם, ממשיך לחדש הפתעות לבקרים. בידיעה שפורסמה בגיליוננו האחרון, מסופר כי באמצע בחינה להיסטוריה ביקש אחד הסטודנטים לצאת דחופות לשרותים. להפתעתו, קבעה אחת משתי המשגיחות:

„בשום אופן לא!"

הסטודנט המתאפק זעם ואמר לה: „זאת חוצפה לענות תשובה כזאת. אם את לא מסכימה, אני קם ויוצא. מי נתן לך הוראה בלתי אנושית כזאת?"

המשגיחה התייעצה עם חברתה ולבסוף הוחלט כי הסטודנט יוכל לצאת לשרותים תוך ליווי צמוד של המשגיחה המבוגרת מבין השתיים. וכך היה. המשגיחה ליוותה את הסטודנט עד לפתח בית־השימוש, חיכתה לו שם עד שגמר את צרכיו, וחזרה איתו יחד לבחינה.

מסכמת הכתבה: „האם קיימת הוראה האוסרת על סטודנט לצאת בעת בחינה לשרותים? ואם כן, מי אחראי לאיוולת זו?"

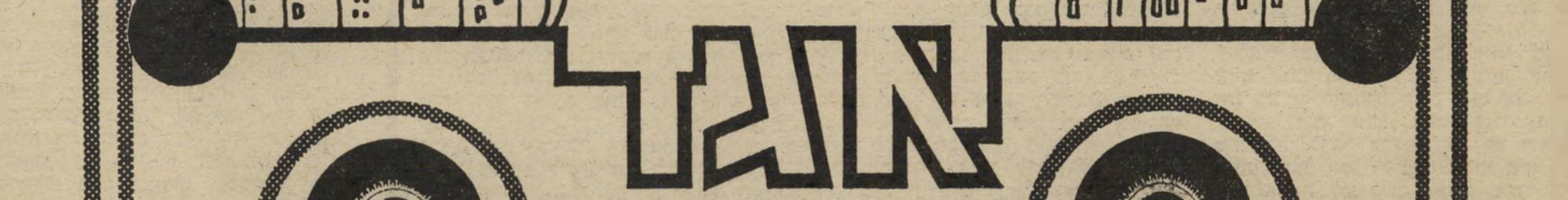

קולנוע

ישראל

בירכת הגומל

שני בתי קולנוע חדשים בתוך שבוע אחד — זה הישג לא רע כלל וכלל לעיר תל־אביב. אמנם, אף אחד מן השניים אינו ממש חדש, אבל איך שלא יהיה, על חידוש הצגת סרטים בין כותליהם צריך לברך בירכת הגומל בעידן הטלוויזיה.

ירון, שהחליף בעלים ושם, ונקרא היום קריטריון ויתר על כמות די גדולה של מושבים באולם, כדי להכשיר אותו חלקית לאפשרות של צילום תוכניות טלוויזיה בתוכו, במשך היום, ואילו בערב יגנסה המקום לשמש במה לקולנוע ולתיאטרון מתקדם. הלוואי.

אוריון החליף אף הוא בעלים ושם, ותחת הכינוי אורלי הוא מצטרף לאימפריה הקולנועית הצומחת והולכת של סרטי נוח — מנחם גולן ויורם גלובוס. אבל כאן השינויים מרחיקי־לכת הרבה יותר מאשר במיקרה הקודם.

מי שזוכר את אוריון כאולם דמוי־אורווה, שמכונותיו מזייפות בקביעות את המוסיקה והבריונים מטיילים בו להנאתם, מהתחלת הסרט ועד לסופו, מפצחים גרעינים ומנופפים אגרופים ובקבוקים, מי שזוכר כל אלה וסבל מהם, יופתע בוודאי לטובה למראה האולם החדש.

הכניסה הורחבה, אולם ההמתנה שופץ, סודר וקושט בצורה נאה, שטיח מכסה את ריצפת האולם עצמו, מושבים מרופדים החליפו את הכיסאות החורקים, ומי שיושב לפניך אינו מסתיר כמו בימים הטובים. הקירות נצבעו, מכונות־ההקרנה שופצו (אולי אפילו הוחלפו).

עכשיו נותר רק לראות מה ייעשה כדי לשמור עליו בצורה זו.

אשה קטנה גדולה

אני אוהב אותך, רוזה (אורלי, תל־אביב, ישראל) — הסיפור יוצא מן הכלל: צעירה מתאלמנת, בסוף המאה שעברה, בהיותה בת 21, מגדלת בביתה את גיסה, הצעיר ממנה בעשר שנים, לו היא חייבת להינשא לפי חוקי היהדות, כאשר יגיע לבגרות. אולם היא מסרבת להיות אשתו רק מתוך כפיית החוק, ודורשת את זכויותיה כבת־חורין.

הסרט של משה מזרחי, המבוסס על סיפור חייה האמיתי של סבתו, אשה ירושלמית מופלאה שנפטרה בגיל מופלג של מאה שנה ויותר, מזכיר בהתחלה את „איש קטן גדול": מיכל בת אדם (רוזה), באיפור של קשישה שנראה יותר כמסיכת־פורים מאשר קמטי־זיקנה, מטיילת בירושלים בחברת נינה, העתק מדוייק לחתן שגידלה אי־אז בביתה, ונזכרת בנעוריה. מכאן, קפיצות בזמן, מעברים בין רוזה הישישה לרוזה צעירה, קפיצות ומעברים שאינם אמנם חיוניים לסרט מבחינה דרמתית, אבל מוסיפים, כנראה, לדעת הבמאי, מימד ציורי לסיפור.

ירושלים של סוף המאה שעברה, מינהגי העדה הספרדית בה, ההווי וצורת־החיים של אז, משוחזרים באהבה רבה, אם כי קשה להתאקלם בדיאלוגים המתנהלים, חליפות, בשפות מליצות ובשפת רחוב, ולא תמיד בהתאם לתקופה.

הנפשות הפועלות, גם הן נראות כמתלבטות במלל שהעמיסו על כתיפיהן, ואינן יודעות בדיוק איך להתגבר עליו. משה מזרחי, הבמאי, התקשה כנראה בהדרכת השחקנים, אחרת קשה להבין כיצד גלשו אנשים מחוננים כאלישבע מיכאלי (חותנתה של רוזה) או אבנר חזקיהו (רב השכונה) אל גבולות הפארודיה (ובמיקרה של מיכאלי, פארודיה שאינה מעודנת כלל). פניה הרגישים של לבנה פינקלשטיין מלאים הבעה, אבל הרעיון להפוך אותה לערביה הבקיאה במינהגי עולם, הוא מוזר ובלתי־מתאים.

עיקר הכישלון בשתי הדמויות הראשיות, שעל התפתחות היחסים הרגשיים ביניהם נשען הסיפור כולו. מיכל בת אדם, בדמות רוזה, בולמת את עצמה עד כדי חוסר־הבעה, ואילו הילד, גבי אונטרמן, פשוט אינו יודע לשחק. הוא עושה מה שאומרים לו לעשות, אבל אינו יורד לרגע לעומק העניין.

רוזה הצעירה והגיס: מאובנים

צילומיו של אדם גרינברג יעוררו בוודאי התפעלות רבה. ירושלים, מבעד לעדשתו, מקסימה בכל שעות היום ובכל עונות השנה, במיוחד כאשר יורד עליה שלג. אולם מי שישים לב לפרטים יגלה, למשל, שסצינה אשר במרחק בינוני, נראית כאילו היא מתרחשת בחדר אפלולי, הופכת, עם התקרב המצלמה לפני הגיבורים, לשטופת אור זרקורים. ומה שנוגע לפני הגיבורים, המצלמה אינה מתייחסת אליהם באותה אהבה ורגישות שהיא מקדישה לנופים.

ובכל זאת, „אני אוהב אותך, רוזה", יכול להחשב לאחד המוצרים היותר מוצלחים של הקולנוע הישראלי (זאת מחמאה, זאת!). האווירה של ירושלים הישנה, הסיפור שאי־אפשר לנטרלו בשום אופן, כמה סצינות עשויות בכישרון, כזו המתארת את נשות ירושלים כשהן מנסות לרגום באבנים אשה בוגדנית, כמה זיקי כישרון במישחק, כמו הופעתו של יוסף שילוח כמחזר ביישן, טוב־לב וחסר־תקווה של רוזה, כל אלה ייזקפו בכל זאת לטובת הסרט. וזה כבר לא רע.

תלבושות

בעיות עם חזיות

המקשר של ג'וזף לוזי, אשר יוצג בקרוב בארץ, אינו רק סרט עטור־פרסים, אלא גם סרט אשר עורר התפעלות כללית בקהל הרחב, ואפילו זכה לרווחים נאים — וזה הישג נדיר למדי אצל לוזי.

הכל הסכימו שההישגים האומנותיים בו הם בלתי־רגילים, הכל פרט לכמה בריטים דקדקנים, המיטיבים לגלות את הקוצים הקטנים ביותר באליה.

הנה, למשל, מיכתב למערכת עיתון בריטי: „אני מליאת התפעלות מן הסרט של לוזי. אני חושבת שאלן בייטס וג'ולי קריסטי משחקים נפלא. הכל נהדר. אבל יש משהו שמפריע לי באופן מיוחד.

„כיצד זה יתכן שביצירה מושלמת כל־כך, תופיע העלמה קריסטי בחולצה שקופה, שמתחתה חזייה מודרנית לגמרי? הרי הסרט מתרחש בימי המלכה ויקטוריה, וחזייה בת זמננו היא ממש עיוות של המציאות, המשוחזרת בדיוק רב כל־כך בסרט. האם אי־אפשר היה להקפיד בפרט חשוב כל־כך?"

ג'ודי קריסטי ב„המקשר"
מה היתה ויקטוריה אומרת?

אפריקה טובלת בדם

אפריקה אדיו (קריטריון, תל־אביב, איטליה) — הצנזורה הישראלית, שגילתה במשך השנים שהמדינות האפריקאיות אינן נימנות תמיד על „מדינות ידידותיות לנו," הסכימה סוף־סוף, לאשר להקרנה את סרטו זה של גואלטיארו („מונדו קאנה") ז'אקופטי, שהוסרט למעשה כאשר התעוררות היבשת השחורה היתה עדיין בעיצומה.

הוא מציג את מרחבי אפריקה כשטח־הפקר, בו מתרחשים מעשים איומים נגד האדם ונגד הטבע, והכל משום שהלבנים נטשו את הכושים, מבלי להעניק להם את אותו בסיס איתן ומוצק של ציוויליזציה אירופית שהיא חיונית כל־כך לעמים נעלים (כמו גרמניה, למשל, במלחמת־העולם השנייה).

ז'אקופטי, מומחה מאין כמוהו להנציח חלק מן האמת ולא את האמת כולה, מתעלם לרוב מכל בעיות התהוותן הפוליטית של המדינות החדשות באפריקה, ולעומת זאת מבכה את הג'ונגלים ההולכים לעולמם, את הברבריות של שבטי הבאטוטו, את הגיחוך שבמראה הכושיות הלובשות חזיות, ואת השמדתם התמונית של חיות־הבר.

ואם כי הוא מטיף נגד כל זה, נדמה כאילו הוא נהנה מאוד מכל מחזות־הזוועה הנקלטים במצלמתו. שוב ושוב רוצחים בפניה פילים, סוסי־יאור, איילות וזברות. כושים הורגים כושים, כושים הורגים ערבים, ולבנים הורגים כושים. בקיצור, אמבט דמים, שאולי לא נגרם על־ידי ז'אקופטי, אבל גרם לו, כנראה, תמיד נחת־רוח.

למי שיש לו קיבה חזקה במיוחד, ולמי שחיות ואנשים מבותרים הם בחזקת שעשוע קל לערב אביבי נעים, „אפריקה אדיו" הוא התבשיל עבורו. אבל הסרט אינו חדש, האידיאולוגיה צולעת וצבועה, והמציאות חלקית מאוד. אולי לא צריך לזלזל בסרט, אבל כדאי להשלים את הידיעות לפני שמסיקים מסקנות.

בני שבט הבאטוטו: רוצחים וחזיות

תדריך

תל־אביב

★★★★ **דקמרון** (סטודיו, איטליה) — בוקאצ'יו, בגירסתו המודרנית של הבמאי פיאר פאולו פאזוליני, ממשיך להצליף בשוטים ולהרגיז את הבורגנים. תחזקנה ידיו.

★★★ **הארי המזוהם** (אופיר, ארצות־הברית) — פישעון קשוח ומקפיא את הדם, מבויים בווירטואוזיות על־ידי דון סיגל, על שוטר היוצא לצוד רוצח מטורף כאילו היה זה אויבו האישי. מומלץ לבעלי עצבים חזקים.

★★★ **מילכוד 22** (אלנבי, ארצות־הברית) — אמנם רחוק מן הספר, אבל גם כך זוהי סאטירה מאקאברית חריפה נגד המימסד הצבאי ואוויליות המלחמה. מצולם היטב ומשוחק לעילא ולעילא על־ידי אלן ארקין, מרטין באלזם, אורסון וולס, באק הנרי ואחרים.

★★ **סיפור אחד של פשע** (צפון, איטליה) — חיקוי משעשע של תעלומת רצח נוסח אגאתה כריסטי, עם גאסטונה מושין בדמות שוטר כפרי, המסתיר מוח מבריק מאחורי חיצוניות שלומיאלית.

ירושלים

★★★ **הקשר הצרפתי** (אוריון, ארצות־הברית) — בלשים במשטרת ניו־יורק מגלים הברחת סמים מצרפת לארצות־הברית. מותחן מקצועי מרתק, המבוסס על פרשה שהיתה. בהשתתפות שני שוטרים מקוריים של מחלקת הסמים האמריקאית ועם השחקן המצויין ג'ין הקמן.

חיפה

★★ **יהלומים לנצח** (ארמון, אנגליה) — ג'יימס בונד מבדר יותר משהוא מותח, עם הרבה המצאות, צילומים מרהיבי־עין ושון קונרי בתפקיד הראשי.

★★★ **קוראים לי טרינטי** (עצמון, איטליה) — מערבון היתולי מלא גדוש מיבצעים אקרובטיים, ואפילו טיפת־דם אחת אינה נשפכת בו. להיט העונה.

27 במרס 1972

„הנני מבקש לדעת..."

מדור זה יכול לשקף, כמובן, רק חלק מפעילותנו הפרלמנטרית. המקום אינו מספיק כדי לספר על הכל.

הפעולות המקופחות ביותר במדור זה הן השאילתות. זוהי פעולה רצופה ושיטתית, שעליה מנצח אמנון זיכרוני. היא מקיפה את כל שטחי החיים, מהווה מלחמה על זכויות אזרחים ונגד שרירות ביורוקרטית.

השאילתות שלנו הפכו לשם־דבר בכנסת. הן בשל תוכנן המעשי, הן בשל המתרחש בעת מתן התשובה. הכוונה ל„שאלה הנוספת".

כל שר יודע שבעלותו על הדוכן כדי להשיב לשאילתה שלנו, אינו יכול להסתפק בקריאת החומר שהוכן לו בכתב על־ידי פקידיו, המגינים איש על רעהו. צפוייה לו כימעט תמיד שאלה נוספת על־פה — ואז יצטרך להשיב ללא הכנה.

התוצאה: כשעליו להשיב לשאלה שלנו, נאלץ השר להתכונן היטב מראש, לחקור אישית בעניין, להצטייד במידע הדרוש.

הנה כמה מן השאילתות, שעליהן ענו שרים בשבועיים האחרונים לפני צאת הכנסת לפגרה הקצרה:

רשיון לבנק תמורת הצבעה

בתשובה לשאילתה שלנו על נזקי המדינה בהתמוטטות „בנק אגודת ישראל", השיב סגן שר־האוצר שהנזק המשוער הוא בין 4 ל־6 מיליון ל"י.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: אדוני סגן־השר, בעיקבות התמוטטות **בנק אגודת־ישראל** פורסמו ידיעות בעתונות, כאילו עצם מתן הרשיון לבנק זה היה בניגוד לדעת **בנק ישראל**, ושהרשיון ניתן על פי דרישתו של שר־האוצר דאז, על פי שיקולים פוליטיים. האם יש בידי, כבוד סגן־השר לאשר ידיעות אלו?

סגן שר האוצר צבי דינשטין: לא ידועים לי פרטים אלה. השאלה אינה כלולה בגוף השאילתה. אני רק יודע שהבנק פעל על פי רשיון של **בנק ישראל.**

מה היו ההליכים שקדמו למתן הרשיון, אינני יודע. לא בדקתי אותם. על כל פנים, הבנק קיבל רשיון כדת וכדין.

אורי אבנרי: בעיקר „כדת".

רמי מעלה בהר־הכרמל

בעיקבות פנייה של דיירי רחוב פרוינד בהר־הכרמל, הגשנו שאילתה כדי לברר מדוע רוצים להפוך את רחוב־המגורים השקט הזה לעורק־תחבורה ארצי, במקום כבישים מתאימים יותר.

שר־הפנים השיב תשובה טכנית, ואמר שהדיון בוועדות עדיין לא נסתיים.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: האם מוכן כבוד השר לבדוק את טענת הדיירים, שאינטרסים פרטיים של אנשים רמי־מעלה בחיפה גרמו לקביעת התוואי בצורה כזאת?

שר הפנים יוסף בורג: אינני מוכן לענות על שאלה זו, באשר יש בה אינסינואציה והאשמה שאינני מוכן לקבל אותה על־ידי כך שאני עונה. אם יש לך טיעון כזה, תעלה אותו על הנייר. אתן לך כתובת איפה זה אפשרי. אבל אינני רוצה במובן זה, אפילו על־ידי תשובה שלילית, להיות שותף לאינסינואציה.

הסקה לילדים בבית־הספר

נושא הנוגע לרבים הוא חוסר החימום בבתי־הספר. אחרי שהתריע על כך הפרופרסור עזרה זוהר, שקבע כי התלמידים אינם יכולים להתרכז בלימודים בימי־החורף הקרים, השיב שר החינוך והתרבות תשובה ארוכה, על ועדות שהוקמו לבדיקת העניין, ועל תוכניות לטווח ארוך להתקנת חימום, בעיקר באזורים הקרים במיוחד.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: כבוד השר, מורות מסרו לי שגם בגוש דן יש ימים רבים בשנה, שבהם לימודים סדירים אינם אפשריים בגלל הקור.

מתי, לדעתך, יותקן חימום בבתי־הספר בגוש דן?

שר החינוך והתרבות יגאל אלון: לאחר שאקבל את התוכנית המושלמת, וייקבע סדר־עדיפויות, במגע הדוק עם הרשויות המקומיות, כרגיל, אוכל לתת תשובה מדוייקת יותר.

רוב הרשויות המקומיות באזור החוף הן מבוססות מבחינה כספית, ואינני רואה כל קושי בהתקנת חימום־עזר חלקי על ידיהם, בשבועות הקרים של החורף.

אולי בשלב מאוחר יותר, אם תינתן לי שאילתה מתאימה, אוכל להשיב ביתר דיוק.

חגורות נגד המוות בדרכים

לפעמים קורה שהשר מעוניין דווקא בשאלה נוספת, ומנצל אותה כדי לפנות אל הציבור. כך קרה כאשר השיב שמעון פרס לשאלה טכנית שלנו, על התקנים לחגורות־בטיחות במכוניות.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: אולי אני יכול לשאול את השר בהזדמנות זו אם נשקלת האפשרות לחייב נוסעים להשתמש בחגורות־בטיחות, לפחות בדרכים בין־עירוניות, לאור ריבוי המיקרים של תאונות קטלניות בגלל אי־השימוש בחגורות.

מה טעם בחגורות־בטיחות, אם אין משתמשים בהן?

שר־התחבורה שמעון פרס: אנחנו למדנו מארצות אחרות: רוב הארצות לא עשו זאת בבת אחת, משתי סיבות — (א) הציבור עצמו צריך להתרגל לרעיון. (ב) מערכת פיקוח צריכה לקום.

אבל נשקלת אפשרות לתת הקלות לאנשים אשר יחגרו חגורות. ביקשתי לבדוק את העניין, והוא נמצא עתה בתהליך בדיקה על־ידי היועצים המשפטיים: אדם שיצטרך לשלם קנס, אך בשעת העבירה היה חגור בחגורה, יופחת הקנס שיצטרך לשלם. אנו חושבים גם על דרכים אחרות, על־מנת לשכנע את ציבור הנוסעים להשתמש בחגורות.

אני רוצה לנצל הזדמנות זו של השאילתה ששאל חבר־הכנסת אבנרי, ולומר שהדבר העיקרי שאינו שנוי במחלוקת לגבי הורדת ההיפגעות בתאונות־דרכים, זה חגורות־הבטיחות. זה הדבר היחיד שנבדק בכל הארצות, וכל המומחים מאוחדים בדעה שדבר זה הכרחי וחיוני.

מישרד־התחבורה יאפשר לכל אדם הקונה מכונית מארצות־הברית להביא איתה חגורת־בטיחות אמריקאית, לפי תקן אמריקאי. מכונית שתובא מאירופה — עם חגורת־בטיחות לפי תקן אירופי. למכוניות ישראליות אנו מעבדים עכשיו תקן ישראלי.

גם לגבי העבר צריך לזכור שמתוך 300 אלף כלי־רכב המצויים בארץ, 200 אלף כלי־רכב הובאו אחרי 1967; כלומר — יש להם כבר חגורות־ביטחון אוריגינליות.

נעשה השנה את כל המאמצים כדי לשכנע את ציבור הנוסעים להשתמש בחגורות.

כולם בונים כבישים, ולכן...

שאילתה קצרה יכולה לחשוף עניין גדול, ואז היא מהווה מעין הצעה־לסדר־היום זוטא.

כזוהי השאילתה הבאה:

אל: שר העבודה (כאחראי על מע"ץ, מחלקת העבודות הציבוריות).

מאת: ח"כ אורי אבנרי.

(1) האם קיים בארץ תקן מחייב לתיכנון ובניית כבישים?

(2) איזה רשויות עוסקות בתיכנון, בבניית ובאחזקת כבישים?

(3) אם קיים תקן כזה — האם הוא נשמר על־ידי מחלקת עבודות ציבוריות, ועל־ידי כל הרשויות האחראיות לתיכנון, לבניית ולאחזקת כבישים?

האם קיים בארץ גוף עליון לתיכנון כבישים עירוניים ובין־עירוניים?

(4) אם קיים גוף כזה — האם יש לו סמכויות כפייה וביצוע לגבי הרשויות העוסקות בנושא זה?

תשובת שר־העבודה יוסף אלמוגי:

(1) מע"ץ מתכננת וסוללת כבישים בין־עירוניים, בהתאם לתקנים בין־לאומיים, המעודכנים מזמן לזמן לאור ההתפתחויות בעולם.

(2) לפי מיטב ידיעותינו עוסקות בתיכנון, בבניית כבישים ובאחזקתם, חוץ ממע"ץ, הרשויות המקומיות והאזוריות, מישרד־הביטחון, מישרד־השיכון, מוסדות ההתיישבות.

(3—4) התקן של מע"ץ נשמר על־ידו. לא ידוע לי לפי אילו תקנים מתכננות הרשויות האחרות, ובאיזו מידה הם נשמרים על־ידן. בכבישים בין־עירוניים מטפלת מע"ץ. בכבישים עירוניים מטפלים הרשויות המקומיות ומישרד השיכון. לא ידוע לי על „גוף עליון לתיכנון כבישים", אולם אנו מקיימים ועדת־היגוי מתאמת עם מישרד התחבורה.

אורי אבנרי: האם לא סבור כבוד השר שכדאי לרכז את כל פעולת הכבישים בארץ תחת גג אחד, במישרד העבודה?

שר־העבודה יוסף אלמוגי: כן, אני סבור כך, אבל בעניין זה של בניית כבישים, כמו ביתר התחומים נחוצה, לדעתי, רפורמה אירגונית, וודאי יגיע הזמן לכך.

רומן בלשי בחיפה

לפני שלושה חודשים הביא „העולם הזה" את סיפורו של הבלש החיפאי, אברהם טייב, שהוכה באכזריות לעיני ילדיו, לאור היום, מבלי שהמישטרה ניסתה להתערב. לאחר־מכן טען קצין־מישטרה בפומבי כי הבלש התלונן רק מפני שרצה להשיג פירסומת אישית.

בתשובה ארוכה תירץ שר־המישטרה את התנהגות המישטרה, אך הודה שלא פעלה בסדר. על הודעת הקצין אמר שהלה השיב לשאלות של עיתונאים באופן מיקרי, ושלא היתה זאת הודעה מישטרתית מוסמכת.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: כבוד השר, בכל זאת, בעיתונות פורסם שהקצין אמר כי קורבן התקרית פעל כדי להשיג פירסומת אישית. האם כבוד השר מסר הוראה מתאימה שהודעות מסוג זה — גם בתשובה לשאלות עתונאים — לא יימסרו על־ידי קציני־מישטרה?

שר־המשטרה שלמה הלל: ברור שהודעות כאלה לא תימסרנה. בדקתי ולא מצאתי סימוכין לכך, שהוא אמר את זה. ייתכן שהוא הובן בצורה כזאת, אבל אין כל ספק שאם נאמרו דברים כאלה בנסיבות כלשהן — הן נאמרו בצורה לא אחראית, ואין מקום לומר אותם.

האם ייובאו פועלים זרים

השאלה הנוספת דרושה גם כדי להבליט ששר רוצה להתחמק ממתן תשובה. כך, למשל, אחרי ששר־העבודה השיב לשאילתה שלנו כי באופן רשמי חסרים בארץ כיום כ־10 אלפים עובדים, ולמעשה המיספר גדול הרבה יותר. וזאת אחרי ניצול כוח־העבודה מן השטחים המוחזקים.

שאלה נוספת:

אורי אבנרי: כבוד השר, מהן התוכניות לייבא פועלים מחוץ־לארץ?

שר־העבודה יוסף אלמוגי: זאת לא שאלה נוספת, אלא שאלה חדשה. אני נכון להשיב, אבל זה מצריך תשובה הרבה יותר מפורטת. לכן, אם יש בדעתך לקבל תשובה, חבר־הכנסת אבנרי, נא להגיש שאילתה ואשמח להשיב.

בסידרה של קריאות־ביניים הכרחתי את דובר הממשלה
להודות: ההתנחלות נועדה לספח את עזה לישראל!

כך נשבר גלילי

מעולם לא בלט חוסר־האיזון של הכנסת כמו בישיבת־הפגרה, שזומנה על־ידי הימין בשבוע שעבר.

בשאלה העיקרית של חיינו — שלום או סיפוח — מחולקת הכנסת לשלושה חלקים:

- האופוזיציה הימנית, המורכבת מגח"ל וגרורותיה (ע"מ והמרכז החופשי). ביחד — 31 ח"כים, שהם רבע הכנסת.
- הקואליציה, יחד עם אגו"י (שאפשר תמיד לרכשה בתמורה מתאימה). זו הולכת ימינה, כשדובריה הם הניצים בממשלה — גולדה, דיין, גלילי. היא דוגלת בסיפוח, בנוקשות, בהתנחלות. מפ"ם שבוייה בה ללא תקנה.
- סיעתנו, וכמה סיעות קטנטנות אחרות, המתנגדות לסיפוח. כלומר: שתי הסיעות הקומוניסטיות (לפחות מאז מות סנה). יחד: 5 קולות.

הרכב זה אינו משקף בשום פנים את חלוקת־הדיעות בציבור הרחב, שבו יש רוב ברור לשאיפת השלום.

■ ■ ■

זהו המצב הנתון בכנסת. בתוכו נאלצת סיעתנו לפעול. אין היא יכולה לשבור את החשבון הפשוט של הקולות. היא נאלצת לבחור בדרכים אחרות.

אותה ישיבת־פגרה נקראה על פי סעיף בתקנון, הקובע ש־30 חברי־כנסת יכולים בכל עת לזמן ישיבה כזאת, ולהעלות בה הצעות לסדר־היום.

כלומר: הימין יכול לעשות זאת. אנחנו איננו יכולים לעשות זאת.

כך נקראה ישיבה זו. ניסוח הקריאה היה קיצוני: מסע־התעמולה נגד ההתנחלות, והצורך להרחיב את ההתנחלות.

שלושת דוברי הימין דיברו כרגיל: הלהט הלאומני של יורם ארידור (חרות), הגישה השין־ביתית של איסר הראל (ע"מ), והמיני־פאשיזם של שמואל תמיר.

ואז בא תורה של הממשלה להשיב. גולדה הטילה תפקיד זה על הנץ שבניצים: ישראל גלילי.

לא היתה זאת תשובה לימין. היתה זאת הצטרפות טוטאלית לגישת הימין, תוך הצדקת הסיפוח וההתנחלות.

מכיוון שאין לנו קולות, אנו צריכים להשתמש בקול שיש לנו, פשוטו כמשמעו. מכיוון שלא היה ויכוח של ממש בין הקואליציה וגח"ל התנהל הוויכוח המשמעותי היחידי בין גלילי וביני, בצורת קריאות־ביניים:

השר ישראל גלילי: ...המדיניות של הממשלה בזכות ההתנחלות ברורה לחלוטין. היא מדברת גם על היאחזויות וגם על יישובי־קבע... אנו רואים בה כורח ביטחוני, מתן מימד של עומק ואיתנות לאחיזתנו בארץ...

אורי אבנרי: אדוני השר, האם מוכנה הממשלה לנהל משא־ומתן בלא תנאים מוקדמים על השטחים שבהם היא מתנחלת?

השר ישראל גלילי: שאלה יפה. אשיב עליה.

גלילי דחה את התשובה לסוף דבריו, כנראה כדי לחשוב איך לצאת מן הסתירה המהותית שבדבריו. לא הנחתי לו לשכוח אותה:

השר ישראל גלילי: ב־1956, בניגוד לעמדת מפ"ם דאז, החליטה הכנסת על נסיגה מרצועת־עזה. רבים מקרב אוכלוסי רצועת־עזה נתונים לחשש שמא הדבר הזה יחזור. חשוב להמחיש להם שכוונתנו היא שרצועת־עזה לא תיפרד עוד מגוף מדינת־ישראל.

אורי ישראל: וזה נקרא „משא־ומתן בלא תנאים מוקדמים?" איך זה מתיישב עם המדיניות המוצהרת של ממשלת ישראל, הממשלה שלך?

■ ■ ■

אחרי שהוצאתי מפי הדובר המוסמך של הממשלה הודאה מפורשת, בפעם הראשונה, על כוונת הממשלה לספח את הרצועה לישראל, ולא לנהל עליה שום משא־ומתן, גם לא במיסגרת הסדר־שלום, נאלץ גלילי בכל זאת להשיב לשאלה ששאלתיו. כל הכנסת חיכתה לכך.

כשהגיע לסוף דבריו, הזכרתי לו זאת:

השר ישראל גלילי: ...הרשו לי, חברי הכנסת, לפי עניות דעתי, לעולם לא מיותר הצורך להמריץ את ההתנחלות, ויש לעשות להמרצת ההתנחלות. יש גם סיבות מדיניות המצדיקות האצה. אבל אני מצטער מאוד להגיד: אילו חשבתי שהנושא הזה מצדיק דיון במליאת הכנסת, הייתי מברך עליו בכל פה. אולם אין לי מנוס אלא להגיד שחוששני שזימון זה של הכנסת — ואינני מטיל דופי בחרדה להמשך ההתיישבות — נעשה יותר לתעמולה נגד הממשלה ונגד אחד מגורמי הממשלה...

אורי אבנרי: נכון. הוכחת שאין כל הבדל ביניכם ובין גח"ל.

השר ישראל גלילי: ואין לי אלא להציע להסיר את ההצעה מסדר היום.

אבל נזכרתי שאני חייב תשובה לחבר הכנסת אבנרי, ולא במיקרה נדחתה התשובה לו, מפני שאינני יודע מה הוא שייך לוויכוח הזה. הוויכוח הוא לא מהעולם הזה בשבילו.

אני רוצה לומר לחבר־הכנסת אבנרי, בתכלית הפשטות: אנו איננו רואים סתירה בין היאחזויות והתנחלויות לבין מו"מ ללא תנאים מוקדמים עם כל אחת ממדינות־ערב.

אנו לא התחייבנו ולא נתחייב להשאיר את השטחים בוואקום. אנו אמרנו כי לא נחזור אל הגבולות הקודמים. ואכן — לא נחזור אל הגבולות הקודמים. אנו איננו מסכימים שתוקפינו, אלה שמבקשים להשמיד אותנו, יעשו זאת פעם ופעמיים ושלוש פעמים, ויהיו בטו־

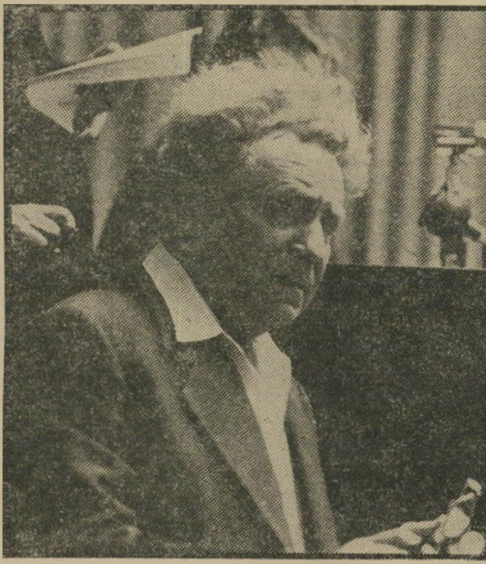

מדיניות הממשלה

בתשובה לקריאת ביניים של ח"כ אורי אבנרי (העולם הזה) כיצד מתיישיבת הכרזה זו עם מדיניות הממשלה על משא ומתן ללא תנאים מוקדמים אמר מר גלילי כי הממשלה אינה רואה סתירה בין האחזויות והתנחלויות לבין משא ו־

יאבדו," אמר השר. אולם מר אבנרי לא הרפה ושאל שאלה ישירה: האם רצועת עזה פתוחה למשא ומתן? מר גלילי, שסיים את דבריו, ירד מעל הדוכן מבלי להשיב על השאלה.

הדיווח של מתי גולן ב„הארץ"

חים שלא תיפגע שערה בראשם, ואף שעל אחד לא יאבדו.

אנו נגד הקונספציה של אף שעל, גם של מדינות ערב. לכן הכל פתוח למשא־ומתן.

אני מקווה שההתנחלויות תהיינה גורם משפיע גם במו"מ; ואני מקווה שההתנחלויות תהיינה גורם שישפיע גם על הגבולות. אבל אין סתירה בין ההתנחלויות ובין מו"מ ללא תנאים מוקדמים.

אורי אבנרי: אדוני השר, האם רצועת עזה פתוחה למו"מ? כן או לא? זהו מה שהעולם רוצה לשמוע ממך היום!

גלילי ירד מן הדוכן, היסס רגע, ואחר־כך חזר למקומו. הוא סירב, בצורה בולטת ביותר, להשיב על שאלה זו. ואכן — התשובה היתה ברורה לגמרי.

לאחר־מכן שררה בבית הדיעה שגלילי לא התכוון לומר מה שאמר, ובוודאי לא הוסמך לכך על־ידי סיעת המערך (ראה קטע מ„הארץ"). הוא נגרר אחרי קריאת־הביניים שלי, והפליט את האמת מבלי שהתכוון לכך מראש. הוא ביטא את הכוונות של גולדה ושות'.

ההצבעה היתה נתונה: 43 קולות המערך ול"ע בעד גלילי, מול 28 קולות הימין. נמנעו אנשי המפד"ל וח"כ סורקיס (מפני שדברי גלילי לא היו די קיצוניים בשבילם), סיעתנו, רק"ח ומק"י.

ברגע שתמה ההצבעה, התרוקן האולם, ונותרו בו פחות מחצי־תריסר ח"כים. באווירה זו נימקנו את הימנעותנו. הגבתי על־כך בפתח דברי:

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה.

כאשר נשמע בבית הזה קול המילחמה, הסיפוח והנישול — הספסלים מלאים. כאשר נשמע בבית הזה קול השלום והביטחון — הספסלים ריקים.

תמונה ויזואלית זאת של המתרחש כאן היום אופיינית למה שמתרחש בבית הזה מזה ארבע שנים.

■ ■ ■

היה ברור לנו שעלינו להימנע מן ההצבעה, ואין זה תכסיס פרלמנטרי.

בין הקול ששמענו מפי גח"ל וגרוריו, לבין קולו של השר גלילי — אין במה לבחור.

הבחירה שהוצגה כאן לפנינו היום היא בין אלה הרוצים להתנחל לבין אלה הרוצים להתנחל יותר. בין אלה הרוצים לספח הרבה לבין אלה הרוצים לספח את הכל.

הבחירה שלנו היא אחרת: הבחירה בין שלום לבין שטחים; בין שלום לבין מלחמת־נצח; בין שלום וביטחון לבין נישול וגירוש.

כמה התנחלויות, שרק בכוח אפשר להביא אליהן מתנחלים, ושאת מחירן נשלם בדם ובדמעות — או הודעה ברורה וחד־משמעית שאנחנו מוכנים לשלום בגבולותינו, שיבטיח לנו ביטחון, שיגשוג, נחלה ומנוחה.

דברי השר ישראל גלילי היום היו חמורים לאין שיעור מדברי גח"ל. לא רק מפני שהשר מדבר בשם הרוב ובשם הממשלה, וגח"ל — בשם מיעוט בעם ובכנסת. אלא גם מפני שתוכן הדברים של השר גלילי היה חמור יותר מתוכן דברי גח"ל וגרוריו.

השר גלילי סירב בפירוש לענות על שאלתי: „האם עזה עדיין פתוחה למשא־ומתן?" השר הכריז, למעשה, שעזה אינה פתוחה למשא־ומתן.

משמע, שהצהרת הממשלה, שהיא רוצה במשא־ומתן לשלום „בלי תנאים מוקדמים" פירושה — בלי תנאים מוקדמים מצד הערבים, אך עם תנאים מוקדמים מצד ממשלת־ישראל. ואחד התנאים המוקדמים, תנאי ברזל, תנאי בל יעבור, הוא שרצועת־עזה היא חלק של מדינת־ישראל.

■ ■ ■

אדוני היו"ר, ב־5 ביוני יצאנו להגן על מדינתנו.

לא יצאנו לנשל עם, לא יצאנו לגרש ערבים ולגזול שטחים שעליהם יושבים אחרים.

יצאנו למלחמת־מגן. ואחד הגילויים היפים ביותר של אותה מלחמה היה — שיח לוחמים, ספר שהוא מצבה ללוחם הישראלי ההומאני, המוסרי, איש־המגן שאינו איש־כיבוש.

מי היו לוחמים אלה? — אותם אנשים עצמם שהתקוממו נגד המעשים שנעשו ברצועת־עזה!

אנו גאים על כך שיש לנו צבא המגנה מעשים „חריגים", „עיוותים". אך אוי לנו שאנו משתמשים כיום במילים של מרכאות, שאותן גינינו כאשר עמים אחרים השתמשו בהן.

איזה מין „חריגים"? הרי נעשו פשעים! איזה מין „עיוותים"? הרי בוצעו מעשי־עוול! צריך לומר זאת!

צה"ל גילה, חשף, חקר, והוא מגנה מעשים שנעשו. לקרוא לזה לאחר מעשה „חריגים" ו„עיוותים" — הרי זה אינוס השפה העברית והמוסר העברי!

אולם, אדוני היושב־ראש, חריגים — ממה? עיוותים — של מה? האם רק נגד ה„חריגים" אנו מתקוממים, או נגד המדיניות שממנה, כביכול, חרגו?

המדיניות עצמה נועדה לגזול שטח, שהוא נחלת העם הפלסטיני, ולהפוך אותו לשטח של מדינת ישראל, של התנחלות ישראלית.

זהו המעשה המרכזי. המעשים הבלתי־הומניים שנתלוו אליו, שנחקרו וגונו, הן רק תופעות־לוואי מישניות.

נגד המעשה עצמו, אדוני היושב־ראש, אנו באים למחות. נגד המעשה עצמו מחו אנשי ההתיישבות, מיטב הלוחמים והמתיישבים בארץ זו.

איתם אנו מזדהים, ואני מקווה שאזרחים רבים יביעו את הזדהותם עם הפלג הזה בעם, אחד הפלגים הטובים ביותר, שאינו מיוצג בכנסת, שאינו מיוצג גם על־ידי צמרת מפ"ם שציטוט מדבריה שמענו היום. עם הפלג הזה אנו מזדהים.

ש צמח בארץ:

כלבים גזעיים לפי הזמנה

כלבים עם מיספר לבן

רועה שטלנדי גזע נדיר מאוד בארץ שבעלי החווה נאלצו לייבא את ראשוניו מאנגליה. למרות דמיונו החיצוני לקולי, הוא הלאסי הידוע, אין השניים בני אותה משפחה. השטלנדי, שגודלו כמחצית הקולי, משמש בסקוטלאנד כשומר עדרים מצויין ומחיר גור בארץ —.700 ל״י.

חיי כלבה כשהבעל חדואג הינו הקונסול האנגלי בישראל, הרי אלה הם חיי מלכה. הקונסול שיצא ללונדון לחופשת־מולדת הביא את כלבת הפוינטר שלו לפנסיון בחווה. עם הכלבה הגיע גם סל השינה המיוחד שלה.

ה מדינה יכולה לנשום סוף סוף ב־שקט. בעיית הכף השלילית במאזן־התשלומים, הכף שנוטה כבר 24 שנים רצו־פות כלפי מטה, עומדת בפני המסעיר שב־פתרונות — כלבים.

חווה מיוחדת עוסקת כבר עתה בגידול מוצר־היצוא הנובח. התוצרת המוגמרת תי־שלח לתפוצות ותכניס דולרים.

הוגה הרעיון הינו ד״ר עמנואל הדר בעל מרפאה וטרינרית בתל־אביב. הדוקטור ש־למד את רפואת החיות בהולנד, הוא מומחה לכלבים, וחיבר ספר המוקדש לחיי כלב.

„אני משוגע לכלבים,״ מתנשם הוטרינר תוך ריצה מעגלית בחצר הענקית של ה־חווה. „זאת הריצה היומית של הכלבים,״ הוא ממשיך בסיבוביו, בעוד שורה של כל־בים שוני מין וגזע דוהרים מאחוריו.

החווה הוקמה בגידרון, מקום מגוריו של שותפו לשיגעון ולחווה של הדוקטור — חיים פפר. החווה הינה ארמון־כלבים אמיתי, וסביר להניח כי רבים מהולכי על שתיים היו מחלקים בשימחה את גורלם עם כלבי הארמון.

■ ■ ■

לכל כלב מלונת־פאר בגודל הסלוני של שבע על שניים (מטרים!). לכל סלון מרפסת שטופת־שמש שופעת כיווני־אוויר. דרגשי גומאוויר מנעימים את מנו־חת לילותיהם של הכלבים המתפתחים. מי־קומו הארכיטקטוני של אגף השינה בכל דירה נועד ליצירת מקסימום של שקט ופרטיות בשעת המנוחה הכלבית.

100,000 ל״י טובות ושקולות הכניסו שני השותפים בקימום חוות הייצור לכל־בים. „בבית תמיד היה לי כלב,״ מתאר דוקטור הדר את תחילת הדרך, בנגבו את זיעת הריצה הכלבית, „לא אחד. שניים, שלושה. אבל איך אפשר להחזיק כמה כל־בים בדירה בתל־אביב, זו התעללות בכלב. הייתי יוצא לפעמים עם הכלבים שלי מחוץ לעיר, שם באמת עשינו חיים, אבל זה לא היה הפתרון.״

את הפתרון מצא הדוקטור בעזרת תר־גיל לוגי פשוט. „זכרתי,״ הוא מספר, „ש־תמיד כשאחת הכלבות שלי היתה בהריון היו מתחננים לפני לגורים. ידעתי שהמקום הכי טוב לכלבים זה מחוץ לעיר. חיברתי אחד ועוד אחד וקיבלתי חווה לגידול כל־בים מחוץ לעיר.״

■ ■ ■

באותה תקופה סיפר ידיד יפאני ל־דוקטור כמה יקרים כלבים ביפאן. „אז בא לי הרעיון לגדל את הכלבים גם לייצוא. מכרים משותפים קישרו ביני לבין חיים פפר שגם הוא משוגע מאותו סוג, ויחד הקמנו את החווה.״

הבעיה העיקרית בגידול כלבים הינה טוהר הגזע. ובעייה זו ניצבת בפני ה־שניים במלוא חריפותה. „בארץ,״ מספר ד״ר הדר, „קשה מאוד למצוא כלבים עם ייחוס גזעי. זאת אומרת עם תעודות של שושלת יוחסין שמשתלשלת מדור לדור, ומספרת מי עשה עם מי את הדור הבא.״

שני השותפים פתרו את בעיית הגזע על־ידי יבוא. את הגזעים הנדירים ביותר ייבאו מאנגליה. „כאן התחילו הבעיות,״ ממשיך הדר בסיפור הקמת המוסד הגזעי. „המכס פשט לנו את העור עם הכלבים האלה. לא רק שהם גבו מאיתנו מחיר מלא עבור הכלבים. למרות שהתכוננו לעשות מהם מוצר יצוא, הם לקחו גם מכס על הערך הנוסף של הכלבים — דמי־ההובלה.״

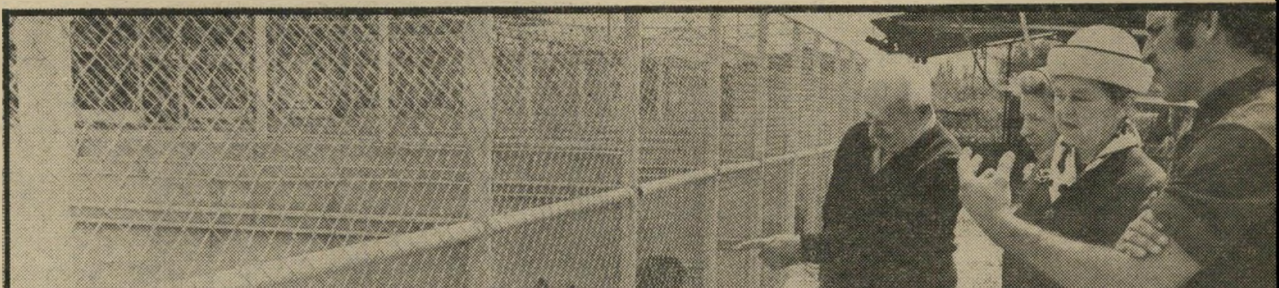

בחירת אימהות קבוצת קונים שהגיעו מ־תל־אביב בוחנים את האי־מהות השונות, מהן יבחרו לקבל את הגור. החווה אינה מספקת כלבים בו במקום. הלקוחות מסיירים ובודקים את סוגי הגזעים השונים, מהם יבחרו את האב הגזעי והאם המיו־חסת שתעמיד להם גור. המחיר המינימלי לגור כזה הוא 400 ל״י.

פפר הכלבן

מרים בקושי את הזכר האפגאני הענק. „אותו אני לא מוכר בפחות מ־3000 לירות," אומר הכלבן, „וגם אז אני אחשוב טוב־טוב קודם." באפגאניסטאן מולדתו ידוע כלב זה כלוחם בנמרים.

עתה עם המלטתן הקרובה של כמה מן הגזעיות שבכלבות, עומד כנראה מאזן התשלומים בחוות החיות להשתפר. „כבר עכשיו יש לנו יותר הזמנות לכל־בים בארץ ומחוץ־לארץ, מאשר המלטות קרובות," קובע הדוקטור בסיפוק אבהי.

חיים פפר ואשתו אחראים לטיפול היום־יומי בכלבים. אסתר פפר אשר על המטבח מספרת כי מזונם של כלבי התפנוקים ל־עתיד בנוי כמעט כולו על טהרת היבוא מארצות־הברית. „בשר מיוחד, דגים מיו־חדים. הכל מחוץ־לארץ."

כמובן שחיי כלב כאלה קורצים לעילית הנבחנים בארץ. לאחרונה החלו לזרום לחווה נופשים כלביים מרחבי האריסטו־קרטיה. כלבתו של הקונסול האנגלי מבלה במקום חופשת־הבראה בעוד בעליה מבלה במכורתו חופשת מולדת. בהתאם לדרישתה המפורשת של הכלבה עתירת הייחוס הובא לפנסיון סל־הנצרים המשמש לגברת לשינה.

„המחיר בפנסיון שלנו ממש עממי," מציין פפר בתודעה פרולטרית אמיתית, „סך הכל שמונה לירות ליום." ומה זה שמונה לירות ליום בשביל כלב שסב־סב־רבא שלו היה חיית טיפוחיו האהובה של הקיסר פראנץ־יוזף או הקיסרית וילהלמינה.

■ ■ ■

„מה שמפריע לי קצת זה שהיש־ראלים לא מבינים הרבה בכלבים," מתלונן פפר. „הם באים, מסתכלים, בוד־קים, בוחרים את הכלב שהם חושבים ל־הכי יפה, וכשאני רק אומר להם כמה הוא עולה הם כבר מוכנים לקנות את הכי זול, לא חשוב מאיזה גזע הוא בכלל."

„איזה כלב שלא יהיה," מדגיש דוקטור עמנואל הדר, „לא נמכור אותו בפחות מ־400 לירות. זה פשוט לא משתלם לנו. אנחנו נותנים כאן אותו טיפול לכל הכל־בים. הטיפול הזה עולה הון תועפות, לא חשוב מאיזה גזע הכלב. אנחנו מוכרחים להוציא ממחיר הכלב לפחות את מה שהכ־נסנו בו בטיפול, ולכן המחיר הוא כזה."

■ ■ ■

„רגע," מוסיף הדוקטור, „הכלב היקר ביותר אצלנו הוא הזכר ה־אפגאני. הכלב הזה שווה לפחות 3000 לי־רות אם לא יותר." יחסית לאפגאני המ־יוחס, נמכר בחווה כלב רועים גרמני ב־פרוטות ממש — 550 ל"י.

„זה בגלל שהגזע הזה די נפוץ בארץ," מסביר השותף פפר. „אבל כל אלה שיש להם בבית כלב רועים גרמני, שלא יהיו בטוחים שיש להם באמת את כלב הרועים הגרמני. בארץ הגזע הזה רחוק מלהיות טהור ואמיתי."

מן השטלנדים, גזע מיוחד שהובא מ־אנגליה, לא נמכר עדיין אף גור. „הנקבה עדיין לא המליטה, וכבר יש לנו הזמנות מעל לראש," אומר דוקטור הדר, „כשהיא תמליט נמכור את הגורים האלה במינימום 700 ל"י לאחד."

„רק אחרי שיתחילו ההמלטות של הגז־עים הנדירים והיקרים באמת," קובע דוק־טור עמנואל הדר, „האפגאנים והשטלנדים, נדע אם מאה־אלף הלירות שהשקענו ב־עסק השתלמו. מה שיקבע בעיקר את גורל העסק לא יהיו הקונים הישראלים שי־בואו לחווה כי אם אותם כלבים שנייצא לחוץ־לארץ ונקבל בתמורתם דולרים."

רועה גרמני

גלית בת חחמש ורן בן השלוש, ילדיו של הכלבן חיים ונוש־מים כלבים מאז לידתם. פטרה, הכל־בה שבתמונה, היא החביבה עליהם.

בדיקת לב

ד"ר עמנואל הדר יוזם רע־יון החווה עורך בדיקת לב בטרם זריקת־חיסון לכלבה מגזע איריש־סטר.

אהבה אפגאנית

הזכר האפגאני הגדול מחכך חוטם אוהב בנק־בתו. אלו הם היקרים והיפים שבכלבי החווה. הם מהירים כסופה ובריצתם יכולים להגיע עד ל־70 קילומטר בשעה. למרות המחיר הגבוה, ספק אם הנקבה תמליט גורים במספר שיספק את כל ההזמנות.

הורוס קופ

זהו שבוע הממזג את המיסתורין של חייך עם כמה וכמה הישגים מוחשיים ביותר. שבוע טוב, במה שנוגע להימורי־טוטו־ופייס, לעיסקי־מניות או להימורי־אהבה. זהו השבוע בו מוטב להיפגש עם זרות מאשר עם ידידות מוכרות, בו כדאי ללכת בשבילים לא ידועים, ולטייל במקומות לא כל־כך מוכרים. אלה הפגיעים בליבם: יזהרו נא במיוחד, השבוע. מצב מצויין בקרב המשפחה. אתה יכול לצפות למתנה קטנה.

✶ ✶ ✶

אם אתה כימאי או עובד מעבדה — היזהר מחומצות. חומרים מסוכנים או אף התפוצצויות. בייחוד בימים א׳ עד ה׳. אם אתה מסובך עם החוק — זהו שבוע רע מאוד להחליט החלטות משפטיות. מצד שני, אם אתה שוקל רומאן — אל תפחד. קודם כל, הוא לא יהיה רציני. ושנית, הוא יהיה נעים ומלא הפתעות. בת שור נסי לא להיות עיקשת וסוררת. יש אנשים הרוצים באמת ובתמים את טובתך.

✶ ✶ ✶

רומאן סוער, משוגע ממש, נפתח בפניך, בת תאומים, אם יהיו לך רק העיניים לראות את האיש, הנראה כבלתי־נכון. זה יתחיל בריב, זה יימשך בסערה, זה יגיע לשיאו באהבה גדולה. גם בענייני כספים יש סערות, אבל לאו דווקא שליליות: דע לעמוד על שלך, אך ברכות ובאצילות מסויימת. שמור על עצמך מבעיות־קיבה — ואל תיתן למועד סיום הביטוח שלך לחלוף. זה מסוכן. כי הנוהגים התאומים חייבים לחיזהר השבוע בנסיעותיהם.

✶ ✶ ✶

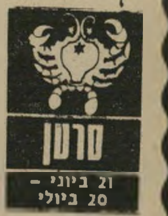

זכית בהצלחה, ואתה עתיד לזכות בעוד כמה. זכור כי הדימיון והמקוריות חייבים לשמש נר לרגליך, הרבה יותר מן הזהירות והתיכנון הקפדני. עם זאת, אל תתעלם מדרישות הרגע ודאג לא לריב לחינם עם ידידיך ומתחריך. רכישות ציוד, או דברים הדרושים לעבודתך, כדאיות מאוד, השבוע. בת סרטן: העדיפי את הכהה על הבהיר ואת השחרחר על הג׳ינג׳י. בת סרטן, לבשי משהו המתאים לאופייך.

✶ ✶ ✶

לא אגיד לך להשוויץ, אבל קצת פירסומת עצמית צנועה לא תזיק בכלל למעמדך. ואומנם, השבוע הוא המתאים ביותר לעסוק בעמדתך הציבורית או ביחסיך עם הסביבה, בן־אריה. פרשה נשכחת עלולה להטריד אותך, לביאה, בצורת מיכתב, מיסמך או רכילות המגיעה מהרחוב. אי־אפשר להימנע מזה וכן אין להתעלם מזה: אבל, מאידך גיסא, מסוכן להגיב בזעם. היי שקולה ונדיבת־לב. אל תרבי לצאת ביחידות.

✶ ✶ ✶

החודש מתחיל עם זינוק קדימה — אך השבוע אינו בהכרח, חיובי לתוכניותיך. בייחוד יום ב׳: אם אתה מתכוון לבצע תוכניות ביום זה מוטב שתיזהר. נסיעה קצרה תסתיים בסיבוכים ואולי באסון. אל תיתן לילדים לצאת לטיולים, דווקא השבוע. בת בתולה: הפני את מירצך לשיפוצים והיזהר מרכילות של ידידתך.

עכשיו הזמן להקדיש את כל תשומת־ליבך ואת כל מאמציך לעבודה. אם לא — אתה עלול גם להפסיד אותה לגמרי. סוף השבוע, ובייחוד יום ה׳ מביאים את התוכנית הגדולה שלך לנקודת־השיא. מאז ואילך שוב לא תוכל לשנות דבר, ולכן מוטב שתתכנן הכל בקפידה. אם את מנהלת רומן עם גבר נשוי, הפסיקי אותו.

✶ ✶ ✶

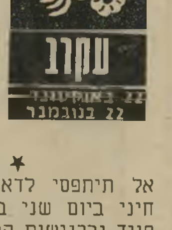

שבוע לא נורמלי! סוף־סוף הצלחת להשיג הדבר אליו שאפת זמן כה רב. אך היזהר מברק־שווא שיסנוור את עיניך ויניח לך להאמין כי מעתה יתנהל הכל מעצמו, חד־וחלק. התחל, איפוא, כבר השבוע, בהתוויית דרך חדשה לעצמך, ואל תיתפתה לזנוח מה שנראה בעיניך עבודה קשה.

✶ ✶ ✶

אל תיתפסי לדאגה ולמצב רוח כשתבחיני ביום שני בגוון החיוור המרחף על פניך וברגישות המוזרה שאת חשה כלפי הסובב אותך. דעי לך שהרגשה זו תחלוף מהר. נסי ליהנות מהרגשה זו, אך שילטי בעצמך ואל תתני לאיש לנצל את ריגשותיך האימהיים השופעים חום ואהבה. אם היכרותכם קצרה, דחי לכמה ימים את החלטתך בקביעת יחסך האמיתי אליו, למרות שהכל ברור לך ואת רוצה בו.

✶ ✶ ✶

כסף זה דבר רציני, ואת זה אפילו את יודעת. אלא מה! אינך יודעת ליישם את המשפט הזה בחייך. מגיפת הביזבוז שפקדה אותך באחרונה, תביא, בסופו של דבר, לתוצאות הרות־אסון עבורך, לכן הימנעי השבוע מקניות מיותרות, ושיקלי פעמיים כל דבר לפני פותחך את ארנקך.

✶ ✶ ✶

אתם מחפשים אתגר שיתן לכם את ההזדמנות להוכיח את עליונותכם. התלהבותכם תשרה השבוע אווירה של התלהבות על אלה הסובבים אותכם. כדאי להזכיר שהשנה היא שנה טובה לבני מזל דלי החושבים להינשא. לכן, מוטב אולי להזדרז לפני שהשנה תגיע בקרוב לסיומה.

✶ ✶ ✶

פלירט לא־מחייב, או רומן אהבהבים קצר ומרגש, צפוי לך, בת דגים, לקראת סוף השבוע, או בתחילת השבוע הבא. השותף לפלירט או לרומן יהיה גבר אשר ראית בו עד כה רק ידיד ותו־לא, ואשר בתקופת ליבלוב־האהבה שלכם נידמה יחיה לך כי זהו האביר־על־הסוס־הלבן לו את ממתינה כל השנים. בשטח העסקים — אין חדש. ההצעה שקיבלת היא משונה, אך הפרטים הכלולים בה הם נכונים ומדוייקים.

במדינה

דרכי־אדם

הכובע המכושף

אחרי שאיתן אילון גילה את כל סודותיו הכמוסים של הטלפאט הטלאקינטי, אורי גלר, לא נשאר לו הרבה מה לעשות בחיים. כולם זוכרים איך אלון, קוסם הצדק, עלה לבמה והוכיח בלי כחל ובלי שרק ובלי עזרת רוחות העולם הטוב, כי הפטנטים של גלר הם אחיזת עיניו וכספו של הציבור, לא חשוב כמה פרופסורים לפיזיקה באוניברסיטה יגידו אחרת.

אך ברדיפתו את הצדק ואת אורי גלר כרת איתן, שהיה אף הוא קוסם וטלפאט, את הענף כולו, כולל את החלק עליו ישב בעצמו.

בימים אלה התחיל הטלאקינט לשעבר להצמיח ענף חדש. בעזרת פיסת לבד שחורה חסרת הדר ותואר, לובש האיש

אילון כתורכי
— אילון כו׳ת —

ופושט פרצופים ודמויות בקצב של אורטוניסט מקצועי. בין שאר הצורות שהלבד מעניק לו: נזירה, כומר, פרעה, נפוליאון, קרדינל, סקוטי, שומר־ארמון־אנגלי וביליון דמויות אחרות.

רק שגלר המובס לא יקום עכשיו, יכניס איזה קונטרה קוסמית לכובע־הכשפים ויגמור גם עם הענף הזה.

פשעים

מוות בין העצים

השומר ביער בן־גוריון, הסמוך לדימונה, ג׳דעה סאלם טאלמאן, היה רגיל כבר לגמלים שמצאו דרכם אל נטיעות היער והיו משחיתים בם כל שתיל טוב. כך היה אף ביומו האחרון של חודש מאי 1970, כשבטרם שחר הבחין השומר הבדווי במיספר גמלים מיטיבים את ליבם בעצים.

טאלמאן שניחש כי מוצאם של הגמלים הוא משבט אבו־רקייק השכן, עשה את מה שעשה כבר עשרות פעמים קודם לכן. הוא תפש את הגמלים אחד אחד וקשר אותם היטב מאחורי ביקתתו שביער. השומר הוותיק ידע כי לא יחלוף זמן רב ובעלי ספינות־המדבר יבואו דחופים לקבץ את הצי האבוד.

„הפעם,” החליט טאלמאן, „זה לא ילך להם כל כך קל כמו תמיד.”

מכות רצח. בצהרי אותו יום, וטאלמאן יושב בפתח ביקתתו ומתנמנם, הופיעו שני נציגים מוכרים של שבט אבו־רקייק, בעלי הגמלים. „את הגמלים שלנו,” פקדו בקשיחות על השומר. אך לא טאלמאן הוא הטיפוס שנימת דיבור זו או אחרת תשפיע עליו. „הגמלים נשארים פה,” הודיע במנוחת נפש לעלי ג׳ומעה (23) ולאחמיד סולימאן (22). „הם נשארים עד שאני מדווח על כל העניין לשילטונות. נמאס לי מהחיות שלכם.”

סאלם טאלמאן היה אמנם שומר וג׳דע, והשמועה הסביבתית אמרה כי לא פחד מימיו מאיש, אך לשני הבדווים הצעירים היו בידיהם נבוטים כבדים. כשהחלו הנבוטים והבעיטות לנחות על ראשו וכל אברי גופו של השומר, הלכה התנגדותו לשיחרור הגמלים ונעלמה עם הכרתו.

בעוד טאלמאן שוכב רצוץ־עצמות ונתוץ־גולגולת, מיהרו עלי ג׳ומעה ואחמיד סולימאן, שיזררו את גמלי־המריבה ונסוגו מן המקום בדהרה.

באותו לילה נפטר ג׳דעה סאלם טאלמאן כתוצאה ממכות הרצח. עלי ואחמיד הובאו תוך שעות ספורות לבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, הועמדו לדין באשמת הריגה.

נידוי בשל דם חם. בעת מסירת העדות במישטרה ובהיותם בבית־המשפט הסתבכו שני הבדווים הצעירים בעדויות סותרות ומבולבלות. לדברי עלי ג׳ומעה הרתיח אותו מראה הגמלים. „השומר היכה את הגמלים באכזריות ופצע אותם,” סיפר.

אחמיד סולימאן, הבדואי השני, טען

אילון כנזירה
— גלר כישף —

אילון כקוסם
— ושניהם נפלו

לעומת זאת כי טאלמאן, השומר, קיבל את פניהם בבואם לבקש את הגמלים בשברייה שלופה. „הוא התנפל על עלי והיה הורג אותו,” סיפר. לדבריו נועדו מכות־המוות שהספיג בשומר לחלץ את חברו הטוב מן הסכין השלופה.

עד כאן נראה היה כי השופטים מתייחסים אל השניים באמון דל ביותר. מי שהכניס נימה משכנעת לעדות הנאשמים היה עורך־דינם, חיים קאזיס. לדבריו, אותם הוכיח בעזרת מסמכים ותעודות, היה השומר המנוח דמות ידועה באלימותה. הוא גרם בימי חייו למותם של מספר אנשים בשל דמו החם. העניינים הגיעו לכך שמישפחתו נידתה אותו בגלל התפרצויותיו הרצחניות.

הערעור שהצליח. נידוי של בן מישפחה בקרב הבדווים הינו מעשה נדיר מאוד. תכליתית קובע נידוי זה כי מצידה של משפחת המנודה דמו חופשי לכל דורש, ואין איש ממקורביו עתיד לנקום את דמו השפוך.

בקרב אנשים שמצוות גאולת־הדם מקודשת אצלם לפחות כמו קיומו של אללה ומוחמד הנביא, אומר ביטול המצווה כי השומר המנות היה באמת טיפוס עשיר מעללים. ביטול מצוות הגאולה נעשה במעמד נכבדי השבט והוא צעד מקביל בחריפותו לתופעת החרם בעולם היהודי.

למרות שבגזר־הדין התייחסו השופטים בבית־הדין המחוזי לטיעון הנידוי, גזרו על אימרג עלי ג׳ומעה שמונה שנות מאסר ועל אחמיד סולימאן שש שנות מאסר.

מי שכן הוכיח התחשבות באופיו של השומר ההרוג היה בית־המשפט העליון. לו הגיש עורך־הדין של השניים עירעור על גזר־הדין המחוזי. הצעירים אמנם לא זוכו כפי שביקש סניגורם, אך בית־המשפט העליון הפחית שנה מעונשו של עלי ג׳ומעה ואילו את שש השנים שגזרו על סולימאן צימצם לשנת מאסר אחת בלבד.

רחל מרחלת על כל העולם

דיין – מתחתן?

...eine innenpolitische Kontroverse, weil eine andere Geliebte, Elisheva Czysis, ihn beschuldig-

Rachel Rabinowitsch und Moshe Dajan

te, sein Eheversprechen gebrochen zu haben. Elisheva, Tochter eines Arabers, hatte während ihrer Romanze mit d...

דיין ורחל

לא יודעת. רק הוא עצמו בטח יודע. כל מה שאני יודעת, זה שבעיתון הגרמני הנפוץ **שטרן**, התפרסמה שמועה על כך. אז אני רק אמסור לכם דברים בשם אומרם. ואם הוא לא יתחתן אחר כך, אל תבואו אלי בטענות, כן?

אז אני מצטטת: „השמועה האחרונה היא ששר הבטחון הישראלי, **משה דיין** (56), עומד להתחתן מחדש. בחירת ליבו — **רחל רבינוביץ**, אהובתו מזה 17 שנים.

„דיין התגרש לפני ארבעה חודשים מאשתו **רות**, לה נישא לפני 36 שנים. אחרי גירושיו, התלקחה בישראל מחלוקת פוליטית — פנימית — כאשר מאהבת נוספת, צעירה בשם **אלישבע צ'יזס**, האשימה אותו כי הפר הבטחת נישואין שנתן לה.

„אלישבע, בתו של ערבי, היתה פעמים רבות במצבים בהם יכלה להאזין, בימי הרומן שלה עם דיין, לשיחות סודיות של שר־הבטחון בענייני מדינה."

אז זהו. מה שקניתי, מכרתי לכם. יתחתן — טוב. לא יתחתן — גם כן טוב.

חזיר בבית

נורית כהן

כאשר התקבל השחקן **מישה נתן** לקאמרי, לפני כשנה וחצי, החליט שהמאורע מחייב שינוי תדמית.

עד אז, היה מישה יהודי סולידי, כמו כל החבר'ה הטובים שעלו ארצה בעשור האחרון. עם אשה יהודייה טובה בבית, המבשלת מאכלים יהודיים מסורתיים, מדברת רק אידיש, וכל זה.

כל זה היה טוב למדי למישה כל עוד הוא שיחק בתיאטרון האידי, ואפילו כשניהל את ההופעות במועדון התיאטרון. אולם כשהתקבל לקאמרי, התבקש שינוי, לדעתו.

הלך מישה ושינה: עזב את הבית הישן והאשה הישנה, עבר לדירה חדשה, ולקח ידידה חדשה — הרקדנית **נורית כהן**, המחליפה כיום את **גאולה נוני** בהצגת אמי הגנרלית. בקיצור, נהיה מודרני.

עד כאן, לא היו בעיות. האשה הישנה, ליזה, הסתכלה עליו כעל משוגע — להשתטות בגילו שלו? יהודי סולידי כמוהו? אבל מה? משכה בכתפיה, והניחה שזה יעבור לו.

היא התחילה להיות מודאגת כאשר מישה החל מבקש גט. זה כבר משהו רציני. מה פתאום שיהודי יבקש גט מאשתו? מי שמע על דבר כזה?

מישה החליט לנסות בכוח, פנה לבית־המשפט. בפני השופט, העלה טיעון מקורי ביותר: שבעצם הוא כלל לא נשוי לאשתו, שנישואיהם לא היו נישואים, שהוא אכל חזיר אצלה, ומה לא.

האשה, לעומת זאת, הצהירה ברורות, באידיש שאינה משתמעת לשתי פנים, שהיא אינה מתכוונת לתת גט. ובכלל, הוסיפה, הוא מזניח אותי. מה הפלא, אחרי שנה וחצי שהוא חי עם אהובתו?

בסיכום, החליט השופט שמישה ישלם לאשתו 400 ל"י לחודש מזונות, וגט יקבל ממנה — כשיתחשק לה לתת לו.

למשפחה בלבד

בשקט, בנוכחות כעשרה בני משפחה בלבד, התחתן, בבוקר ערב החג, ביום השלישי שעבר, סופר הארץ **יואל מרקוס** עם **לאה לחוביץ**, אלמנה מזה שלוש וחצי שנים ואם לשני ילדים, בני 13 וחמש וחצי.

— ובעלה יואל מרקוס

לאה לחוביץ ובנה —

הטקס ברבנות היה קצר ולעניין, ואחריו יצאו החתן בן הארבעים פלוס, ואשתו החדשה בת ה־33, אל ביתה של הכלה, שם חגגה המשפחה את האירוע.

לאחר שהתאלמנה מבעלה הראשון, הפך גיסה של לאה, איש־העסקים **נחמיה לחוביץ**, יחד עם אשתו **יונה**, לאפוטרופוסים הלא־רשמיים של לאה, הפכו אותה לחלק ממשפחתם, עזרו לגדל את ילדיה כאילו היו שלהם.

כאשר הגיע בנה של לאה למצוות, היה זה דודו, נחמיה, שהעלה אותו לתורה.

עתה, הכניס את גיסתו מתחת לחופה.

ושבו בנות לגבולן

אורנה בנאי

לא התפלאתם בזמן האחרון לאן נעלמה **אורנה בנאי**, אשתו הראשונה וגרושתו של הגשש **גברי בנאי**? בייחוד אחרי הרעש הנוראי שהקימה המלחמה שהתחוללה ביניהם, על הזכות לגדל את הילד?

במלחמה, אם כן, ניצח גברי. לאחר כל המשפטים והסקנדלים, נפסק שהוא זה שיגדל את הילד.

אז הוא קיבל את הילד, ואורנה, שהואשמה בין היתר, במהלך המלחמה, בהחזקת חשיש, נעלמה.

לא לגמרי, ולא לנצח. היא חזרה וצצה — בעולם אחר. בירידתך דרומה, ההלך, קפוץ וגש לקיבוץ קדמה, גדוש ההיפים. שם, תוכל למצוא את אורנה.

ואם היית רואה עם מי, לא היית מאמין למראה עיניך: חבוקה באהבה גדולה עם אברך חבוש כיפה, ממיטב אנשי־שלומנו.

ובפעם האחרונה שמישהו שאל אותה מה היא עושה במקום כזה — על הבן־זוג לא העיז איש לשאול — ענתה אורנה, ושומעיה נשבעים בנקיטת חפץ שלא עלה על פניה אף בדל חיוך:

„מה אני עושה? מה זאת אומרת? תורה, עבודה, וגמילות חסדים."

אמן כן יהי רצון.

רק אל תחשבו, אגב, שאורנה היא היחידה שעוסקת בדברים כאלה. גם בעלה הקודם לא טומן ידו בצלחת.

כלומר, בקשר לתורה וגמילות חסדים, אינני בטוחה כל־כך. אבל בקשר לעבודה — הוא בהחלט בסדר: ביום השישי שעבר, נולדה לו ולאשתו החדשה **דפנה** בת בשם **יסמין**.

כן. עוד בת. זמר או לא זמר?

עסקי נשים

כל הסנדלרים הולכים יחפים והיה זה רק טבעי, כנראה, **שבתו של הגינקולוג** הנודע לא הצליחה להיכנס להריון, גם לאחר שנתיים נישואין. לא הצליחה, אני אומרת, כי הבדיקות הוכיחו שהבעייה היא אצלה, לא אצל בעלה.

והיה זה רק טבעי כמובן, שהגינקולוג הנודע שלח את בתו, לטיפול, כאשר התברר שיש קשיים, **לגינקולוג נודע אחר** — ידיד טוב שלו.

הידיד הטוב שמח לעזור, וסירב אפילו לקבל תשלום עבור הטיפול בבת ידידו. וזה, למרות שהטיפול היה ממושך, נמשך למעלה מחצי שנה.

חצי שנה זה זמן ארוך, והבת המטופלת, שהגיעה לדירתו של ידיד אביה, שם היתה גם הקליניקה הפרטית שלו, אחת לשבוע — פגשה שם, עם הזמן, את בנו, שהשתחרר בדיוק אז מצה"ל.

פגשה פעם, פגשה פעמיים, וההמשך התפתח בדרך הטבע. השניים התאהבו.

העלמה, שהיתה מבוגרת מהעלם בשלוש שנים, הסתחררה ממנו לגמרי, עזבה את בעלה, עברה לגור עם בנו של הדוקטור שלה.

לדוקטור עצמו היה העניין לא נעים, כי הוא הרגיש את עצמו אשם בכל העסק. מצד שני, מה הוא יכול היה לעשות? זאת בדיוק היתה גם העמדה של ידידו, אביה של הנערה. ככל שהוא הצטער על העניין, הוא הכיר בכך שהדברים האלה קורים.

ומאחר שהשמחות קורות תמיד ביחד, התווספה לעניין שימחה נוספת: הנערה, בלי לשים לב שהנסיבות החיצוניות השתנו, המשיכה בטיפול. ואכן, הטיפול הצליח — והנערה הצליחה, במזל־טוב, להיכנס להריון.

הצרה היתה רק, שזה קרה לה מאהובה, לא מבעלה.

והבדיחה העצובה, בסופו של דבר, נפלה על הדוקטור: אחרי שעמל חצי שנה כדי שהצעירה תצליח להרות, הוא יצטרך לעשות לה הפלה.

קורבן פסח במחתרת

לשווא ניסתה המועצה המקומית בקרית־אונו למנוע שחיטה זו

מישהו השתדל מאד כדי שמנהג עתיק יומין, שחזר על עצמו עשרות שנים בקרב עדות־המזרח בארץ, יפסק בדיוק השנה. יוצאי תימן, עדן וצפון־אפריקה רגילים עוד מבית אבא בגולה לשחוט בחצרם מדי פסח בפסח כבש אותו ייעדו לקורבן. זהו קורבן־הפסח עליו צוו אבותינו מאז צאתם את ארץ מצריים.

„22 שנה, שנה־שנה, אני קונה כבש חודש לפני פסח, ומביא אלי את השוחט הביתה בערב־פסח. 22 שנה. השנה פתאום הם החליטו במועצה שאני לא ישחט בבית.” עמוס, ראש משפחת לגזיאל ה־עניפה, רותח מכעס. בחצרו שבשכונת ישמח־משה בקיראון, קשור כבש לקורבן. אך דף בצבע ירוק שחולק יום קודם בין הבתים אשר בחצרותיהם נקשרו כבשים, מעמיד את שחיטת הקורבן בספק גדול.

האב עמוס לגזיאל שקנה כבש ל־קורבן־הפסח ונאלץ להרחיק עד גני־תקווה כדי למצוא שוחט לקורבן.

הכבש פועה והתינוק צוחק

בדף נכתב כי בהתאם לחוקי המדינה אין לשחוט כבשים באופן פרטי. על ה־כבש להיות מובא לבית־המטבחיים הקרוב, שם יישחט. מהו שהביא להתעוררות הפת־אומית בשמירת חוקי־השחיטה?

„זה ראש מועצה חדש,” מנסה האם, ניצה לגזיאל, להבין, „הוא רוצה להראות שהוא בסדר, אז הוא מוצא חוקים מתחת לאדמה.” נראה כי הסבר זה תמים מדי. החוקים עליהם הסתמכה מועצת קריית־אונו קבועים ועומדים זה מכבר. אלא שב־שנים האחרונות חלה התעוררות ציבו־רית של אנשים אשר מנהג הקורבן רחוק מליבם והבנתם וכל מה שהם רואים בטקס הוא שחיטת בעל־החיים לעיני כל המש־פחה. אלה קיבלו לאחרונה גיבוי מווטריי־נרים ממשלתיים שונים שכמה מהם אף כתבו למערכות העיתונים והתריעו על הסכנות לבריאות ואי־החוקיות שבשחיטה פרטית.

השעה היא חמש לפנות ערב, והשוחט עדיין לא בא. „אני הולך אצלו,” מו־דיע עמוס לגזיאל בהחלטה פתאומית, „מה שלא יהיה, אני מביא אותו.” הוא נכנס לטנדר הישן עימו חזר לפני זמן קצר מעבודתו ונוסע להביא את השוחט.

הטנדר עוד לא נעלם וליד הבית נעצר בחריקה קטנוע. נער כבן 17 יורד ממנו במרוצה וצועק לתוך החצר: „מה זה עוד לא שחטו את הכבש?” „זה הבן שלי נסים,” אומרת ניצה לגזיאל, „לא, השו־חט עוד לא בא,” היא עונה לו בקריאה.

זוג צעיר נכנס לחצר ועימו מדדה תי־נוק. „שלום אמא, עוד הרבה עבודה נשאר?” שואלת רחל כחלון, בתה בת ה־20 של הגברת לגזיאל. „לא הרבה,” עונה האם, „אבל העסק הזה עם השוחט הורס לי את כל הסידורים.” בכמה מילים קשות היא מכניסה את בתה ואת בעלה אשר בסוד איסור השחיטה.

אלי, התינוק בן השנתיים, מתרפק בינ־תיים על הכבש. זה פועה והתינוק צוחק בחדווה. „בואי ננסה בינתיים לפחות את התנור,” אומרת האם לבתה. „זה תנור בדיוק כמו של אבותינו,” היא מסבירה, „לקחנו אדמה עם מים וקש ועירבבנו הכל ועשינו באש ויש לנו תנור כמו ש־צריך. כן כן, בדיוק, תנור מטיט.”

בבוקר ליטפו

אלי כחלון בן השנתיים, נכדם של עמוס וניצה לגזיאל, מתרפק על כבש הקורבן. הכבש ניקנה כחודש לפני הפסח, ובני הבית מאכילים ומשקים אותו בידיהם ממש. לקטנים שבמשפחה הופך הקורבן המיועד לשחיטה, לחיית־שעשועים.

הבת רחל כחלון בעת לישת בצק למצה השמורה. את הבצק לשים אך ורק ביד ימין. אסור להו־ציא את היד מתוך הבצק אף לרגע.

הבת רחל יוצאת מן המטבח ובידה קערה מלאה בקמח. „זה לא סתם קמח,” היא אומרת, „את הקמח הזה אמא קונה בבית־חרושת מיוחד בשביל פסח. זה ב־בני־ברק ולא לכל אחד מוכרים אותו, רק לאלה שיודעים את כל המנהגים בדיוק.”

„אסור להוציא את היד!”

„לכי רחל, תביאי מאחורי הארון ש־במטבח את המים שלנו. מים שלי־נו,” מסבירה האם, „זה מים שהבאנו יום קודם ושמרנו בתוך הבית שלא יבוא עליהם שמש. את המים האלה שמים בקמח ואת הבצק עושים רק בצד ימין. אסור בכלל לנ־גוע ביד שמאל. ואסור להוציא את היד מהבצק כל הזמן שעושים אותו. כל הזמן היד בפנים.”

הכבש מתקרב לאשה, מושך את החוט הארוך עד סופו ופועה בקול דק. ניצה לגזיאל קוטפת כמה עשבים ירוקים שהגשמים האחרונים מילאו אותם עסיס ומושיטה לו. הכבש שולח החוצה לשון ארוכה אדומה ולוכך את העשב כשהוא מניע את ליסתו התחתונה ימינה ושמאלה עם הלעיסה.

„זה כבש צעיר, כבש טוב,” מלטפת מזל לגזיאל בת ה־13 את החייה הצמרית, „רק בן 6 חודשים.” רוב צמרו של הכבש לבן. רק על ראשו ומעל טלפיו צמר חום. ארבעת הכתמים מעל הטלפיים נראים כמו גרביים חומות.

אמא לגזיאל נוטלת מן העיסה ביד ימין ומורחת את הבצק בצידו הפנימי של ה־תנור. האש הבוערת בתחתית התנור משנה את צבעו של הבצק במהירות. תחילה הוא פולט את לחות המים ומקבל גוון שקוף ולפתע, כמעט בבת אחת הוא מתחיל להעלות בועות ולהשחים.

„הו, הנה אבא בא,” קוראת זיווה בת ה־10 ורצה לקראת הטנדר. עמוס לגזיאל יורד לבד. אין עימו איש. „נו, איפה ה־שוחט?” יוצא לקראתו אשר כחלון, בעלה של רחל. „אין, לא מוכן לבוא. פוחד.

האם ניצה לגזיאל ובידה מצת שמו־רה שנאפתה זה עתה. את הקמח קונה אמא לגזיאל בבית־חרושת.

אומר שנותנים קנס של 600 לירות למי שישחט בחצרות. אפילו לבית־סוהר יכולים לשלוח."

משתררת דומייה מעיקה. „קחו תאכלו בינתיים מצות, אולי תבוא לכם מזה איזה מחשבה טובה," מושיטה ניצה לגזיאל מין פיתה שחומה, לוהטת עדיין. זה טעם. לא כטעמה של מצת האבק מבית־החרושת. עכשיו ברור איך בני ישראל החזיקו מעמד שבוע שלם במדבר.

„אחד שוחטים, אחד נשאר"

נסים, הבן, בעל הקטנוע, יוצא מהבית ורוכס את מכנסיו. שערותיו הארוכות לחות עדיין מהרחצה. הוא בוצע מן המצה החמה ולועס בהנאה. „אבא אתה יודע מה," הוא אומר, „בוא ניסע לגני־תקווה. אני מכיר שמה מורי אחד תימני, הוא בטח גם שוחט. זה, לא מפחד מכלום. בוא נביא אותו שישחט את הכבש."

מתחבטים. כדאי לנסוע עד גני־תקווה בשביל רבי שהוא אולי גם שוחט? „תיסע, תיסע," מתערב אריה, שכן בן העדה התימנית, „בתימן כל רבי הוא גם שוחט וגם מוהל וגם מלמד, הכל. תיסע. אם הוא מורי אז הוא גם שוחט." עמוס לגזיאל ובנו עולים לטנדר ונוסעים לגני־תקווה.

„אוי ואבוי אם לא יצליחו להביא שוחט," אומר אשר, בעלה של הבת רחל. „זה בשביל ההורים יהיה סימן שחור. כל מה שלא ילך טוב במשך כל השנה, כל הצרות וכל הרעות יגידו: זה בגלל שלא שחטנו כבש הפסח הזה.

„אני יודע איך זה," הוא מוסיף, „אצל האבא שלי, שגר במושב זיתן, זה אותו דבר. אבל מה, במושב זה משהו אחר. יש להם את הרבי שלהם וכל המשפחות, כולם־כולם, מכינים כבש לשחיטה. בערב־חג הרבי עובר מחצר לחצר ושוחט. גומר אחד, אצל השני כבר מחכים לו. לפעמים עד 12 בלילה. מי יכול להגיד שמה אל תשחטו? האנשים יאכלו אותו חי. זה מסורת, זה דת. הסבא של הסבא שלהם עשה ככה וככה הם למדו מילדות. אז עכשיו יפסיקו בגלל איזה חוקים של בריאות?"

„לא קטן קצת הכבש?" שואלת ניצה לגזיאל את חתנה. „הכי טובים זה הקטנים," עונה אשר כחלון. „טובים, טובים אבל הוא צריך להספיק ל־37 אנשים על יד השולחן. בסדר. מה אני יגיד לאלה שלא ישאר להם? הכי קטנים הכי טובים?"

מזל מחבקת את הכבש ומלטפת את אוזניו. „איזה מתוק. חבל עליו. יש לי חברה," היא מספרת, „שאבא שלה קונה לה כל פסח כבש שנשאר עד שנה הבאה במקום הכבש ששוחטים. אחד שוחטים ואחד תמיד נשאר לה שתשחק איתו."

בצהרים שחטו

הכבש מוטל על ריצפת החצר שניות ספורות לאחר שמאכלת השוחט שיסעה את צווארו. הילדים מלאי העליצות שבתמונה הם בני משפחת לגזיאל ושכניהם שבאו לחזות בשחיטה. אותם ידיים שאוחזות בכבש המפרפר, האכילוהו.

אשר מסתכל בה וצוחק. „גם את תעשי קורבן־פסח כשתהיי גדולה?" הוא שואל אותה. „מה פתאום, בשביל מה?" עונה הילדה. „הנה," אומר אשר, „בשבילה זה כבר היסטוריה. אז למה צריך לקחת את זה מהזקנים? בין כה וכה המינהג הזה ימות עוד מעט לבד. כל־כך הרבה שנים נתנו לו לחיות בשקט, עכשיו נזכרו להרוג אותו?"

רחל כחלון הבת הבכירה קוראת מתוך הבית: „אמא, בואי תשימי לי חינה." „זה לכבוד החג," מסבירה האם ומחייכת. „גם אני, גם אני," קופצת זיווה בת ה־10. „עוד לא, תגדלי קצת," צוחקת ניצה לגזיאל.

„אבא בא עם השוחט," נשמעת קריאתה של מזל מקצה החצר. ואכן עמוס לגזיאל יוצא מן הטנדר ועימו תימני זקן ארוך פאות. „זה מורי אריה נסים," הוא מודיע בשימחה נרגשת „הוא ישחט לנו את הכבש."

עמוס, בנו ושכנו אוחזים בכבש ומשכיבים אותו לקרקע. עמוס קושר את רגליו, מורי נסים חותך במספריים את הצמר שעל צוואר הכבש, חיתוך אחד במאכלת השוחט החדה והדם ניתז בפרץ שחור אדום וזורם במורד החצר אל העשבים הירוקים.

מעתה ואילך עובד מורי נסים לבד. הוא פושט את העור. מתחיל ברגל אחורית ונע במהירות כלפי הגוף. ליד השוק הוא נועץ מקל דק מתחת לעור ונושף בפיו לתוך הרווח כדי להרחיק את העור מן הבשר, ולהקל על ההפשטה.

„תביאו עראק וכוסות," אומר עמוס לאשתו, כשהוא יושב ומביט במלאכת הרב. עד שהעראק מגיע העור מופשט. מורי נסים הזקן הוא בן 70, רב מוסמך מגיל 12. הוא שומע בקושי וכמעט שאינו מדבר. „בואו נעזור לו קצת," אומר נסים בנו של עמוס, „נתלה את הכבש שיהיה לו יותר קל לפתוח אותו."

„רק שלא יעשה חור עם הסכין"

מובאים חבל ואנקול ונסים הצעיר נתלה עליהם בידיו לבדוק אם ישאו במשקל הכבש. תולים. הרבי מוריד תחילה את הזרוע הימנית ומושיט אותה לאשה. זהו החלק החשוב, זוהי הזרוע שתיצלה ותנוח על שולחן־הסדר כזכר לקורבן הפסח.

מגיע תורם של האברים הפנימיים. אחד לאחד הם מוצאים. מן הכליות אל הלב בדרך אל החשוב מכולם: הריאות. בריאות ייקבע אם הכבש כשר או פסול למאכל. אם יתנפחו הריאות היטב ולא יפלט מהן האוויר, סימן כי הכבש בריא וטוב.

הנה הסרעפת והנה הריאות. הערות חרישיות עולות מן הצופים. „לפי הצבע הריאות מאה אחוז." „בטח, בטח, ראו על הכבש שהוא בריא כמו שור." מורי נסים שולף את הריאות. „רק שלא יעשה חור עם הסכין שלו, הוא בקושי רואה," משמיע מישהו בחרדה מבודחת.

הרבי הזקן נושף לתוך הקנה והריאות מתנפחות וגדלות, מתנפחות וגדלות, וצבען וורוד, חי ויפה.

„לחיים!" מורמות כוסות העראק, „חג שמח, פסח כשר!"

השוחט מורי אריה נסים בן ה־70 מגני־תקווה, שהוסמך כמלמד ושוחט בתימן בגיל 12.

בערב תלו

זהו כל שנותר מן החייה הצמרית שקיפצה בחצר הבית שעה קצרה קודם לכן. השוחט מריק את קרבי־הכבש בדרכו לאבר שיקבע את כשרותו הסופית של הקורבן — הריאות. אם בשעת ניפוח הריאות — בפי הזקן לא יפלט אוויר — כשר הכבש.

העולם הזה

הסוף לדיאטה:
מותר להיות שמנמונת

המראה החדש של קיץ 1972